

RZECZNICY
PATENTOWI

Zasady wykonywania zawodu rzecznika patentowego w krajach europejskich

Polska Izba Rzeczników Patentowych

**Zasady wykonywania
zawodu rzecznika
patentowego
w krajach europejskich**

lat

*Zasady wykonywania zawodu rzecznika
patentowego w krajach europejskich*

© Polska Izba Rzeczników Patentowych

Warszawa 2023

Wydawca

Polska Izba Rzeczników Patentowych
ul. Żelazna 59 lok. 134, 00-848 Warszawa
tel./fax: +4822 646 40 12, +4822 646 41 43
e-mail: info@pirp.org.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
KILKA SŁÓW O PROJEKCIE	8
AUSTRIA (Österreichische Patentanwaltskammer)	11
BELGIA (Institute of Patent Attorneys)	17
REPUBLIKA CZESKA (Komora patentových zástupců České republiky)	23
DANIA (Association of Danish Intellectual Property Attorneys)	29
ESTONIA (Patendivolinike Koda)	31
FINLANDIA (Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry)	37
FRANCJA (Compagnie Nationale des Conseils en Propriété Industrielle)	39
NIEMCY (Patentanwaltskammer)	43
WĘGRY (Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara)	47
IRLANDIA (Association of Patent and Trade Mark Attorneys)	53
WŁOCHY (Ordine dei Consulenti in Proprietà industriale)	55
ŁOTWA (Latvijas Profesionālo Patentpilnvarnieku Asociācija)	65
LITWA (Patentinių Patikėtinių Asociacija)	73
HOLANDIA (De Orde van Octrooigemachtigden)	79
POLSKA (Polska Izba Rzeczników Patentowych)	81
PORTUGALIA (Associação Portuguesa dos Consultores em Propriedade Intelectual)	89
RUMUNIA (Camera Nationala a Consilierilor in Proprietate Industriala din Romania)	93
SŁOWACJA (Slovenská komora patentových zástupcov)	97
HISZPANIA (Colegio Oficial de Agentes de la Propiedad Industrial)	105
SZWECJA (Sveriges IP-ombuds Samfund)	109
SZWAJCARIA (Verband Schweizerischer Patent- und Markenanwälte)	111
TURCJA (Patent ve Marka Vekilleri Derneği)	119
UKRAINA (National Association of Patent Attorneys of Ukraine)	125

WIELKA BRYTANIA (The Chartered Institute of Patent Attorneys and The Chartered Institute of Trade Mark Attorneys)	129
DLACZEGO ZOSTAŁEM RZECZNIKIEM PATENTOWYM?	135

WSTĘP

Szanowni Państwo,

z dużą satysfakcją i radością oddajemy do Państwa rąk publikację powstałą w wyniku współpracy naszych koleżanek i kolegów wykonujących zawód rzecznika patentowego. Historia zawodu rzecznika patentowego w Polsce ma ponad stoletnią tradycję. Jego początki datują się na 1918 rok, kiedy Dekretem Tymczasowym Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z dnia 13 grudnia 1918 r. o Urzędzie Patentowym wprowadzono możliwość reprezentowania w Urzędzie Patentowym przez pełnomocników, będących osobami mieszkającymi w Polsce, z wykształceniem wyższym, zwłaszcza technicznym, wciągnięte na listę pełnomocników Urzędu Patentowego. Pierwsi pełnomocnicy (6 osób) zostali wpisani na listę Urzędu już w kwietniu 1919 r.

Sam tytuł zawodowy „rzecznik patentowy” został z kolei wprowadzony ustawą z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Z kolei historia Polskiej Izby Rzeczników Patentowych jako samorządu zawodowego, skupiającego osoby wykonujące zawód rzecznika patentowego wiąże się z powstaniem na początku lat 80-tych Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych, które przez wiele lat swojego istnienia doprowadziło do powstania podwalin samorządu zawodowego, czego efektem było powstanie ustawy z dnia 9 stycznia 1993 r. o rzecznikach patentowych. Ustawa ta umożliwiła powołanie do życia w tym samym roku Polskiej Izby Rzeczników Patentowych i określiła, że organami samorządu są: Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, Komisja Rewizyjna, Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna, Komisja Dyscyplinarna i Rzecznik Dyscyplinarny.

W ślad za wspomnianą regulacją ustawową odbył się w Warszawie w dniu 28 sierpnia 1993 r. I Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych. Wzięło w nim udział 725 rzeczników patentowych. Zjazd ten uchwalił Statut Polskiej Izby Rzeczników Patentowych oraz wybrał członków poszczególnych organów Izby i był doniosłym wydarzeniem w historii naszej Izby. W całej historii naszego samorządu dotychczas odbyło się 14 Zjazdów Krajowych.

Samorząd rzeczników patentowych działający w ramach Polskiej Izby Rzeczników Patentowych źródło swego istnienia wywodzi również z art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym w drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody

zaufani publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Wykonujemy ten zawód z ogromną pasją, gdyż łączy on w sobie elementy techniczne i prawnicze. Jest to zawód interdyscyplinarny. Cechuje go również duży stopień kreatywności, ale i odpowiedzialności przy wykonywaniu codziennych obowiązków zawodowych. Rok 2023 jest dla nas, rzeczników patentowych, rokiem szczególnym, gdyż obchodzimy 30-sto lecie istnienia naszego samorządu – Polskiej Izby Rzeczników Patentowych. To właśnie jubileusz istnienia naszej Izby skłonił nas nie tylko do zintensyfikowania kontaktów z naszymi koleżankami i kolegami wykonującymi ten sam zawód w różnych krajach, ale także spowodował, że o zawodzie rzecznika patentowego zaczęliśmy mówić i myśleć nie tylko z polskiej perspektywy.

Okazało się bowiem, że w różnych miejscach na świecie ta sama profesja nie tylko jest inaczej nazywana, ale też inaczej definiowany jest zakres kompetencji rzeczników patentowych. W niektórych krajach dla wykonywania tego zawodu konieczne jest wykształcenie techniczne. W innych wymóg taki nie istnieje. Konsekwencją zróżnicowania w tym zakresie jest możliwość reprezentowania właścicieli praw wyłącznych przed sądami powszechnymi i prowadzenie postępowań sądowych dotyczących naruszeń praw własności intelektualnej. Różne kraje – różne uwarunkowania prawne i różny sposób wykonywania zawodu.

Współpracując nie tylko z koleżankami i kolegami z Polski, ale także z koleżankami i kolegami z innych państw Europy udało się doprowadzić do przygotowania opracowania, z którego wynika różnorodność naszego – rzeczników patentowych – działania. W Polsce rzecznik patentowy jest doradcą w biznesie, który nie tylko świadczy usługi doradcze, ale także reprezentuje właścicieli praw wyłącznych przed Urzędem Patentowym RP, EUIPO, WIPO oraz sądami administracyjnymi i powszechnymi. Część z nas to także europejscy rzecznicy patentowi uprawnieni do występowania przed EPO czy przed UPC.

Zmienia się system prawny w poszczególnych krajach, powstają rozwiązania systemowe o charakterze globalnym czy regionalnym; zmienia się także charakter naszego zawodu. Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja przybliży zawód rzecznika patentowego i zachęci do zdobywania odpowiednich uprawnień.

Jej wydanie wiąże się nie tylko z obchodami jubileuszu Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, ale także z organizacją w Polsce, w roku jubileuszowym, posiedzenia ANIPA – organizacji skupiającej przedstawicieli samorządów i organizacji rzeczników patentowych. Wierzmy, że będzie to miła pamiątka z tego spotkania a jednocześnie powrót do tradycji publikowania informacji o naszym

zawodzie w poszczególnych krajach. Pragniemy podziękować wszystkim osobom, które włączyły się w przekazywanie materiałów odnośnie zawodu rzecznika patentowego w poszczególnych krajach oraz naszej koleżance - Pani Annie Kawalec – z Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, która czuwała nad tym, by z otrzymanych materiałów stworzyć spójną, interesującą całość. Podziękowania kierujemy także do osób zaangażowanych w organizację ze strony Polskiej Izby Rzeczników Patentowych posiedzenia ANIPA w Polsce, w szczególności do Wiceprezesa Pawła Kurcmana, który czuwał nad tym, by był to niezapomniany czas dla wszystkich uczestników ANIPA oraz do członków Rady Okręgu Małopolskiego Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, a w szczególności Pani Dziekan Patrycji Rosół, za nieocenione wsparcie w organizacji tego wydarzenia.

Miłej lektury.

Warszawa, listopad 2023 r.

Dorota Rządewska
*Prezes Polskiej Izby
Rzeczników Patentowych*

Paweł Kurcman
*Wiceprezes Polskiej Izby
Rzeczników Patentowych*

KILKA SŁÓW O PROJEKCIE

Skuteczne zarządzanie własnością intelektualną jest niejednokrotnie związane z uzyskiwaniem ochrony, a także jej egzekwowaniem na terytorium więcej niż jednego kraju. Sprawia to, że praca pełnomocnika w sprawach własności intelektualnej, w tym polskich rzeczników patentowych, silnie związana jest z elementem współpracy międzynarodowej. Naturalną konsekwencją jest to, że podczas spotkań z kolegami z innych krajów, którzy wykonują ten sam zawód, chętnie dyskutujemy zarówno o wspólnych kwestiach, jak i porównujemy różnice w zakresie unormowań prawnych oraz funkcjonowania naszych zawodów.

Publikacja *Zasady wykonywania zawodu rzecznika patentowego w krajach europejskich* powstała jako projekt Komisji Współpracy Krajowej i Międzynarodowej Polskiej Izby Rzeczników Patentowych i tworzyliśmy ją w grupie osób, które chciały zarówno zgłębić, jak i przybliżyć innym praktykę wykonywania naszego zawodu w poszczególnych krajach europejskich. Informacje, które otrzymaliśmy od zagranicznych samorządów i stowarzyszeń, pozwoliły nam, aby obok licznych podobieństw zwrócić również uwagę na różnice w zakresie kompetencji oraz obowiązków. Różnice dostrzegalne są również w nazwach naszych zawodów i związanym z nimi szczegółowym zakresem uprawnień.

Problematyka ta została przybliżona w niniejszej publikacji i wierzymy, że będzie miała swoją kontynuację. Nie udałooby się jej stworzyć bez zaangażowania członków naszego samorządu oraz osób wspierających ten projekt. Pomysłodawczynią projektu jest Dorota Rządewska – prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych oraz przewodnicząca Komisji Współpracy Krajowej i Międzynarodowej. Przy tworzeniu projektu współpracowaliśmy w następującym zespole: Dorota Rządewska, Anna Kawalec, Magdalena Augustyniak, Justyna Alchimionek, Anna Gdula, Anna Kanadys, Monika Weingärtner, Łukasz Bogdan, Arkadiusz Kalinowski, Klaudia Błach-Morysińska, Katarzyna Prędoła, Oskar Gińko, Maciej Stodulski, Paweł Kurcman, Małgorzata Kluczyk, Piotr Adamczyk. W zakresie kwestii organizacyjnych wspierały nas również Anna Gębska i Marta Grochowska z biura PIRP.

Opracowanie powstało na podstawie odpowiedzi na pytania zadane przez nas w specjalnej ankiecie, które zostały udzielone przez organizacje skupiające pełnomocników w sprawach z zakresu własności intelektualnej z różnych krajów europejskich. Dziękujemy wszystkim, którzy zgodzili się wziąć udział w przygotowaniu publikacji i udostępnili nam swoje materiały i informacje.

Anna Kawalec

Koordinator Projektu

Komisja Współpracy Krajowej i Międzynarodowej

AUSTRIA (Österreichische Patentanwaltskammer)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Austrii?

Zgodnie z austriacką ustawą o rzeczniku patentowym (Patentanwaltsgesetz), co do zasady, jedynie osoby wpisane na listę rzeczników patentowych mają uprawnienia do wykonywania tego zawodu. Austriackie prawo umożliwia jednakże działanie w charakterze rzecznika patentowego zarejestrowanym kancelariom rzeczników patentowych, a także tymczasowo europejskim rzecznikom patentowym wykonującym czynności. Przed austriackim Urzędem Patentowym klientów mogą reprezentować również radcy prawni i notariusze publiczni.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Austrii?

Wpisanie na listę rzeczników patentowych w Austrii jest możliwe po wykazaniu spełnienia następujących **wymogów**:

- 1) obywatelstwo austriackie (obywatelstwo państwa będącego Umawiającą się Stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej traktowane jest na równi z austriackim);
- 2) zdolność do czynności prawnych;
- 3) stała siedziba kancelarii w państwie będącym Umawiającą się Stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej;
- 4) ukończenie studiów ze zdobyciem dyplomu, tytułu magistra bądź stopnia doktorskiego, bądź równorzędnych studiów na uczelni w Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej, których przedmiotem jest kierunek techniczny lub przyrodniczy, bądź uznanie stosownych zagranicznych tytułów/stopni akademickich o zakresie studiów wynoszącym przynajmniej 270 punktów ECTS, z czego przynajmniej 210 punktów przypisano do przedmiotów technicznych lub naukowych;
- 5) odbycie praktyk zawodowych;
- 6) zdanie egzaminu rzecznikowskiego, najwcześniej na rok przed zakończeniem aplikacji rzecznikowskiej;
- 7) ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej oraz
- 8) studia z zakresu prawa austriackiego.

Praktyki zawodowe należy zdobyć na przykład poprzez następujące faktyczne wykonywanie obowiązków w normalnych godzinach pracy:

- zatrudnienie jako aplikant rzecznikowski u rzecznika patentowego wpisanego na listę rzeczników patentowych bądź w stowarzyszeniu rzeczników patentowych wpisanym na listę rzeczników patentowych przez okres czterech lat;
- sześć i pół lat praktycznego doświadczenia w dziedzinie ochrony własności przemysłowej, odpowiadającego obowiązkowi rzecznika patentowego;
- dziewięć lat służby w charakterze technicznego członka Urzędu Patentowego.

Aplikanci rzecznikowski muszą spełniać wymogi wskazane w punktach 1), 2) i 4) powyżej oraz posiadać miejsce stałego zamieszkania w państwie EOG bądź w Konfederacji Szwajcarskiej. Listę aplikantów rzecznikowskich prowadzi Izba Rzeczników Patentowych. Wniosek o wpisanie na listę aplikantów rzecznikowskich składa się do Izby Rzeczników Patentowych za pośrednictwem rzecznika patentowego, u którego aplikant jest zatrudniony. Rejestracja nastąpi po dostarczeniu dowodów spełnienia wszystkich wymogów prawnych. Praktyka kandydata na rzecznika patentowego liczona będzie od dnia otrzymania tego wniosku.

Egzamin rzecznikowski zdaje się w Urzędzie Patentowym w języku niemieckim. Kandydat zostaje dopuszczony do egzaminu, jeśli spełnione zostaną wymogi wpisania na listę rzeczników patentowych wymienione w punktach 1), 2), 4) i 5) powyżej. Prezes Urzędu Patentowego decyduje w sprawie wniosku o dopuszczenie do egzaminu rzecznikowskiego po zasięgnięciu opinii Izby Rzeczników Patentowych.

Egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną składającą się z posiadającego kwalifikacje prawnicze członka Urzędu Patentowego jako przewodniczącego, technicznego członka Urzędu Patentowego oraz dwóch rzeczników patentowych jako oceniających.

Kandydat musi wykazać się szeroką znajomością przepisów prawa austriackiego w dziedzinie patentów, wzorów użytkowych, certyfikatów ochronnych, ochrony półprzewodników, znaków towarowych, wzorów przemysłowych, ochrony odmian roślin oraz ustawy o rzeczniku patentowym, jak również prawa umów międzyrządowych oraz w dziedzinie sporządzania ekspertyz i opinii eksperckich. Komisja upewni się również, czy zna on przepisy austriackiego prawa o konkurencji oraz najważniejsze przepisy prawa zagranicznego w tych dziedzinach, a także przepisy prawa austriackiego w dziedzinie prawa konstytucyjnego, administracyjnego, cywilnego, handlowego, postępowania cywilnego i prawa unijnego, w zakresie istotnym dla działalności rzecznika patentowego. Wreszcie komisja musi się

przekonać, czy kandydat posiada niezbędną wiedzę zawodową, zrozumienie, osąd i biegłość niezbędne do stosowania przepisów w praktyce, a także czy prezentuje ją w sposób uporządkowany. Egzamin ustny poprzedzony jest egzaminem pisemnym.

Jeśli na podstawie pracy egzaminacyjnej przynajmniej trzech członków uzna, że kandydat nie opanował przedmiotowej wiedzy w stopniu wystarczającym, egzamin zostanie uznany za „niezaliczony”, a egzamin ustny się nie odbędzie.

Egzamin ustny trwa przynajmniej godzinę dla każdego kandydata i jest otwarty dla publiczności. Może zostać przeprowadzony dla maksymalnie trzech kandydatów jednocześnie. W przypadku jednoczesnego egzaminowania trzech kandydatów, całkowity czas egzaminu można skrócić do dwóch godzin.

Jeśli kandydat nie zda egzaminu, może przystąpić do niego ponownie po czasie ustalonym przez Komisję, uwzględniając luki w wiedzy wykazane podczas egzaminu, a czas ten nie może być krótszy niż trzy miesiące ani dłuższy niż rok. Kolejne przystąpienie do egzaminu jest możliwe najwcześniej po roku od poprzedniego egzaminu. Egzamin można powtarzać trzykrotnie.

Kompetencje austriackiego rzecznika patentowego

Rzecznik patentowy w Austrii uprawniony jest do udzielania profesjonalnych porad w dziedzinie ochrony wynalazków, odmian roślin, półprzewodników, znaków towarowych i wzorów przemysłowych oraz do reprezentowania klientów przed Urzędem Patentowym, a w postępowaniach odwoławczych od rozstrzygnięć Urzędu Patentowego przed Wyższym Sądem Krajowym w Wiedniu, a także w sprawach ochrony odmian roślin przed właściwymi organami administracyjnymi. Rzecznik patentowy ma również prawo głosu w sporach prawnych dotyczących wyżej wymienionych spraw. Rzecznik patentowy uprawniony jest także do sporządzania ekspertyz i działania w charakterze biegłego w powyższych sprawach.

Nie ma ograniczeń co do terytorialnego zasięgu usług świadczonych przez austriackich rzeczników patentowych.

Formy praktyki zawodowej

Zawód rzecznika patentowego można wykonywać w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, jak i w formie spółki cywilnej, spółki jawnej bądź komandytowej (spółka partnerska rzeczników patentowych) oraz w formie prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, i wyłącznie zgodnie z przepisami ustawy o zawodzie rzecznika patentowego. Wymagany jest wpis na listę kancelarii rzecznikowskich. Zarejestrowane kancelarie rzecznikowskie podlegają przepisom dyscyplinarnym (rozdział V). Sankcje dyscyplinarne, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy, mogą być również nakładane, na zasadzie *mutatis mutandis*, na kancelarie rzecznikowskie.

Zgodnie z Wytycznymi, rzecznik patentowy może ustalać swoje **honorarium** dowolnie – również w formie opłaty zryczałtowanej – oraz żądać wpłaty zaliczki. Jednakże austriacka ustawa o zawodzie rzecznika patentowego określa jedynie, że rzecznikowi patentowemu przysługuje uzasadniona opłata za usługi świadczone na rzecz strony.

Rzecznicy patentowi wpisani na Listę Rzeczników Patentowych **tworzą Izbę Rzeczników Patentowych**. Rzecznik patentowy musi wykonywać polecenia wydawane mu przez Izbę Rzeczników Patentowych i wypełniać swoje obowiązki względem Izby.

Kodeks postępowania i obowiązki austriackiego rzecznika patentowego

W Austrii **nie ma kodeksu postępowania** rzeczników patentowych jako takiego. Niektóre przepisy ustawy o zawodzie rzecznika patentowego oraz Wytyczne dotyczące praktyki zawodowej rzeczników patentowych wymagają jednak od rzeczników patentowych utrzymania wysokich standardów świadczonych usług. Na przykład, zgodnie z postanowieniem art. 17 austriackiej ustawy o zawodzie rzecznika patentowego, rzecznik patentowy zobowiązany jest prowadzić podjętą reprezentację sumiennie oraz chronić interesy strony z zapałem i oddaniem, mając na uwadze honor i godność swojego zawodu (art. 18).

Austriacki rzecznik patentowy zobowiązany jest w szczególności do **tajemnicy** dotyczącej spraw powierzonych mu jako rzecznikowi patentowemu, może także odmówić składania zeznań w charakterze świadka przed sądem oraz organami administracyjnymi w takich sprawach.

Rzecznik patentowy musi również odmówić doradztwa bądź reprezentacji stronie, jeśli reprezentuje bądź reprezentował drugą ze stron w tej sprawie bądź w sprawie bezpośrednio z nią związanej czy jeśli dowie się, że doradztwo bądź reprezentacja spowodowałyby u niego **konflikt** z podjętymi obowiązkami.

Przed wpisaniem na listę rzeczników patentowych każdy austriacki rzecznik patentowy zobowiązany jest udowodnić Radzie Izby Rzeczników Patentowych, że na pokrycie roszczeń odszkodowawczych przeciwko niemu, wynikających z jego działalności zawodowej, wykupił **ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej** w firmie ubezpieczeniowej upoważnionej do prowadzenia działalności w Austrii. Ubezpieczenie należy posiadać przez cały czas wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

Rzecznicy patentowi nie mają wyraźnego obowiązku ustawicznego **rozwoju zawodowego**.

Co do przepisów dotyczących **reklamowania usług austriackiego rzecznika patentowego**, Wytoczne wskazują, że rzecznik patentowy może się reklamować przede wszystkim jakością swoich usług prawnych. Reklama jako taka jest dopuszczalna, o ile jest zgodna z prawdą, oparta na faktach, zgodna z honorem i reputacją zawodu, wykonywaniem obowiązków zawodowych oraz funkcją rzecznika patentowego w wymiarze sprawiedliwości. Niedopuszczalne są zwłaszcza:

- autopromocja poprzez reklamę w sposób ewidentny;
- reklama porównująca z innymi profesjonalnymi pełnomocnikami, która wprowadza w błąd lub jest nieuczciwa;
- zdobywanie zleceń z wykorzystaniem sytuacji przymusu bądź poprzez krytykę pracy innych profesjonalnych przedstawicieli;
- wydawanie stronom trzecim formularzy pełnomocnictw w celu przekazania ich nieokreślonej grupie osób;
- podawanie nazw/nazwisk klientów bez ich zgody;
- oferowanie bądź wręczanie korzyści za udzielenie zlecenia.

Prawo **nadzoru** nad austriackimi rzecznikami patentowymi przysługuje Prezesowi Urzędu Patentowego. Rzecznik patentowy niedopełniający obowiązków swojego zawodu bądź szkodzący honorowi i reputacji zawodu poprzez swoje postępowanie w ramach zawodu bądź poza nim podlega sankcjom dyscyplinarnym. **Sankcje dyscyplinarne** obejmują:

- pisemną naganą;
- grzywny do wysokości 45.000 euro;
- zawieszenie prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego na okres do roku; w przypadku aplikanta rzecznikowskiego kara ta zamieniana jest na utratę prawa do reprezentowania swojego pracodawcy na maksymalnie rok oraz odroczenie o ten sam okres

terminu, w którym może on przystąpić do egzaminu rzecznikowskiego bądź zostać wpisany na listę rzeczników patentowych;

- utratę prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego bądź odbywania aplikacji rzecznikowskiej

BELGIA (Institute of Patent Attorneys)

Należy rozróżnić z jednej strony patenty, a z drugiej znaki towarowe i wzory przemysłowe. Patentami zajmuje się belgijski Urząd Patentowy. Znakami towarowymi i wzorami przemysłowymi zajmuje się Urząd Własności Intelektualnej krajów Beneluxu. Podstawową ustawą regulującą zawody zajmujące się własnością intelektualną jest Kodeks prawa gospodarczego.

Kto może być rzecznikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej i reprezentować klientów w sprawach związanych z patentami, znakami towarowymi i wzorami przemysłowymi?

Funkcję tę może pełnić:

- każdy rzecznik patentowy będący członkiem Instytutu Rzeczników Patentowych;
- każdy prawnik zarejestrowany w Izbie Adwokackiej lub wpisany na listę jej aplikantów;
- każdy prawnik będący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej i upoważniony do wykonywania tego zawodu w państwie członkowskim;
- każdy prawnik upoważniony na mocy prawa lub umowy międzynarodowej do wykonywania tego zawodu w Belgii.

Wymogi zawodowe do zostania profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Belgii

Osoba, która chce zostać wpisana do Rejestru Upoważnionych Przedstawicieli, musi spełniać następujące warunki:

- być osobą fizyczną;
- być obywatelem państwa członkowskiego i posiadać miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim;
- nie może być przedmiotem sądowego środka ochrony;
- nie może być skazana w Belgii ani innym kraju za którekolwiek z przestępstw wymienionych w Dekrecie Królewskim nr 22 z dnia 24 października 1934 r. dotyczącym sądowego zakazu pełnienia pewnych urzędów, wykonywania zawodów bądź czynności przez pewne osoby skazane i bankrutów.

Warunków tych nie musi spełniać osoba z nich zwolniona na mocy traktatu międzynarodowego czy na mocy zwolnienia udzielonego przez Króla na zasadzie wzajemności.

Osoba, która chce zostać wpisana do Rejestru Upoważnionych Przedstawicieli, musi również:

- posiadać tytuł zawodowy uzyskany na belgijskiej uczelni wyższej bądź belgijski dyplom wykształcenia wyższego, po studiach trwających przynajmniej cztery lata, w dziedzinie nauk ścisłych, technicznych lub prawnych;
- uprzednio wykonywać działalność związaną z uzyskiwaniem patentów na wynalazki, której czas trwania i szczegóły określa Król (3 lata);
- zdać egzamin z prawodawstwa w zakresie własności przemysłowej, dotyczącego przede wszystkim patentów na wynalazki przed Komisją ds. uznawania przedstawicieli najpóźniej dwa lata po zakończeniu działalności, o której mowa w punkcie powyżej.

Dyplomy zdobyte za granicą po przynajmniej czteroletnich studiach w tych samych dyscyplinach będą uznawane, o ile ich równorzędność została uznana przez właściwe organy w Belgii.

Prawa, obowiązki, odpowiedzialność

Belgijski rzecznik patentowy może doradzać swojemu klientowi we wszystkich aspektach związanych z patentami obowiązującymi w Belgii. W oparciu o swoją wiedzę i szkolenie może również doradzać w sprawach umownych, takich jak udzielanie licencji, tajemnice handlowe bądź w sprawach sądowych. Przede wszystkim musi być rzetelnym i kompetentnym doradcą dla swojego mocodawcy.

Członek Instytutu Rzeczników Patentowych powinien działać jako niezależny doradca, służąc interesom swojego zleceniodawcy, nie zważając na swoje osobiste odczucia czy interesy.

Każdy członek Instytutu Rzeczników Patentowych musi przestrzegać przepisów dyscyplinarnych, zasad postępowania, przepisów dotyczących organizacji kształcenia ustawicznego oraz wewnętrznych przepisów. Ponadto w zakresie odpowiedzialności wynikającej z zawodu rzecznika patentowego, musi być objęty ubezpieczeniem od odpowiedzialności zawodowej.

W przypadku konsultacji z rzecznikiem patentowym będącym członkiem Instytutu Rzeczników Patentowych, nikt nie może ujawniać korespondencji wymienianej bądź planowanej między takim rzecznikiem patentowym a jego klientem ani ujawniać bądź być zmuszonym do jej ujawnienia w kontekście postępowania sądowego bądź administracyjnego, chyba że klient wyraźnie zrzekł się tego prawa. Zasada ta dotyczy wyłącznie członków Instytutu, z zastrzeżeniem postanowień traktatów międzynarodowych. Wspomniana korespondencja obejmuje całość korespondencji dotyczącej:

- oceny zdolności patentowej wynalazku bądź możliwości zgłoszenia patentu;
- przygotowania europejskiego zgłoszenia patentowego bądź zgłoszenia międzynarodowego ze wskazaniem Belgii, bądź powiązanej procedury;

- opinii dotyczącej ważności, zakresu ochrony, naruszenia europejskiego patentu bądź europejskiego zgłoszenia patentowego.

Zakres terytorialny

Belgijski rzecznik patentowy może reprezentować swoich klientów (bądź jeśli pracuje w przemyśle: swojego pracodawcę) przed belgijskim Urzędem Patentowym i występować przed belgijskimi sądami we współpracy z radcą prawnym.

Formy szkolenia i certyfikacji

Nie ma oficjalnego programu szkoleniowego przygotowującego do belgijskiego egzaminu kwalifikacyjnego. Aktualnie co dwa lata prowadzony jest program szkoleniowy w języku niderlandzkim, z wykorzystaniem odpowiedniego podręcznika. Każdy kandydat na rzecznika patentowego musi zdać egzamin z prawa w zakresie własności przemysłowej, a przede wszystkim patentów na wynalazki przed Komisją ds. przedstawicieli zawodu. W przypadku zakończenia działalności związanej z uzyskiwaniem patentów na wynalazki, najpóźniej dwa lata potrzeba zdać test ustny, jeśli przebyte wcześniej szkolenie dotyczy obszarów wiedzy istotnie różniących się od tych ujętych w dokumentach formalnych kwalifikacji wymaganych w Belgii.

Jeżeli wcześniej przebyte szkolenie, tryb studiów wyższych, przygotowanie zawodowe nie obejmuje wszystkich przedmiotów realizowanych w trakcie szkolenia w Belgii, to musi zdać tzw. różnice programowe w formie egzaminu ustnego .

Egzamin organizuje się przynajmniej raz do roku, w terminie określonym przez ministra. Egzamin składa się z części pisemnej i ustnej. Do części ustnej dopuszczane są wyłącznie osoby, które zdały część pisemną (zdanie EQE). Część pisemna, wedle wyboru kandydata, dotyczy sektora mechaniki ogólnej, elektryki i elektroniki albo chemii i farmacji. Kandydat dokonuje wyboru, składając wniosek o rejestrację.

W skład części pisemnej wchodzi przynajmniej sporządzenie:

- jednego lub więcej zgłoszeń patentowych na podstawie informacji technicznych i zgodnie z zasadami prawa belgijskiego;
- odpowiedzi na zapytanie od Urzędu w sprawie procedury dostarczenia belgijskiego patentu na wynalazek oraz

- notatki w formie konsultacji bądź opinii na temat ważności bądź naruszenia belgijskiego patentu na wynalazek.

W skład części ustnej wchodzi przynajmniej:

- szczegółowa analiza i omówienie problemu naruszenia dotyczącego belgijskich patentów na wynalazki bądź europejskich patentów obowiązujących w Belgii oraz
- szczegółowa analiza i omówienie problemu dotyczącego obowiązywania traktatów europejskich lub międzynarodowych, belgijskiego lub zagranicznego prawodawstwa w zakresie własności przemysłowej, w szczególności dotyczącego patentów na wynalazki.

Rzecznicy patentowi z państwa członkowskiego mogą zostać poproszeni o przystąpienie do egzaminu ustnego skupiającego się na różnicach między prawem belgijskim a prawem ich kraju.

Szkolenie prawnicze, praktyki

Belgijski rzecznik patentowy zobowiązany jest do ustawicznego kształcenia zawodowego. Aplikant musi pracować pod nadzorem belgijskiego rzecznika patentowego (bądź działać jako upoważniony przez pracodawcę) przez trzy lata w pełnym wymiarze godzin, biorąc udział w badaniu, przygotowywaniu, sporządzaniu i udzielaniu patentów na wynalazki. Doświadczenie zdobyte w innym państwie członkowskim bądź przed Europejskim Urzędem Patentowym, odpowiadające temu określone w zdaniu poprzednim, uwzględnia się przy obliczaniu wymaganych trzech lata doświadczenia zawodowego.

Postępowania

Belgijski rzecznik patentowy może pomóc klientowi w uzyskaniu belgijskiego zgłoszenia patentowego, składając wniosek bezpośrednio w belgijskim Urzędzie Patentowym. Może doradzać klientowi we wszystkich aspektach dotyczących patentów obowiązujących w Belgii, uzyskanych bezpośrednio (belgijski Urząd Patentowy) bądź pośrednio (EPO, PCT). W oparciu o swoją wiedzę i szkolenie może również doradzać w sprawach dotyczących umów, takich jak udzielanie licencji, tajemnice handlowe oraz w sprawach sądowych. Belgijski rzecznik patentowy ma prawo do tajemnicy adwokackiej i do występowania przed belgijskimi sądami. Może reprezentować swoich klientów przed belgijskim Urzędem Patentowym i występować przed belgijskimi sądami we współpracy z radcą prawnym.

Sposoby praktykowania

Belgijski rzecznik patentowy może praktykować w zawodzie będąc zatrudnionym w przedsiębiorstwie, prowadząc własną działalność gospodarczą (w pełnym wymiarze bądź jako drugi zawód) albo jako wspólnik/pracownik kancelarii rzeczników patentowych. Nie może być wspólnikiem kancelarii radcowskiej (ze względu na ograniczenia obowiązujące radców prawnych) ani firmy konsultingowej (np. PWC) – ze względu na konflikt interesów. Belgijski rzecznik patentowy w ramach praktyki prywatnej może dowolnie ustalać swoje honorarium i jego strukturę.

Członkostwo

Belgijski rzecznik patentowy musi być członkiem Instytutu Rzeczników Patentowych.

Kodeksy postępowania

Belgijski rzecznik patentowy musi przestrzegać przepisów dyscyplinarnych oraz kodeksu postępowania, jest także zobowiązany do dyskrecji i zachowania tajemnicy adwokackiej.

Przepisy dyscyplinarne

Bez szkody dla obowiązków prawnych członka Instytutu Rzeczników Patentowych w zakresie tajemnicy zawodowej, rzecznik patentowy ma również obowiązek zachowania dyskrecji. Obowiązek zachowania dyskrecji oznacza dla członka Instytutu poufność informacji, jakie zostały mu w sposób wyraźny bądź dorozumiany powierzone jako rzecznikowi patentowemu, jak i innych informacji o charakterze poufnym uzyskanych w ramach wykonywania zawodu.

Belgijski rzecznik patentowy ma prawo do tajemnicy adwokackiej. W przypadku konsultacji z rzecznikiem patentowym będącym członkiem Instytutu Rzeczników Patentowych, nikt nie może ujawniać korespondencji wymienianej bądź planowanej między takim rzecznikiem patentowym a jego klientem ani ujawniać bądź być zmuszonym do jej ujawnienia w kontekście postępowania sądowego bądź administracyjnego, chyba że klient wyraźnie rzekł się tego prawa. Zasada ta dotyczy wyłącznie członków Instytutu, z zastrzeżeniem postanowień traktatów międzynarodowych.

Zawieszenie

Każdy członek Instytutu Rzeczników Patentowych może zwrócić się o tymczasowe zawieszenie członkostwa.

Członkostwo w Instytucie ustaje:

- gdy członek zostanie wykreślony z rejestru upoważnionych przedstawicieli na wniosek;

- gdy członek został skazany przez komisję dyscyplinarną Instytutu na wykreślenie z listy członków Instytutu;
- gdy członek przestanie spełniać warunki (uwaga: rzecznik patentowy z innego państwa członkowskiego);
- gdy członek nie uiści ustalonych rocznych składek.

Jest to opisane szczegółowo w kodeksie postępowania.

Reklama jest zasadniczo dozwolona, o ile jest zgodna z prawdą, obiektywna i zgodna z podstawowymi zasadami, takimi jak uczciwość i dochowanie tajemnicy zawodowej. Wyjątki od dopuszczalności reklamy to:

- wskazanie mandanta bez jego wyraźnej zgody;
- reklamowanie, ogłaszanie bądź publikacja ofert dotyczących zakupu, sprzedaży bądź pośrednictwa praw własności przemysłowej, bez wyraźnego polecenia mandanta.

Organizację kształcenia ustawicznego reguluje rozporządzenie. Belgijski rzecznik patentowy ma obowiązek kontynuowania swojego rozwoju zawodowego w dziedzinie własności intelektualnej. Co roku musi odbywać szkolenie w wymiarze 16 godzin (bądź równowartość określoną w rozporządzeniu).

REPUBLIKA CZESKA (Komora patentových zástupců České republiky)

Kto może być rzecznikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Republice Czeskiej?

W sprawach dotyczących prawa własności intelektualnej może działać rzecznik patentowy wpisany do Rejestru osób upoważnionych do świadczenia usług rzeczników patentowych zgodnie z ustawą nr 417/2004, prowadzonego przez **Izbę Rzeczników Patentowych Republiki Czeskiej**. Może w nich pośredniczyć również prawnik, a także pracownik osoby prawnej bądź fizycznej, bądź spółdzielni, który z uwagi na stosunek pracy wykonuje dla pracodawcy czynności, których charakter odpowiada usługom rzecznika patentowego.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Republice Czeskiej?

Rzecznikiem patentowym może zostać każdy, kto spełnia warunki ustawowe. Pierwszym warunkiem jest pełna zdolność do czynności prawnych i uczciwość. Kolejnym warunkiem jest wymóg podstawowych kwalifikacji w postaci ukończonych studiów wyższych, czyli przynajmniej licencjackich, przy czym kierunek studiów, na którym uzyskano tytuł akademicki, nie jest określony ani wymagany w żaden sposób. Kolejnym warunkiem jest zdobycie stosownego doświadczenia zawodowego poprzez ciągłe i regularne wykonywanie czynności w dziedzinie praw własności przemysłowej przez przynajmniej trzy lata. Kolejny wymóg prawny polega na tym, że wnioskodawca nie został skreślony z listy rzeczników patentowych albo musi być traktowany tak, jakby nie został nałożony na niego/nią żaden środek dyscyplinarny. Ostatnimi warunkami uzyskania statusu rzecznika patentowego są zdanie egzaminu zawodowego na rzecznika patentowego i złożenie przysięgi na ręce Prezesa Izby.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Przy świadczeniu usług rzecznika patentowego zdarzają się sytuacje, w których rzecznik patentowy musi odmówić świadczenia swoich usług. Typowym przykładem jest sytuacja, w której świadczenie usług rzecznika patentowego skutkowałoby popełnieniem przestępstwa. Kolejny przykład ma miejsce, gdy rzecznik patentowy wcześniej świadczył usługi w tej samej bądź powiązanej sprawie innemu podmiotowi, którego interesy są sprzeczne z interesami podmiotu zwracającego się do rzecznika patentowego o usługę. Ograniczenie takie obowiązuje również rzecznika patentowego, który z tym rzecznikiem patentowym prowadzi czynności rzecznika patentowego w stowarzyszeniu bądź spółce rzeczników patentowych.

Rzecznik patentowy musi również przestać działać w tej samej sprawie dla obu/wszystkich klientów, którzy wcześniej działali w porozumieniu, a między którymi wystąpił z jakiegokolwiek powodu konflikt, który naraża rzecznika patentowego na naruszenie zaufania bądź zagraża jego niezależności.

Rzecznik patentowy ma również obowiązek odmowy świadczenia usług, jeśli informacje, jakie posiada o innym kliencie bądź dawnym kliencie, mogłyby w nienależyty sposób sprzyjać klientowi, który zwraca się do rzecznika patentowego o usługę. Zwykle polega to na reprezentowaniu różnych podmiotów z tej samej bądź podobnej branży, bądź dziedziny technologii, gdy rzecznik patentowy uzyskuje od różnych klientów w trakcie świadczenia usług informacje, które można wykorzystać przy reprezentowaniu innych klientów, na przykład przygotowywaniu zgłoszeń wynalazków w podobnych lub tych samych dziedzinach technologii dla różnych podmiotów przez jednego rzecznika patentowego itp. Podobnie rzecznik patentowy nie może przy reprezentowaniu nowego klienta wykorzystywać uzyskanych od wcześniejszego klienta informacji, które nie są publicznie dostępne, jeśli wykorzystanie tych informacji na rzecz nowego klienta mogłoby zostać uznane przez byłego klienta za działanie na jego szkodę bądź dawałoby nieuczciwą przewagę nowemu klientowi.

Ponadto jeśli interesy osoby zwracającej się do rzecznika patentowego o usługę są sprzeczne z interesami rzecznika patentowego bądź osoby mu bliskiej, rzecznik patentowy ma obowiązek odmowy świadczenia usług. Jeśli zlecenia takiego nie można odmówić bez narażenia się na szkodę, rzecznik patentowy je przyjmie, ale wykona je wyłącznie w zakresie niezbędnym do uniknięcia szkody. Następnie rzecznik patentowy musi wycofać się ze sprawy.

Zgodnie z Regulaminem Etyki Zawodowej i Konkurencji Rzeczników Patentowych, rzecznik patentowy musi również odmówić świadczenia swoich usług, do których nie posiada kwalifikacji bądź ma za małe doświadczenie, bądź jeśli nie czuje się kompetentny. Powinien jednakże skierować wówczas klienta do specjalizującego się w nich kolegi.

Jeśli rzecznik patentowy dowie się o faktach, z powodu których będzie musiał *post factum* odmówić świadczenia swoich usług, zobowiązany jest do wycofania się z umowy o świadczenie usług rzecznika patentowego, a świadczenie takich usług nie może być kontynuowane.

W przypadku gdy niezbędne zaufanie między rzecznikiem patentowym a klientem zostanie naruszone podczas świadczenia usług rzecznika patentowego, jeśli klient nie zapewnia niezbędnej współpracy bądź, jeśli klient nie wniósł odpowiedniej zaliczki na poczet honorarium za reprezentację i świadczenie usług rzecznika patentowego bez uzasadnionej przyczyny, pomimo wezwania ze strony rzecznika patentowego, to rzecznikowi przysługuje prawo wycofania się z umowy o świadczenie usług rzecznika patentowego.

Jednakże we wszystkich przypadkach wycofania się z reprezentowania czy przerwania reprezentacji rzecznik patentowy musi przez okres 15 dni od dnia wycofania się i przerwania reprezentacji podejmować wszelkie niezbędne i pilne kroki, by nie doszło do szkody dla praw i uzasadnionych interesów klienta. Obowiązek ten nie będzie miał zastosowania, jeśli rzecznik patentowy poczyni inne ustalenia z klientem bądź, jeśli klient podejmie inne działania. Gdy klient poinformuje rzecznika patentowego, że nie nalega na wypełnienie tego obowiązku przez 15 dni, rzecznik patentowy nie będzie zobowiązany do jego wypełnienia.

Formy szkolenia i certyfikacji

Aplikant rzecznikowski odbywa praktykę zawodową w kancelarii rzecznika patentowego, spółce rzecznikowskiej bądź zagranicznej organizacji itp., której celem jest nabycie pod kierunkiem i nadzorem rzecznika patentowego wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania czynności rzecznika patentowego. Obowiązkowa aplikacja trwa trzy lata, a jej ukończenie jest jednym z niezbędnych warunków do wpisania wnioskodawcy na listę rzeczników patentowych. Aplikant ma również obowiązek przestrzegania ustawy nr 417/2004 o rzecznikach patentowych oraz regulaminów zawodowych, z których wiele obowiązuje rzeczników patentowych oraz aplikantów na zasadzie *mutatis mutandis*. Aplikantowi przysługuje również prawo uczestnictwa w zebraniach Izby, jednak bez prawa głosu czy biernego prawa wyborczego.

Kandydat, który nie zdał egzaminu, może ubiegać się w Urzędzie o ponowne przystąpienie do egzaminu, na które Urząd nie może wyrazić zgody przed upływem trzech miesięcy od dnia niezdanego egzaminu. W przypadku drugiego niepowodzenia, kandydat może ubiegać się w Urzędzie o drugą poprawę egzaminu, na którą Urząd nie może wyrazić zgody przed upływem roku od dnia pierwszej poprawy, tj. drugiego w kolejności egzaminu zawodowego niezdanego przez kandydata. W przypadku kolejnego niepowodzenia kandydata, ponowne przystąpienie do egzaminu nie jest dozwolone przed upływem roku od dnia poprzedniej nieudanej próby. Jeśli kandydat, który zdawał egzamin w obu obszarach, nie zaliczy jednego z odrębnych obszarów, może ubiegać się o poprawę tylko tego obszaru, z zachowaniem powyższych odstępów czasowych między egzaminami.

Zakres praw i rodzaj usług, które może świadczyć rzecznik patentowy w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Usługi rzeczników patentowych to świadczenie profesjonalnej pomocy osobom fizycznym lub prawnym w sprawach dotyczących własności przemysłowej. Do usług rzeczników patentowych należy nie tylko

reprezentowanie klientów przed organami władzy państwowej, ale także przed sądami (w określonych warunkach).

Rzecznicy patentowi mogą udzielać porad niezależnego biegłego oraz świadczyć inne usługi związane z ochroną własności przemysłowej.

Czeski rzecznik w sprawach dotyczących własności intelektualnej może występować przed organami władzy państwowej, sądami, Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej.

Rzecznik patentowy wykonuje swoje czynności za wynagrodzeniem i przysługuje mu prawo żądania od klienta uzasadnionej zaliczki. Żądana zaliczka nie może być rażąco nieproporcjonalna w stosunku do realistycznie oszacowanej kwoty całkowitego wynagrodzenia i spodziewanych bieżących wydatków. Przy tym rzecznik patentowy musi podać klientowi z wyprzedzeniem zgodne z prawdą informacje o przewidywanym zakresie jego czynności i – na żądanie klienta – wyjaśnić mu sposób obliczania i kwotę wynagrodzenia umownego.

Członkostwo w organizacji zawodowej. Zgodnie z ustawą nr 417/2004 o rzecznikach patentowych i z zastrzeżeniem spełnienia ustawowych wymogów, usługi rzeczników patentowych mogą być świadczone wyłącznie przez rzeczników patentowych, kancelarie rzecznikowskie, organizacje zagraniczne i zagranicznych rzeczników patentowych wpisanych do stosownych rejestrów prowadzonych przez Izbę Rzeczników Patentowych Republiki Czeskiej.

Kodeksy postępowania

W postaci **Regulaminu Etyki Zawodowej i Konkurencji Rzeczników Patentowych**, przyjętego przez Zgromadzenie Izby Rzeczników Patentowych 22 października 2004 r. i zmienionego 12 października 2007 r., rzecznicy patentowi wpisani do rejestrów prowadzonych przez Izbę przyjęli świadomie i z własnej woli standard postępowania.

Regulamin zawiera zasady etyki zawodowej, a każdy rzecznik patentowy zobowiązany jest do ich przestrzegania niezależnie od własnych interesów czy interesów stron trzecich. Naruszenie Regulaminu skutkuje działaniami dyscyplinarnymi, chyba że sprawę trzeba załatwić inaczej. Postanowienia Regulaminu obowiązują na zasadzie *mutatis mutandis* również aplikantów rzecznikowskich wpisanych na listę aplikantów prowadzoną przez Izbę Rzeczników Patentowych Republiki Czeskiej.

Rzecznik patentowy ponosi również odpowiedzialność za przestrzeganie Regulaminu przez swoich aplikantów i pracowników swojej kancelarii. Każdy rzecznik patentowy bądź aplikant rzecznikowski ma obowiązek zaznajomić się z regulaminem, a jego niezajomość nie usprawiedliwia nieprzestrzegania jego postanowień.

Rzecznik patentowy musi działać w sposób uczciwy, sumienny, uprzejmy i konsekwentny. Jeśli rzecznik patentowy otrzyma od klienta zlecenie w sposób oczywisty niewłaściwe, zobowiązany jest ostrzec klienta o tym przed wykonaniem danego zlecenia bądź może odmówić świadczenia usług, zgodnie z ustawą nr 417/2004 o rzecznikach patentowych, albo odstąpić od umowy.

Rzecznikowi patentowemu nie przysługuje prawo usprawiedliwienia nieprzestrzegania Regulaminu Etyki Zawodowej i Konkurencji Rzeczników Patentowych przez powołanie się na ewidentnie niewłaściwe polecenia klienta.

Oprócz związania prawem, a w obrębie prawa poleceniami klienta, rzecznik patentowy jest również zobowiązany do **zachowania poufności** wszystkich faktów, jakie pozna w związku ze świadczeniem usług przez rzecznika patentowego. Z obowiązku zachowania poufności może go zwolnić jedynie klient w drodze pisemnego oświadczenia. Po śmierci klienta bądź rozwiązaniu spółki klienta, pisemnego zwolnienia z obowiązku zachowania poufności może udzielić jedynie następca prawny. Nawet rzecznik patentowy wykreślony z listy rzeczników patentowych bądź którego praktyka została zawieszona jest zobowiązany do zachowania poufności. Obowiązek prawny zachowania poufności nie jest zatem ograniczony czasowo. Rzecznik patentowy jest jednakże automatycznie zwolniony z niego, jeśli informacje niejawnie zostaną oficjalnie ujawnione. Wszelkie informacje zawarte w aktach klienta bądź na nośnikach elektronicznych rzecznika patentowego, które nie zostały oficjalnie ujawnione, objęte są tajemnicą zawodową i obowiązkiem zachowania poufności.

Jeśli rzecznik patentowy powierzy wykonywanie poszczególnych czynności w ramach usług rzecznika patentowego innej osobie, która sama jest zobowiązana do zachowania poufności, to rzecznik patentowy nie będzie względem takiej osoby zobowiązany do zachowania poufności.

Jeśli toczy się postępowanie przed sądem bądź innym organem w sprawie sporu między rzecznikiem patentowym a klientem bądź jego następcą prawnym, rzecznik patentowy nie jest zobowiązany do zachowania poufności w zakresie niezbędnym dla tego postępowania.

Ponadto rzecznik patentowy nie jest zobowiązany do zachowania poufności w postępowaniu dyscyplinarnym ani nie może powoływać się na obowiązek zachowania poufności w takim postępowaniu wobec przewodniczącego i członków komisji nadzorczej badającej jego przewinienia dyscyplinarne. Obowiązek zachowania poufności dotyczy na zasadzie *mutatis mutandis* członków organów Izby i jej personelu oraz wszystkich osób biorących udział w postępowaniu dyscyplinarnym, w tym przewodniczącego i członków komisji nadzorczej odpowiedzialnych za przygotowanie postępowania dyscyplinarnego i zbadanie, czy doszło do przewinienia dyscyplinarnego. Jednakże ten obowiązek zachowania poufności nie będzie dotyczył członków organów Izby w postępowaniach przed sądami w tych sprawach.

Z powyższego wynika również, że jeśli osoba wpisana na listę rzeczników patentowych wykonuje jakiegokolwiek czynności niebędące świadczeniem usług rzecznika patentowego zgodnie z ustawą nr

417/2004 o rzecznikach patentowych, to wykonywanie takich czynności nie podlega obowiązkowi zachowania poufności.

Jeśli rzecznik patentowy koresponduje z rzecznikiem patentowym niebędącym stroną umowy, zwłaszcza zagranicznym rzecznikiem patentowym, w sprawach poufnych i chce traktować tę korespondencję jako poufną, musi ujawnić ten fakt niezwłocznie/na początku tej korespondencji. Jeśli rzecznik patentowy będący adresatem informacji nie jest w stanie zapewnić wymaganego stopnia poufności, zobowiązany jest powiadomić o tym kolegę.

Przewinienie dyscyplinarne może skutkować pisemnym upomnieniem, publiczną naganą, grzywną do 100.000 koron czeskich, zawieszeniem upoważnienia do świadczenia usług rzecznika patentowego na okres do 3 lat bądź wykreśleniem z listy rzeczników patentowych.

Za przewinienie dyscyplinarne aplikant może otrzymać pisemne upomnienie, publiczne upomnienie, grzywnę do 50.000 koron czeskich bądź zostać wykreślony z listy aplikantów.

Spółka rzeczników patentowych może otrzymać pisemne upomnienie, publiczne upomnienie, grzywnę do 1.000.000 koron czeskich, zawieszenie upoważnienia do świadczenia usług rzecznika patentowego na okres do 3 lat bądź zostać wykreślona z listy spółek rzeczników patentowych za przewinienia dyscyplinarne.

Przy stosowaniu środków dyscyplinarnych uwzględniana będzie powaga naruszenia, w szczególności sposób jego popełnienia, jego skutki oraz okoliczności, w jakich zostało popełnione.

Zasady reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Rzecznik patentowy ma prawo informować społeczeństwo o świadczonych przez siebie usługach, o ile informacje takie są dokładne, zgodne z prawdą i obiektywne, nie wprowadzają w błąd i są zgodne z podstawowymi zasadami uczciwości i tajemnicy zawodowej. Reklama osoby rzecznika patentowego w mediach informacyjnych, w prasie, radiu, telewizji, elektronicznej komunikacji handlowej itp. jest dozwolona, jeśli spełnia powyższe warunki.

Rzecznik patentowy i ustanowiony w innym kraju rzecznik patentowy przy świadczeniu usług rzecznika patentowego korzystają z oznaczenia „rzecznik patentowy”. Spółka rzeczników patentowych korzysta z oznaczenia „spółka rzeczników patentowych”. Ponadto rzecznik patentowy, ustanowiony rzecznik patentowy oraz spółka rzeczników patentowych mogą korzystać z innych oznaczeń, takich jak oznaczenia miejsca prowadzenia działalności, jeśli dotyczą placówek, wykonywania działalności biegłych czy tłumaczy, swojego znaku towarowego bądź innych oznaczeń, o ile takie dodatki nie wywołują wątpliwości co do sposobu prowadzenia działalności, czyli że jest to wykonywanie czynności rzecznika patentowego.

DANIA (Association of Danish Intellectual Property Attorneys)

Każda osoba w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) może reprezentować stronę trzecią przed duńskim Urzędem ds. Patentów i Znaków Towarowych i udzielać porad prawnych w sprawach własności intelektualnej w Danii, w tym w sprawach dotyczących patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. Nie ma wymogu autoryzacji.

Chociaż nie ma duńskich krajowych organów autoryzacji w zakresie własności intelektualnej, ADIPA oczywiście zdecydowanie zaleca skorzystanie z **wykwalifikowanego duńskiego konsultanta ds. własności intelektualnej**, najlepiej będącego członkiem ADIPA. W duńskich sądach klientów może reprezentować jedynie duński adwokat („advokat”).

W kwestii **praw, obowiązków i odpowiedzialności** adwokata w sprawach własności intelektualnej stosuje się ogólnie duńskie prawo dotyczące udzielania porad prawnych.

ESTONIA (Patendivolinike Koda)

Kto może być rzecznikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Estonii?

Zawód rzecznika patentowego w Estonii reguluje ustawa o rzecznikach patentowych. Jako rzecznik patentowy występować może osoba będąca członkiem Izby Rzeczników Patentowych, która zdobyła uprawnienia zawodowe zgodnie z tą ustawą i zgodnie z przewidzianą w niej procedurą. Osoba, która zdobyła uprawnienia zawodowe za granicą, również może występować jako rzecznik patentowy, jeśli jej kwalifikacje zawodowe zostały uznane zgodnie z ustawą o uznawaniu zagranicznych kwalifikacji zawodowych i jeśli jest członkiem Izby Rzeczników Patentowych.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Estonii?

Zawód rzecznika patentowego może zdobyć osoba mająca zdolność do czynności prawnych, obywatelstwo Estonii bądź państwa członkowskiego Unii Europejskiej, stałe miejsce zamieszkania w Estonii, tytuł magistra uznawany przynajmniej na poziomie krajowym bądź równoważne uprawnienia w rozumieniu § 28 ust. 22 ustawy o edukacji Republiki Estonii, bądź równoważne uprawnienia z innego kraju. Oprócz tego kandydat musi biegle władać językiem estońskim w mowie i piśmie, a przed złożeniem wniosku o zostanie rzecznikiem patentowym przepracować dla rzecznika patentowego bądź spółki rzeczników patentowych w rejonie, w którym ubiega się o nadanie tytułu rzecznika przynajmniej, cztery lata w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Osoba taka musi biegle posługiwać się dwoma językami obcymi w zakresie niezbędnym w czynnościach zawodowych rzecznika patentowego, a przynajmniej jednym z tych języków obcych musi być język urzędowy Europejskiego Urzędu Patentowego. Wreszcie, kandydat nie może być karany w postępowaniu karnym za przestępstwo umyślne.

Od rzeczników patentowych wymagane jest **wykształcenie** z dziedziny technicznej. W ramach swojej działalności zawodowej rzecznik patentowy posiada kompetencje do świadczenia usług prawnych, reprezentowania osoby przed organami państwowymi, w sądzie i w innych przypadkach, zbierania dowodów, przy świadczeniu osobom usług prawnych wybierania i wykorzystywania środków i metod przepisanych prawem oraz poświadczania tłumaczeń i odpisów dokumentów dotyczących własności przemysłowej składanych organom.

Kompetencje, prawa i obowiązki estońskiego rzecznika patentowego

Rzecznik patentowy ma obowiązek wykorzystać wszystkie środki i sposoby przepisane prawem w interesie osoby, która go upoważniła, jednocześnie zachowując zawodową uczciwość i godność, informować osobę, która go upoważniła, o czynnościach związanych ze świadczeniem usług prawnych, prowadzić listę czynności związanych ze świadczeniem usług prawnych. Rzecznik patentowy nie może świadczyć usług prawnych osobie, której interesy są sprzeczne z interesami innej osoby, na rzecz której rzecznik patentowy świadczy bądź świadczył usługi prawne w tej samej sprawie, oraz w innych przypadkach przewidzianych prawem. Rzecznik patentowy może odmówić świadczenia usług prawnych osobie, jeśli zwróci się ona o czynność, której wykonanie przez rzecznika patentowego naruszyłoby prawo lub wymogi praktyki zawodowej, która regularnie nie płaci terminowo za usługi prawne, uniemożliwia swoim działaniem świadczenie usług prawnych bądź niewłaściwie wykorzystuje nazwisko bądź zawód rzecznika patentowego.

Przy świadczeniu usług prawnych **rzecznik patentowy musi być niezależny** i działać zgodnie z prawem, wymogami praktyki zawodowej, zasadami moralności i swoim sumieniem.

Informacje ujawnione **rzecznikowi patentowemu mają charakter poufny**. Rzecznicy patentowi oraz pracownicy spółki rzeczników patentowych nie mogą być przesłuchiwani w charakterze świadków w zakresie informacji, jakie uzyskali, świadcząc usługi prawne, ani nie można żądać od nich złożenia wyjaśnień w zakresie takich informacji.

Nośniki danych otrzymane w trakcie świadczenia usług prawnych nie mogą być konfiskowane rzecznikom patentowym ani pracownikom spółki rzeczników patentowych, ani takiej spółce.

Rzecznik patentowy zobowiązany jest do zachowania poufności tajemnic handlowych, jakie poznał w ramach świadczenia usług prawnych. Zobowiązanie takie nie jest ograniczone czasowo i pozostaje w mocy po zaprzestaniu wykonywania czynności zawodowych rzecznika patentowego. Wspomniane zobowiązanie rozszerza się na pracowników spółki rzeczników patentowych oraz członków służby cywilnej, którzy poznali tajemnicę zawodową rzecznika patentowego w związku z pełnieniem przez nich obowiązków urzędowych. Dana osoba bądź jej następcą prawny może w drodze pisemnej zgody zwolnić rzecznika patentowego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie obejmuje poboru kosztów za usługi prawne świadczone przez rzecznika patentowego. Ujawnienie informacji urzędnikowi sprawującemu nadzór państwowy nad czynnościami zawodowymi rzecznika patentowego nie będzie uważane za naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Estoński rzecznik ds. znaków towarowych jest uprawniony do reprezentacji przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej. Zasadniczo wymagany jest tytuł magistra, a w dziedzinie patentów wymagany jest tytuł magistra kierunków technicznych.

Rzecznik patentowy posiada kompetencje do świadczenia usług prawnych, reprezentowania osób przed organami państwowymi, w sądzie i w innych sprawach, zbierania dowodów, przy świadczeniu osobom usług prawnych dowolnego wybierania i wykorzystywania środków i metod przepisanych prawem oraz poświadczania tłumaczeń i odpisów dokumentów dotyczących własności przemysłowej składanych organom.

Estoński prawnik specjalizujący się w sprawach własności intelektualnej może występować przez Urzędem Patentowym, Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (rzecznicy ds. znaków towarowych), Komisją Apelacyjną, sądami cywilnymi (1. i 2. instancji samodzielnie, w Sądzie Najwyższym łącznie z radcą prawnym).

Rzecznik patentowy może prowadzić działalność w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, spółki rzeczników patentowych albo – posiadając zawód rzecznika patentowego – na podstawie umowy o pracę zawartej z inną osobą. Dane rzecznika patentowego prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą wpisywane są do rejestru handlowego.

Rzecznik patentowy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą bądź spółkę rzeczników patentowych musi podać do rejestru dane kontaktowe rzecznika patentowego oraz spółki rzeczników patentowych. Informacje dotyczące rzeczników patentowych działających w ramach spółki rzeczników patentowych przekazywane są do rejestru przez spółkę. Osoba posiadająca zawód rzecznika patentowego i działająca na podstawie umowy o pracę zawartej z inną osobą przekazuje do rejestru swoje dane kontaktowe oraz dane kontaktowe swojego pracodawcy.

Spółka rzeczników patentowych nie może świadczyć usług innych niż usługi prawne. Spółka rzeczników patentowych może połączyć się wyłącznie z inną spółką rzeczników patentowych. Umowę spółki rzeczników patentowych działającej w formie spółki jawnej bądź komandytowej sporządza się na piśmie i załącza do wniosku o wpisanie spółki do rejestru handlowego. Firma spółki rzeczników patentowych bądź rzecznika patentowego prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą musi zawierać słowa „biuro patentowe” lub „rzecznik patentowy”.

Izba Rzeczników Patentowych ustala opłatę za egzamin zawodowy (300 euro) oraz opłatę roczną (300 euro od rzecznika). **Członkostwo rzecznika patentowego w Izbie Rzeczników Patentowych** jest obowiązkowe, by móc praktykować w zawodzie rzecznika patentowego.

Etykę i tajemnicę zawodową reguluje prawo oraz kodeks postępowania Izby

Działalność zawodowa rzecznika patentowego podlega zawieszeniu, jeśli rzecznik patentowy nie jest w stanie wykonywać obowiązków rzecznika patentowego ze względów zdrowotnych bądź innych przyczyn przez ponad sześć kolejnych miesięcy, ogłosi upadłość, spółka rzeczników patentowych, przez którą świadczy usługi prawne, ogłosi upadłość, rzecznik patentowy złoży do rejestru wniosek o zawieszenie.

Rzecznik patentowy musi złożyć wniosek o zawieszenie działalności zawodowej rzecznika patentowego oraz dokument poświadczający przyczynę zawieszenia w Izbie Rzeczników Patentowych w ciągu pięciu dni roboczych od zaistnienia przyczyny zawieszenia działalności zawodowej. Rzecznik patentowy musi powiadomić osoby, na rzecz których świadczy usługi prawne, o złożeniu wniosku o zawieszenie działalności zawodowej rzecznika patentowego w ciągu pięciu dni roboczych od zaistnienia przyczyny zawieszenia działalności zawodowej.

Celem wznowienia działalności zawodowej rzecznika patentowego, musi on złożyć do Izby Rzeczników Patentowych wniosek i dokument poświadczający ustanie przyczyn zawieszenia działalności zawodowej. Rzecznik patentowy zostaje pozbawiony tytułu zawodowego rzecznika patentowego, jeśli naruszył prawo przy wykonywaniu działalności zawodowej rzecznika patentowego bądź regularnie nie wywiązywał się ze swoich obowiązków.

Adwokaci, spółki adwokackie, tłumacze przysięgli, rzecznicy patentowi i spółki rzeczników patentowych mogą reklamować swoją działalność, o ile reklama taka nie jest sprzeczna z wymogami etyki zawodowej ani nie namawia nikogo do zawarcia umowy. Pojęcia adwokata i spółki adwokackiej są rozumiane zgodnie z ustawą o Izbie Adwokackiej, tłumacza przysięgłego – zgodnie z ustawą o tłumaczach przysięgłych, a rzecznika patentowego i spółki rzeczników patentowych – zgodnie z ustawą o rzecznikach patentowych.

Rzecznik patentowy musi odbywać okresowe **szkolenia doskonalenia** zawodowego w każdej dziedzinie działalności zawodowej, w jakiej nadany mu został tytuł zawodowy rzecznika patentowego. Podstawy, procedura i zakres szkolenia doskonalącego określa rada Izby Rzeczników Patentowych. Przy organizowaniu szkolenia doskonalącego uwzględnia się specjalizację rzecznika patentowego w danej dziedzinie działalności zawodowej. Spełnienie obowiązku odbycia szkolenia doskonalącego weryfikuje komisja kwalifikacji zawodowych raz na pięć lat. Jeśli rzecznik patentowy nie odbędzie szkolenia doskonalącego w wymaganym zakresie w ocenianym okresie bądź nie przedłoży komisji kwalifikacji zawodowych we wskazanym terminie danych na temat trwającego szkolenia doskonalącego, to komisja kwalifikacji zawodowych nakazuje rzecznikowi patentowemu przystąpienie do egzaminu zawodowego. Do egzaminu należy przystąpić w ciągu czterech miesięcy od otrzymania nakazu. Jeśli rzecznik

patentowy nie zda egzaminu, będzie musiał przystąpić do niego ponownie. Jeśli rzecznik patentowy nie stawi się na egzaminie bądź poprawce bez uzasadnionej przyczyny, uznaje się, że go nie zdał.

Jeśli rzecznik patentowy nie stawi się na egzaminie poprawkowym bez uzasadnionej przyczyny bądź nie zda egzaminu przy drugim podejściu, komisja kwalifikacji zawodowych składa radzie Izby Rzeczników Patentowych propozycję pozbawienia takiej osoby tytułu zawodowego rzecznika patentowego.

FINLANDIA (Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Finlandii?

Każdy może występować w imieniu klientów przed fińską Organizacją ds. Własności Intelektualnej i Znaków Towarowych (FIPTO) w sprawach dotyczących patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. W sporach strony może reprezentować jedynie wykwalifikowany pełnomocnik.

Jak zostać profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Finlandii?

Aby zostać profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Finlandii, należy mieć tytuł magistra, praktykować od roku i zdać egzamin przed FIPTO. Szkolenie obejmuje jeden rok pracy i kończy się egzaminem FIPTO.

Profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej w Finlandii może świadczyć różne usługi związane z własnością intelektualną. Może występować przed FIPTO, a w niektórych sprawach przed fińskim Sądem Handlowym. Zasięg terytorialny pomocy prawnej i technicznej pełnomocnika ds. własności intelektualnej obejmuje Finlandię.

Kompetencje, prawa i obowiązki fińskich rzeczników patentowych

Profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej **może dobrowolnie zostać członkiem** fińskiego Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych.

Sposób ustalania opłat za czynności zawodowe pełnomocników ds. własności intelektualnej nie jest uregulowany.

Fińskie Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych posiada **regulamin etyki zawodowej**, obowiązuje także tajemnica zawodowa. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu i skreślenie z listy profesjonalnych pełnomocników ds. własności intelektualnej podlega nadzorowi FIPTO oraz rocznej opłacie nadzorczej na rzecz FIPTO. Zasady reklamowania usług pełnomocnika ds. własności intelektualnej podlegają odpowiedniej praktyce zawodowej. Nie ma określonego obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

FRANCJA (Compagnie Nationale des Conseils en Propriété Industrielle)

Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych to wysoko wykwalifikowani specjaliści.

Jak zostać rzecznikiem patentowym / ds. znaków towarowych we Francji?

Kwalifikacje wymagane od rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych we Francji to:

- 1) ukończone studia magisterskie na kierunku z nauk ścisłych, prawniczym bądź technicznym:
 - studia z nauk ścisłych bądź techniczne – rzecznik patentowy,
 - studia prawnicze – rzecznik ds. znaków towarowych i wzorów przemysłowych;
- 2) specjalistyczne studia z własności przemysłowej w CEIPI (Centre d'Etudes Internationales de la Propriété Industrielle);
- 3) co najmniej trzy lata praktyki zawodowej;
- 4) egzamin kwalifikacyjny.

Według danych ze stycznia 2023 r. jest:

- **1107 rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych we Francji,**
- 283 firm w tym zakresie we Francji i 476 firm łącznie z oddziałami.

W zawodzie zatrudnionych jest około 7000 osób, w tym konsultantów. Większość patentów we Francji zgłaszanych jest przez rzeczników.

Rzecznik patentowy i ds. znaków towarowych to:

- 1) uregulowany tytuł gwarantujący wykonanie zlecenia przez wykwalifikowanego i odpowiedzialnego eksperta;
- 2) zawód, który jest uregulowany, dając zabezpieczenia (np. gwarancje finansowe, odpowiedzialność cywilną, etykę zawodową):
 - francuskim klientom prowadzącym interesy międzynarodowe,
 - klientom międzynarodowym prowadzącym interesy w Europie, w tym we Francji.

Inne czynności bądź obowiązki rzecznika patentowego i ds. znaków towarowych:

- uczestnictwo w bezpłatnych konsultacjach,
- szkolenie młodych adeptów do zawodu,
- promowanie problematyki własności intelektualnej i zawodu.

Zakres praw, co do których rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych mogą reprezentować klientów:

- patenty,
- znaki towarowe/wzory,
- prawo autorskie,
- nazwy domen.

Rodzaj usług, jakie mogą być świadczone przez rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych:

- arbitraż,
- umowy,
- analiza *due diligence*,
- ocena,
- zgłoszenia,
- postępowania sądowe,
- postępowanie przedsądowe (konfiskata podrobionych towarów),
- analizy aktualnego stanu wiedzy,
- strategia.

Relacje handlowe z klientami:

- opłaty ustalone w umowie z klientem;
- kwota zależy od kilku czynników: stopnia trudności, pilności, czasochłonności, istniejących interesów finansowych, poziomu doświadczenia rzecznika;
- prowizja za sukces jest dopuszczalna tylko jako dodatek do normalnego wynagrodzenia;
- opłaty i wydatki muszą być wyraźnie wskazane na fakturze.

Francuski Instytut Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych powstał w 1990 r. (ustawa nr 90-1052 z dnia 26 listopada 1990 r.) i zastąpił Francuski Instytut Rzeczników Patentowych. Francuski

Instytut Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych jest powiązany z francuskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych.

Francuski Instytut Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych to unikalne stowarzyszenie zawodowe reprezentujące wszystkich 1107 francuskich rzeczników patentowych lub ds. znaków towarowych (zawód), które popularyzuje wiedzę z zakresu własności intelektualnej w społeczeństwie. Instytut gwarantuje kompetencję, niezależność oraz etykę i proaktywne propozycje w sprawach dotyczących własności intelektualnej.

Misją Francuskiego Instytutu Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych jest:

- reprezentowanie zawodu rzecznika patentowego i ds. znaków towarowych,
- zapewnianie przestrzegania etyki zawodowej (kodeksu postępowania),
- obrona interesów zawodu,
- rozwój i promowanie zawodu oraz upowszechnianie problematyki własności intelektualnej.

Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych **mają w pieczy bardzo wrażliwe dane swoich klientów**.

Przestrzegają oni bardzo rygorystycznych zasad postępowania, takich jak:

- określona etyka zawodowa i obowiązki względem klientów,
- poszanowanie tajemnicy zawodowej,
- zakaz konfliktów interesów,
- Komisja Dyscyplinarna.

Z obowiązku zachowania **tajemnicy zawodowej** nie może zwolnić ani sąd, ani klient. Nieprzestrzeganie obowiązku zachowania poufności może skutkować:

- sankcjami zawodowymi,
- sankcjami karnymi.

NIEMCY (Patentanwaltskammer)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Niemczech?

Adwokat dopuszczony do izby patentowej – upoważniony do reprezentowania klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Niemczech to rzecznik patentowy („Patentanwalt”). Jednakże niemiecki radca prawny ma prawo reprezentować klientów we wszelkich rodzajach spraw prawnych, a co za tym idzie – również w sprawach patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Niemczech?

Aby zostać rzecznikiem patentowym, trzeba ukończyć studia w dziedzinie inżynierii lub nauk ścisłych. Zanim kandydat będzie mógł zacząć szkolenie, by zostać rzecznikiem patentowym, dodatkowo musi udowodnić przynajmniej 12-miesięczne doświadczenie w pracy w środowisku technicznym, na przykład w spółce.

Następnie wymagany jest okres 34 miesięcy szkolenia u rzecznika patentowego, w niemieckim Urzędzie Patentowym i Znaków Towarowych oraz Federalnym Sądzie Patentowym. Pierwszych 26 miesięcy spędza się ze starszym stażem rzecznikiem patentowym, który bierze odpowiedzialność za szkolenie. Dalsze etapy szkolenia odbywają się w niemieckim Urzędzie Patentowym i Znaków Towarowych (dwa miesiące) oraz Federalnym Sądzie Patentowym (sześć miesięcy). Kandydat na rzecznika patentowego może również ubiegać się o dwumiesięczne szkolenie w sądzie cywilnym zajmującym się sprawami naruszenia patentów w trakcie tego sześciomiesięcznego okresu.

Równoległe kandydat na rzecznika patentowego musi odbyć kursy z prawa ogólnego i prawa własności intelektualnej oraz zdać egzaminy na Uniwersytecie w Hagen, na uniwersyteckim kursie szkoleniowym, który prowadzony jest w większości zdalnie, a tylko niektóre segmenty odbywają się stacjonarnie. Po 34-miesięcznym okresie szkolenia kandydat może przystąpić do egzaminu składającego się z części pisemnej i ustnej. Po zdaniu egzaminu i uzyskaniu kwalifikacji „Patentassessor”, Patentassessor może złożyć wniosek o dopuszczenie do zawodu rzecznika patentowego.

Kompetencje niemieckiego rzecznika patentowego

Zakres terytorialny pomocy prawnej i technicznej zasadniczo ogranicza się do prawa niemieckiego. Jednak jeśli klient wymaga pomocy prawnej i technicznej do spraw prawnych poza terytorium Niemiec, to niemiecki rzecznik patentowy angażuje zagranicznych kolegów.

Rzecznik patentowy może występować w postępowaniach przed niemieckim Urzędem Patentowym i Znaków Towarowych, a także w dowolnym postępowaniu przed Federalnym Sądem Patentowym, tak więc może reprezentować klienta w dowolnej procedurze zgłoszenia bądź sprzeciwu, a także w dowolnej innej procedurze unieważnienia. W sprawach o naruszenie konieczne jest zaangażowanie radcy prawnego, który będzie reprezentował klienta przed sądem. Rzecznikowi patentowemu przysługuje jednak prawo do wypowiedzi.

Rzecznik patentowy może doradzać klientom we wszystkich sprawach związanych z własnością intelektualną, może więc pomóc klientowi na przykład w kwestiach planowania strategicznego, zawierania umów licencyjnych, w tym ich sporządzaniu itp. Jako członek zawodu prawniczego może również uczestniczyć w postępowaniu kontrolnym, w czasie którego sprawdzana jest siedziba firmy rzekomo dopuszczającej się naruszenia. W postępowaniu takim rzecznik patentowy nie może rozmawiać ze swoimi klientami o szczegółach postępowania kontrolnego, chyba że ustalenia zostaną opublikowane przez sądy.

Mówiąc krótko, niemiecki rzecznik patentowy może występować przed Urzędem Patentowym i Znaków Towarowych, Federalnym Sądem Patentowym, Sądem Najwyższym (w sprawach nieważności) oraz Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej.

Formy praktyki zawodowej

Rzecznik patentowy **może wykonywać zawód w praktyce samodzielnej bądź wspólnie z kolegami w kancelarii rzeczników patentowych**. Dozwolonych jest kilka rodzajów stowarzyszeń. Ponadto rzecznik patentowy może być również zatrudniony przez spółkę i występować jako rzecznik patentowy dla swojego pracodawcy, nosząc tytuł „Patentanwalt (Syndikuspatentanwalt)”.

Generalnie **nie ma oficjalnego cennika opłat** za czynności zawodowe rzeczników patentowych. Rzecznik patentowy albo umawia się co do stawek z klientem, albo po prostu pobiera odpowiednią opłatę za swoje usługi. W sprawach, w których rzecznik patentowy bezpośrednio reprezentuje swoich klientów w sądzie (samodzielnie bądź łącznie z radcą prawnym), może podlegać systemowi opłat obowiązującemu radców prawnych. Rzecznik patentowy (oraz radca prawny) mogliby jednak odejść od tego oficjalnego cennika opłat, jeśli osiągną porozumienie z klientami w tym zakresie.

Na mocy prawa niemiecki rzecznik patentowy jest **członkiem Izby Rzeczników Patentowych** (Patentanwaltskammer). Wszelkie inne członkostwa są nieobowiązkowe, na przykład w Federalnym Stowarzyszeniu Niemieckich Rzeczników Patentowych (Bundesverband Deutscher Patentanwälte).

Kodeksy postępowania i obowiązki niemieckiego rzecznika patentowego

Rzecznik patentowy musi **przestrzegać zasad postępowania** określonych w ustawie o rzecznikach patentowych (Patentanwaltsordnung) i Kodeksie postępowania (Berufsordnung der Patentanwälte). Ustawa o rzecznikach patentowych (Patentanwaltsordnung) została znacząco zmieniona, ze skutkiem od 1 sierpnia 2022 r. Kodeks postępowania (Berufsordnung) to kodyfikacja oparta na ustawie Patentanwaltsordnung, przyjęta przez Zgromadzenie Izby Rzeczników Patentowych i zatwierdzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Do głównych obowiązków rzeczników patentowych należą **zachowanie poufności** oraz **unikanie konfliktów interesów** (główne obowiązki dotyczące etyki zawodowej są wyszczególnione w § 39–52 Patentanwaltsordnung, **tajemnica zawodowa** jest uregulowana w szczególności w § 39a tej ustawy).

Do obowiązków rzecznika patentowego należy również **ustawiczne kształcenie zawodowe**, by być na bieżąco z nowymi osiągnięciami w swojej dziedzinie i znać stosowne podstawy prawne, w tym wszelkie istotne postanowienia (zob. § 39a ust. 8 Patentanwaltsordnung).

Reklama dozwolona jest jedynie w granicach wyznaczonych przez § 39b Patentanwaltsordnung, według których reklama musi być prowadzona w sposób pouczający i rzeczowy. W każdym razie reklama nie może być ukierunkowana na zdobycie konkretnej sprawy od konkretnego klienta.

Odwołanie rzecznika patentowego z zawodu uregulowane jest w § 21 Patentanwaltsordnung. Istnieją oczywiście bardzo konkretne okoliczności, w jakich możliwe jest postępowanie prowadzące do odwołania z zawodu.

WĘGRY (Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną na Węgrzech?

Mogą to być rzecznicy patentowi, aplikanci rzecznikowscy, przedstawiciele wspólnoty (zawodowi przedstawiciele ds. praw własności przemysłowej Wspólnoty Europejskiej) oraz – w ramach ogólnej praktyki prawniczej i w szczególnych warunkach – adwokaci, aplikanci adwokaccy, prawnicy Wspólnoty Europejskiej, zagraniczni radcy prawni, radcy prawni oraz doradcy prawni zarejestrowani w izbie prawniczej.

Jak zostać rzecznikiem patentowym na Węgrzech?

Kandydaci na członków Stowarzyszenia muszą być obywatelami Węgier bądź któregośkolwiek z państw członkowskich EOG lub posiadać prawo stałego pobytu lub pozwolenie na imigrację. Kandydaci nie mogą być w przeszłości karani. Muszą również posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych bądź magisterskich z zakresu inżynierii, informatyki czy innej dziedziny ochrony zdrowia lub nauk ścisłych, takiej jak: medycyna, weterynaria, biologia, chemia, farmacja, matematyka lub fizyka. Kandydaci muszą również zdać egzamin rzecznikowski, do którego można przystąpić po przepracowaniu trzech lat jako aplikant rzecznikowski.

W ciągu miesiąca od przyjęcia do Stowarzyszenia rzecznicy patentowi muszą złożyć przysięgę przed Prezesem Stowarzyszenia.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność rzecznika patentowego na Węgrzech

Rzecznik patentowy może nie podjąć się reprezentowania klientów, których interesy są ze sobą sprzeczne bądź jeśli interesy klienta są sprzeczne z interesami samego rzecznika poza sprawą. Zakaz ten powinien obowiązywać również, gdy konflikt interesów można przewidzieć w przyszłości.

Rzecznicy patentowi mają obowiązek sumiennie prowadzić wszystkie powierzone im sprawy – najlepiej, jak potrafią, zgodnie z właściwymi przepisami ustawowymi i kodeksem etyki rzeczników patentowych i zawsze zachowując godność zawodu rzecznika patentowego.

Każda działalność, jaka może zostać uznana za szkodliwą dla niezależności czynności rzecznika patentowego i uzasadnionych interesów klientów rzecznika patentowego, będzie uważana za niekompatybilną z czynnościami rzecznika patentowego. Rzecznicy patentowi wykonują czynności rzecznika patentowego niezależnie od pozostałej działalności.

Rzecznicy patentowi prowadzą akta bądź rejestr prowadzonych spraw, obejmujący dane umożliwiające ich zastępcom bądź następcom przejście i kontynuowanie sprawy w razie potrzeby przez okres pięciu lat od dnia zakończenia zlecenia.

Rzecznicy patentowi legitymują się w postępowaniu przed sądem i innymi organami oficjalną kartą identyfikacyjną ze zdjęciem, wydaną przez Stowarzyszenie.

Rzecznik patentowy może działać w następujących sprawach:

- postępowania patentowe, postępowania dotyczące praw do odmian roślin, działania na rzecz ochrony wzorów przemysłowych, wzory użytkowe, topografie, znaki towarowe i oznaczenia geograficzne oraz powiązane postępowania związane z sądowymi środkami prawnymi i egzekucyjnymi ustanowionymi przez Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (węgierski Urząd ds. Własności Intelektualnej);
- postępowania wszczęte w związku z jakimkolwiek naruszeniem wynalazków i patentów, odmianami roślin i prawami do nich, prawami do wzorów i ich ochrony, wzorami użytkowymi i prawem do ich ochrony, topografiami półprzewodników i ich naruszeniami, znakami towarowymi i oznaczeniami geograficznymi;
- postępowania wszczynane w związku z obowiązkowym licencjonowaniem patentów, praw do odmian roślin i praw do wzorów, z ewentualnymi wcześniejszymi bądź nadal obowiązującymi prawami użytkowników;
- postępowania wszczynane w związku z jakimkolwiek naruszeniem praw do programów komputerowych i ich dokumentów, do jakiegokolwiek bazy danych uznanej za zbiór dzieł i innych baz danych, do dzieł dostępnych za pomocą sprzętu komputerowego, dzieł z zakresu sztuki użytkowej i wzorów przemysłowych, praw autorskich bądź jakiegokolwiek prawa związanego z prawem autorskim do projektu prac inżynierskich oraz postępowania dotyczące dobrowolnego zgłoszenia dzieł;
- postępowania dotyczące autorstwa, uprawnień i wynagrodzenia w związku z wymienionymi wyżej prawami;
- postępowania w związku z ochroną know-how osób w zakresie ich cennej wiedzy technicznej, ekonomicznej i innej wiedzy praktycznej, w tym zdobytych umiejętności i doświadczenia oraz dowolnego połączenia tychże;
- postępowania wszczynane z powodu jakiegokolwiek złamania zakazu nieuczciwej konkurencji i nieuczciwej manipulacji decyzjami biznesowymi, jeśli dotyczą wynalazków czy innych rozwiązań technicznych, wzorów, odmian roślin, programów komputerowych i ich dokumentów, praw do

sztuki użytkowej i wzorów przemysłowych, praw do planów prac inżynierskich, tajemnic handlowych – w tym wiedzy technicznej, ekonomicznej i innej wiedzy praktycznej (know-how), unikalnego wyglądu zewnętrznego, opakowań, oznaczeń bądź nazewnictwa wyrobów i usług, a także wykorzystania jakiegokolwiek nazwy bądź oznaczenia wyrobów w działalności gospodarczej.

Przed jakimi instytucjami może występować węgierski rzecznik ds. własności intelektualnej?

Przed wszystkim przed węgierskim Urzędem ds. Własności Intelektualnej, ale także dowolnymi innymi instytucjami zajmującymi się własnością intelektualną oraz przed wszystkimi sądami zajmującymi się sprawami własności intelektualnej.

Kwota i **warunki płatności** wynagrodzenia rzecznika patentowego są ustalane dowolnie.

Członkostwo w węgierskiej Izbie Rzeczników Patentowych jest obowiązkowe.

Kodeks postępowania

Rzecznicy patentowi muszą wykonywać swoje obowiązki określone prawem w sposób sumienny i profesjonalny. Ich **działalność zawodowa i zachowanie prywatne powinno odpowiadać godności zawodu rzecznika patentowego**. Informacje i porady udzielane klientom przez rzecznika patentowego muszą być rzetelne. Reprezentację interesów klienta należy prowadzić jako niezależny ekspert, w sposób bezstronny, bez uprzedzeń i bez względu na osobiste odczucia. Rzecznicy patentowi mają również obowiązek zapewnić, że osoby niebędące rzecznikami patentowymi, zatrudnione lub zaangażowane przez nich w biurze w ramach wykonywania zawodu, będą przestrzegać kodeksu etyki w zakresie swojego zatrudnienia lub zlecenia. Rzecznicy patentowi nie mogą żądać udziału w dziele intelektualnym w charakterze wynagrodzenia za swoją pracę rzecznika patentowego.

Rzecznicy patentowi powinni utrzymywać dobre koleżeńskie stosunki z innymi rzecznikami patentowymi. Do dobrych stosunków koleżeńskich należy w szczególności wzajemna uprzejmość i powstrzymanie się od nieuczciwego zabierania sobie klientów. Konkurencja między rzecznikami patentowymi – w tym konkurencja cenowa – musi być pod każdym względem uczciwa, zgodna z prawem i prezentować wyższy poziom moralności oczekiwany od rzeczników patentowych. Rzecznicy patentowi mogą wnioskować o indywidualne rozstrzygnięcie spraw etycznych przez Komisję Etyki w Izbie.

Wszelkie informacje uzyskane podczas wykonywania czynności rzecznika patentowego uważane są za **tajemnicę rzecznikowską i mają charakter poufny**. Rzecznicy patentowi muszą odmówić zeznań i udostępniania dowodów na temat jakiegokolwiek tajemnicy rzecznikowskiej w postępowaniu

administracyjnym i sądowym, chyba że zostaną zwolnieni z obowiązku zachowania poufności takiej tajemnicy rzecznikowskiej przez jej posiadacza.

Członkostwo rzecznika patentowego w Stowarzyszeniu **ustaje**, jeśli rzecznik patentowy:

- złożył o to wniosek na piśmie;
- ma zakaz zajmowania się sprawami publicznymi bądź jego pozwolenie na wykonywanie zawodu zostało zawieszono na mocy prawomocnego, bezwzględnie obowiązującego orzeczenia sądu;
- był karany;
- został usunięty ze Stowarzyszenia w postępowaniu dyscyplinarnym;
- nie zareaguje na wezwanie do zapłaty otrzymane w związku ze zwłoką w zapłacie składek członkowskich;
- przestanie być obywatelem Węgier bądź któregoś z państw członkowskich EOG, ustanie bądź cofnięte zostanie jego prawo do stałego pobytu lub pozwolenie na imigrację;
- zostanie objęty kuratelą lub pomocą adwokata w podejmowaniu decyzji bądź ubezwłasnowolniony;
- pracuje w organie bądź sądzie działającym w sprawach związanych z prawami własności przemysłowej;
- nie jest objęty ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej;
- nie posiada już biura nadającego się do prowadzenia działalności rzecznika patentowego, jeśli jest wymagane;
- znajduje się w sytuacji konfliktu interesów ze względu na działalność, która może być uważana za szkodliwą dla niezależności czynności rzecznika patentowego albo
- umrze.

Ponadto **komisja dyscyplinarna** może zawiesić rzecznika patentowego, jeśli:

- osoba wykonująca czynności rzecznika patentowego jest uwięziona w postępowanie karne za popełnienie umyślnego przestępstwa, z wyjątkiem spraw ściganych z oskarżenia prywatnego bądź subsydiarnego, albo
- wykonywanie czynności rzecznika patentowego mogłoby umniejszyć bądź zagrozić prawom lub uzasadnionym interesom klientów albo zaufaniu publicznemu do czynności rzecznika patentowego w stopniu, jaki przeważa nad szkodą dla indywidualnych interesów wynikającą z zawieszenia.

Zasady reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Na szyldzie, w biurze, na pieczęci, nagłówku listów, wizytówce, w innej formie drukowanej ani w żaden inny sposób rzecznicy patentowi nie mogą używać oznaczeń wprowadzających społeczeństwo w błąd. Rzecznik patentowy może informować społeczeństwo i/albo zdobywać klientów poprzez publikowanie ogłoszeń i udział w działaniach reklamowych, o ile takie ogłoszenia i reklama ograniczają się do uczciwych, rzeczywistych informacji zawodowych, są współmierne i nie naruszają dobrego smaku ani godności zawodu rzecznika patentowego. Rzecznicy patentowi nie mogą reklamować się, stosując wprowadzające w błąd porównania, wykorzystywać nazwy klienta bez jego zgody, wykorzystywać bez pisemnej zgody nazwisk innych rzeczników patentowych, nazw biur rzeczników patentowych, kancelarii rzecznikowskich czy innych osób lub organizacji zawodowo reprezentujących klientów ani ogłaszać, pośredniczyć czy negocjować przeniesienia praw własności intelektualnej bez polecenia klienta.

Wykwalifikowani rzecznicy patentowi **nie mają obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego**, chociaż powinni dopilnować, by ich wiedza zawodowa była aktualna.

IRLANDIA (Association of Patent and Trade Mark Attorneys)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Irlandii?

Profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Irlandii może być osoba wykonująca jeden z poniższych zawodów:

- prawnik (radca prawny lub adwokat),
- zarejestrowany rzecznik ds. znaków towarowych,
- zarejestrowany rzecznik patentowy.

Jak zostać rzecznikiem patentowym i ds. znaków towarowych w Irlandii?

Aby zostać profesjonalnym pełnomocnikiem ds. własności intelektualnej w Irlandii, należy spełniać wymagania zawodowe, którymi są stałe zamieszkanie i posiadanie siedziby działalności w Irlandii oraz posiadanie wymaganych kwalifikacji w zakresie wykształcenia i zawodowych.

Odrębne kwalifikacje są wymagane do zostania europejskim rzecznikiem patentowym. Zarejestrowany rzecznik ds. znaków towarowych jest automatycznie uprawniony do wpisu do rejestru przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO).

Rzecznicy ds. znaków towarowych muszą po prostu zdać egzamin organizowany przez Urząd ds. Własności Intelektualnej Irlandii (IPOI), który odbywa się co roku. Rzecznicy patentowi muszą zdać również wiele innych egzaminów oraz posiadać wiedzę (zwykle na poziomie studiów wyższych) z dziedziny inżynierii, chemii, fizyki czy innego przedmiotu technicznego. Wymagane jest również przynajmniej trzyletnie szkolenie.

Kompetencje, prawa i obowiązki

Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych mogą występować przez Urzędem ds. Własności Intelektualnej Irlandii (IPOI). Nie mogą występować przed sądami. Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych mają także prawo sporządzania pewnych dokumentów dotyczących praw własności intelektualnej oraz dokumentów do postępowania przed sądami.

Nie istnieją przepisy w zakresie wysokości honorariów. Niezgodne z prawem konkurencji jest uzgadnianie honorariów.

Zachowanie rzecznika nie może być „hańbiące” dla zawodu.

Członkostwo w organizacji zawodowej nie jest obowiązkowe. Wielu rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych jest członkami Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych (APTMA).

Nie ma ustalonych kodeksów postępowania obejmujących zarejestrowanych rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych, poza wymogiem niezachowywania się w sposób „hańbiący” dla zawodu.

Za zachowanie w sposób przynoszący hańbę zawodowi może grozić zawieszenie prawa do wykonywania zawodu i skreślenie z listy rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych.

Nie ma konkretnych przepisów regulujących reklamowanie usług zarejestrowanych rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych. Istnieją kodeksy dotyczące reklamy dla członków APTMA.

Nie ma obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

WŁOCHY (Ordine dei Consulenti in Proprietà industriale)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną we Włoszech?

We Włoszech klientów w sprawach własności przemysłowej, w tym patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych, mogą reprezentować:

- wykwalifikowani zawodowi prawnicy zarejestrowani jako członkowie Izby Adwokackiej (czyli posiadający dyplom studiów prawnych i tytuł „avvocato” – adwokata), którzy mogą reprezentować klientów zarówno w postępowaniach przed instytucjami administracyjnymi (we Włoszech – przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych), jak i w postępowaniach przed sądami (we Włoszech – sądami specjalizującymi się we własności intelektualnej) albo
- specjaliści posiadający dyplom studiów wyższych lub równorzędny tytułu, którzy zdali włoskie egzaminy kwalifikacyjne na przedstawicieli ds. patentów i wzorów i/albo przedstawicieli ds. znaków towarowych i wzorów przemysłowych, którzy mogą reprezentować klientów zarówno w przypadku postępowania przed instytucjami administracyjnymi (we Włoszech – przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych), jak i postępowania przed sądowniczą Komisją Apelacyjną; specjaliści tacy są zwani „rzecznikami patentowymi”, jeśli zdali tylko włoski egzamin kwalifikacyjny z zakresu patentów i wzorów, „rzecznikami ds. znaków towarowych”, jeśli zdali tylko włoski egzamin kwalifikacyjny z zakresu znaków towarowych i wzorów, oraz „rzecznikami ds. własności przemysłowej”, jeśli zdali oba.

Jak zostać rzecznikiem w sprawach dotyczących własności przemysłowej we Włoszech?

Jeśli chodzi o wymogi zawodowe konieczne do zostania rzecznikiem ds. własności przemysłowej we Włoszech, to osoba fizyczna może być wykwalifikowanym przedstawicielem ds. własności przemysłowej, jeśli:

- posiada prawa publiczne oraz cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- ma obywatelstwo Włoch albo kraju UE bądź jakiegokolwiek innego kraju posiadającego umowę o wzajemności z Włochami oraz posiada siedzibę działalności we Włoszech lub UE (jeśli ma obywatelstwo UE); miejsce zamieszkania we Włoszech nie jest ściśle wymagane od obywateli krajów spoza UE, które zapewniają wzajemność obywatelom Włoch;
- zda egzamin kwalifikacyjny określony w art. 207 Kodeksu własności przemysłowej.

Zgodnie z art. 207 ust. 2 Kodeksu własności przemysłowej, do przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego wymagane są:

- dyplom studiów wyższych bądź równorzędny tytuł albo świadectwo ukończenia szkoły wyższej, wystawione przez kraj UE, na kierunku zawodowo-technicznym (w przedmiocie zainteresowania w zakresie własności przemysłowej) z nauczaniem przynajmniej trzyletnim;
- dwuletnie szkolenie w firmie, kancelarii lub biurze zajmującym się sprawami własności przemysłowej.

Wykwalifikowani europejscy przedstawiciele patentowi są automatycznie dopuszczani do egzaminu kwalifikacyjnego. Obywatele Włoch wykonujący obowiązki eksperta w EPO przez przynajmniej pięć lat są zwolnieni z egzaminu.

Zawodu wykwalifikowanego rzecznika ds. własności przemysłowej nie można łączyć (art. 205 Kodeksu własności przemysłowej) z zatrudnieniem w sektorze publicznym, zatrudnieniem prywatnym w firmach innych niż zajmujące się własnością przemysłową, z handlem, zawodem notariusza publicznego, dziennikarza, mediatora, maklera giełdowego i poborcy podatkowego.

Tytuł rzecznika ds. własności przemysłowej zastrzeżony jest dla osób wpisanych do Rejestru Certyfikowanych Rzeczników ds. Własności Przemysłowej (z zastrzeżeniem powyższych wymogów i certyfikacji). Osoby wpisane jedynie w dziale patentów muszą używać tytułu o brzmieniu „rzecznik patentowy”, a osoby wpisane jedynie w dziale znaków towarowych muszą używać tytułu o brzmieniu „rzecznik ds. znaków towarowych”. Osoby wpisane w obu działach mogą używać tytułu rzecznika ds. własności przemysłowej bez dalszego uszczegółowienia.

Z zastrzeżeniem powyższych przepisów, reprezentowania osób fizycznych lub prawnych w postępowaniach przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych i Komisją Apelacyjną mogą podejmować się wyłącznie certyfikowani rzecznicy wpisani do Rejestru Certyfikowanych Rzeczników ds. Własności Przemysłowej prowadzonego przez Zarząd Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej oraz osoby będące członkami Izby Adwokackiej.

Prawa i obowiązki włoskich przedstawicieli ds. własności przemysłowej

Włoski przedstawiciel ds. własności przemysłowej posiada wyłączne prawo do reprezentacji przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych oraz właściwą Komisją Apelacyjną. Artykuł 206 Kodeksu własności przemysłowej stanowi, że wykwalifikowany przedstawiciel ds. własności przemysłowej ma obowiązek zachowania poufności.

Obowiązki nie są dobrze skodyfikowane w prawie. Artykuł 211 Kodeksu własności przemysłowej dotyczy kar dyscyplinarnych w przypadku nadużyć i działań narażających na szwank reputację zawodu i godność zawodową. Ponadto w marcu 1987 r. przyjęty został i zatwierdzony przez właściwego ministra Kodeks postępowania zawodowego (ostatnio zmieniony w październiku 2020 r.), który zawiera wiele przepisów dotyczących obowiązków i odpowiedzialności zawodowej przedstawiciela w relacjach z klientami, kolegami, włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych oraz ogółem społeczeństwa.

Zgodnie z art. 204 ust. 2 Kodeksu własności przemysłowej, wykwalifikowani przedstawiciele mogą świadczyć dowolne usługi dotyczące spraw własności przemysłowej w imieniu osób fizycznych bądź prawnych. Reprezentowania przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych i właściwą Komisją Apelacyjną mogą podejmować się wyłącznie wykwalifikowani przedstawiciele wpisani do rejestru prowadzonego przez Instytut Rzeczników ds. Własności Przemysłowej (Ordine dei Consulenti in Proprietà Industriale) lub prawnicy dopuszczeni do adwokatury i będący członkami Izby Adwokackiej. Prawo nie wspomina wyraźnie o jakimkolwiek zasięgu terytorialnym. Niemniej jednak prawo ma na celu regulowanie jedynie działalności na terytorium Włoch oraz zawód we Włoszech.

Do Rejestru Certyfikowanych Rzeczników ds. Własności Przemysłowej może zostać wpisana osoba, która:

- posiada całość praw publicznych w krajowym systemie prawnym i cieszy się nieposzlakowaną opinią cywilną i moralną;
- ma obywatelstwo Włoch albo państwa członkowskiego Unii Europejskiej bądź jakiegokolwiek innego kraju posiadającego umowę o wzajemności z Włochami;
- posiada siedzibę działalności we Włoszech lub Unii Europejskiej, jeśli ma obywatelstwo państwa członkowskiego UE;
- zdała egzamin kwalifikacyjny.

Po zdaniu egzaminu przyznawana jest certyfikacja. Do egzaminu kwalifikacyjnego można przystąpić po 18-miesięcznym okresie szkolenia.

Szkolenie prawnicze

Szkolenie to okres, w jakim praktykant rozwija swoje umiejętności kulturalne i zawodowe, nabywając teoretyczne, praktyczne i deontologiczne podstawy zawodu. Szkolenie musi odbywać się w firmie/kancelarii specjalizującej się w sprawach własności przemysłowej pod nadzorem rzecznika ds. znaków towarowych lub rzecznika patentowego wpisanego do Rejestru Certyfikowanych Rzeczników ds. Własności Przemysłowej. Patron zajmuje się przygotowaniem aplikanta, przyczyniając się do wyszkolenia dobrze wykształconego i zmotywowanego do wykonywania zawodu rzecznika ds. własności przemysłowej, a na koniec każdego semestru aplikacji zaświadcza, że aplikant faktycznie odbywa szkolenie. Czas trwania szkolenia ograniczony jest do dwunastu miesięcy, jeśli kandydat do egzaminu kwalifikacyjnego wykaże, że uczęszczał na kwalifikowany kurs szkoleniowy dla certyfikowanych rzeczników ds. patentów i znaków towarowych, w zależności od żądanej certyfikacji, i że go zaliczył.

Kompetencje rzeczników ds. własności przemysłowej

Rzecznik może reprezentować klienta w dowolnym postępowaniu przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych oraz Komisją Apelacyjną. Prawo do reprezentowania klientów może zostać przyznane wyłącznie rzecznikom wpisanym do rejestru ustanowionego w tym celu w Zarządzie Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej (art. 202 Kodeksu własności przemysłowej).

Rzecznicy wykonują w imieniu osób fizycznych lub prawnych (art. 204 Kodeksu własności przemysłowej) wszystkie zadania przewidziane przepisami dotyczącymi usług w zakresie patentów na wynalazki, wzorów użytkowych, wzorów i modeli nowych odmian roślin, topografii półprzewodników bądź znaków towarowych, wzorów przemysłowych i modeli oraz oznaczeń geograficznych, w zależności od działu, do którego zostali wpisani (czyli patentów lub znaków towarowych). Mogą poświadczать zgodność tłumaczeń na język włoski dowolnego aktu lub dokumentu zagranicznego, który ma być przedstawiony we włoskim Urzędzie Patentowym i ds. Znaków Towarowych. Rzecznik ds. własności przemysłowej ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej.

Odpowiednio do spraw, w jakich posiadają kwalifikacje, włoscy rzecznicy ds. własności przemysłowej mogą występować przed:

- włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych i właściwą Komisją Apelacyjną,
- EPO,

- EUIPO,
- WIPO.

Zawód rzecznika ds. własności przemysłowej może być wykonywany przez wykwalifikowanych przedstawicieli patentowych i przedstawicieli ds. znaków towarowych będących członkami Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej lub prawników dopuszczonych do adwokatury i będących członkami Izby Adwokackiej. Wykwalifikowany przedstawiciel ds. znaków towarowych może praktykować wyłącznie jako rzecznik ds. znaków towarowych, natomiast wykwalifikowany przedstawiciel patentowy może praktykować wyłącznie jako rzecznik patentowy. Zgodnie z prawem ogólnym, zarówno prawnicy, jak i wykwalifikowani przedstawiciele ds. własności przemysłowej mogą praktykować jako osoby fizyczne (przedstawiciel indywidualny) bądź w formie stowarzyszonej w ramach stowarzyszenia specjalistów zorganizowanego w formie podmiotu prawnego (dostępne są różne formy podmiotów prawnych; różne formy stosunków między specjalistami oraz między specjalistami a spółką wpływają jedynie na ich odpowiedzialność i traktowanie w kwestiach podatkowych/społecznych).

Wynagrodzenie

Żaden przepis prawa nie określa sposobu ustalania wynagrodzeń. Zgodnie z art. 207 ust. 1 i art. 217 ust. 1 lit. d) Kodeksu własności przemysłowej, zarząd Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej proponuje aktualizacje i zmiany do „cennika zawodowego”, jednak został on zniesiony w przeszłości ze względu na ustawę o konkurencji.

Bardzo niedawno (w maju 2023 r.) weszła w życie nowa ustawa o „godziwym wynagrodzeniu specjalistów”, a co za tym idzie, wkrótce zostaną ustalone swego rodzaju „parametry ekonomiczne”.

Członkostwo w stowarzyszeniu

Zgodnie z włoskim prawem, reprezentować osoby trzecie przed włoskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych mogą jedynie członkowie Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej oraz prawnicy dopuszczeni do adwokatury i będący członkami Izby Adwokackiej.

Instytut Rzeczników ds. Własności Przemysłowej powstał w 1981 r. i aktualnie regulowany jest przepisami specjalnej części Kodeksu własności przemysłowej (tytuł VI: art. 201–222).

Członkiem Instytutu można zostać po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego uprawniającego rzecznika do wpisu do Rejestru Rzeczników ds. Własności Przemysłowej.

Rejestr składa się z Części Patentowej obejmującej rzeczników patentowych (posiadających kwalifikacje do doradzania w sprawie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów, praw do odmian roślin i topografii

półprzewodników) oraz Części Znaków Towarowych obejmującej rzeczników ds. znaków towarowych (posiadających kwalifikacje do doradzania w sprawie oznaczeń odróżniających, oznaczeń geograficznych i wzorów).

Institut Rzeczników ds. Własności Przemysłowej jest ogólnokrajowy i nie ma oddziałów okręgowych. Kieruje nim Zarząd, składający się z 10 członków, wybieranych przez Zgromadzenie raz na trzy lata. Institut nadzoruje również program kształcenia ustawicznego swoich członków, a za pośrednictwem specjalnej jednostki – przestrzeganie Etycznego Kodeksu Postępowania przez członków.

Formy praktyki

Rzecznicy ds. własności przemysłowej mogą praktykować indywidualnie albo w spółce osobowej, albo w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, albo jako pracownicy w spółkach handlowych bądź przemysłowych. Nadzór nad wykonywaniem zawodu sprawuje włoski Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych.

Kodeks postępowania

W kwestii zawieszenia prawa do wykonywania zawodu i skreślenia z listy rzeczników ds. własności przemysłowej, zgodnie z art. 210 Kodeksu własności przemysłowej, Certyfikowany rzecznik zostaje wykreślony z Rejestru:

- jeśli nie spełnia już któregoś z wymogów do rejestracji, zgodnie z art. 203;
- jeśli zachodzi jeden z przypadków niezgodności określony w art. 205;
- na życzenie strony zainteresowanej.

Certyfikowany rzecznik może wnioskować o ponowny wpis do Rejestru po ustaniu przyczyn wykreślenia, bez konieczności ponownego przystępowania do egzaminu.

Certyfikowany rzecznik zostaje automatycznie zawieszony w prawie do wykonywania zawodu od momentu, gdy zacznie podlegać środkom przymusu lub ograniczającym, określonym w częściach II i III lub części IV tytułu I Kodeksu postępowania cywilnego, do momentu odwołania tych środków, a także w przypadku niezapłacenia corocznej składki w określonym terminie, do dnia wykazania, że wymóg został spełniony”.

Jeśli chodzi o sankcje dyscyplinarne, to zgodnie z art. 211 Kodeksu własności przemysłowej: „Certyfikowani rzecznicy podlegają naganie w przypadkach niewielkich przewinień i wykroczeń oraz

zawieszeniu na nie więcej niż dwa lata w przypadku poważnych przewinień; do wydalenia w przypadku postępowania skutkującego poważnymi szkodami dla reputacji i godności zawodowej”.

Kształcenie zawodowe

Rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych zarejestrowani w Instytucie Rzeczników ds. Własności Przemysłowej mają obowiązek uczestnictwa w zajęciach w ramach ustawicznego kształcenia zawodowego, określonych w Regulaminie Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej, na poniższych zasadach.

Okres oceny trwa dwa lata i mierzony jest punktami szkolenia zawodowego. Aby wypełnić zobowiązania, członkowie muszą w tym dwuletnim okresie zdobyć przynajmniej trzydzieści punktów szkoleniowych, z czego przynajmniej dziesięć w jednym roku szkolenia.

Każdy członek ma swobodę wyboru wydarzeń i zajęć szkoleniowych w zależności od wykonywanych czynności zawodowych. Przynajmniej trzy punkty muszą być uzyskane na zajęciach i wydarzeniach szkoleniowych dotyczących regulacji zawodowych i deontologii.

Wypełnienie obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego weryfikuje Zarząd Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej.

Zarząd Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej przygotowuje roczny program szkoleniowy i realizuje zajęcia z zakresu szkolenia zawodowego. Zarząd w szczególności publikuje na swojej stronie internetowej harmonogram organizowanych i akredytowanych przez siebie wydarzeń szkoleniowych, ze wskazaniem liczby punktów szkoleniowych za udział w każdym z nich.

Szkolenia mogą być organizowane nie tylko przez Instytut Rzeczników ds. Własności Przemysłowej, ale również przez stowarzyszenia zawodowe członków Instytutu Rzeczników ds. Własności Przemysłowej i wszelkie inne podmioty upoważnione przez Instytut Rzeczników ds. Własności Przemysłowej.

Zarząd posiada uprawnienia do promowania, w miarę możliwości, bezpłatnego szkolenia, z wykorzystaniem własnych zasobów bądź możliwych do uzyskania z dotacji bądź wpłat przyznawanych przez publiczne lub prywatne instytucje finansujące, na udział w wydarzeniach szkoleniowych. Zarząd może zawierać specjalne porozumienia z zarządami, radami czy kolegiami innych stowarzyszeń zawodowych oraz z uczelniami wyższymi w celu wzajemnego uznawania punktów szkoleniowych bądź działać we współpracy z innymi podmiotami.

Obowiązek szkolenia zawodowego wypełnia się poprzez udział w następujących wydarzeniach, organizowanych lub akredytowanych nawet w sposób stały przez Zarząd:

- kursy i studia doszkalające;

- seminaria, sympozja, zjazdy naukowe i obrady;
- komisje lub grupy robocze w sprawach własności przemysłowej powoływane przez organy krajowe i międzynarodowe, jeśli są akredytowane przez Zarząd;
- inne wydarzenia wskazywane przez Zarząd.

Punkty można uzyskiwać również poprzez monitorowany udział zdalny.

Obowiązek szkolenia zawodowego wypełnia także realizacja następujących zajęć:

- udział w charakterze członka komisji egzaminacyjnych kwalifikujących w dziedzinie znaków towarowych lub patentów;
- publikacja artykułów naukowych w dziedzinie własności przemysłowej w czasopiśmie o krajowej lub międzynarodowej renomie oraz publikacje w zbiorach publikacji różnych autorów z numerem ISSN lub ISBN.

Zarząd, na życzenie strony zainteresowanej, może zwolnić członka z odbywania zajęć szkoleniowych, nawet częściowo, w następujących przypadkach: urlop macierzyński, do ukończenia przez dziecko 1. roku; adopcja, do 1. roku od momentu adopcji; poważna choroba lub wypadek; przerwanie działalności zawodowej na okres przynajmniej sześciu miesięcy; inne przypadki tymczasowych utrudnień wedle uznania Zarządu. Zwolnienie może być przyznane na ograniczony czas, w którym zachodzi utrudnienie, i wiąże się z proporcjonalnym zmniejszeniem liczby punktów za szkolenie zawodowe.

Zarząd może również zwolnić z obowiązkowego szkolenia w całości lub w części każdego wnioskującego członka, który został zarejestrowany w Instytucie Rzeczników ds. Własności Przemysłowej przynajmniej 35 lat temu i ukończył 65 lat, uwzględniając przy podejmowaniu decyzji sektor działalności, ilość i jakość działalności zawodowej i wszelkie inne elementy, jakie mogą być przydatne w ocenie wniosku.

Zarząd weryfikuje skuteczność wypełnienia obowiązku szkolenia przez członków poprzez sprawdzenie posiadanych danych bądź prosząc danego członka i podmioty organizujące wydarzenia szkoleniowe o wyjaśnienia i dokumentację uzupełniającą.

Niewypełnienie obowiązku szkolenia i niepoświadczenie bądź fałszywe poświadczenie szkolenia stanowi wykroczenie dyscyplinarne i podlega sankcjom.

Reklama

W odniesieniu do zasad reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności przemysłowej, zgodnie z art. 2 Kodeksu postępowania:

- 1) reklama informacyjna, której przedmiotem jest działalność wykonywana przez rzeczników ds. własności przemysłowej, ich specjalizacja, tytuły zawodowe, struktura kancelarii prawniczej i honoraria za ich czynności jest jak najbardziej dozwolona;
- 2) reklama informacyjna, o której mowa powyżej, musi być zgodna z tym celem, zgodna z prawdą i rzetelna, nie może naruszać obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, być wieloznaczna, wprowadzać w błąd ani oczerniać.

Za niezgodną z kryteriami wskazanymi w punkcie 2) powyżej uważa się w szczególności:

- reklamę zdolną zaszkodzić bezpośrednio lub pośrednio wizerunkowi zawodowemu innych członków lub tytułowi zawodowemu, w szczególności, gdy w charakterystyce usług podkreślane są cechy niemające charakteru profesjonalnego lub gdy wymieniana jest nazwa klienta bez jego pisemnej zgody;
- reklamę lub korzystanie z papieru firmowego lub stron internetowych, lub rozpowszechnianie w jakikolwiek sposób informacji mogących wprowadzić społeczeństwo w błąd bądź tworzyć fałszywe lub przesadzone oczekiwania co do jego organizacji (w tym firmy), faktycznej obecności, również w kwestii liczby rzeczników ds. własności przemysłowej do niej należących i ich kwalifikacji do reprezentowania w dziedzinie własności przemysłowej.
- komunikację czy wskazania za pomocą środków informatycznych takich jak internet czy tzw. media społecznościowe, czy na papierze, przy odbieraniu połączeń telefonicznych, nawet automatycznym, które mogą wprowadzać osoby trzecie w błąd co do faktycznego charakteru kancelarii lub spółki, do której należy rzecznik ds. własności przemysłowej; w szczególności za wprowadzające społeczeństwo w błąd uważa się nieuzasadnione wskazywanie lokalizacji własnej kancelarii, w której regularnie nie przebywa przynajmniej jeden rzecznik ds. własności przemysłowej;
- korzystanie z papieru firmowego i/albo stron internetowych, gdzie nie wskazuje się wyraźnie i dokładnie nazwisk rzeczników ds. własności przemysłowej, którzy stale lub tymczasowo pracują w kancelariach lub firmach na zasadzie wyłączności lub bez, w dziedzinie własności przemysłowej i sprawach pokrewnych;
- reklama prowadzona w dowolny sposób, w tym z wykorzystaniem internetu lub mediów społecznościowych, mogąca wprowadzić społeczeństwo w błąd lub stworzyć fałszywe bądź

przesadne oczekiwania, również poprzez przesadne stwierdzenia, dwuznaczność czy przemilczenia dotyczące charakteru lub wyników świadczonych usług, należnych honorariów i opłat urzędowych, warunków świadczenia usług.

ŁOTWA (Latvijas Profesionālo Patentpilnvarnieku Asociācija)

Kto może być profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej i reprezentować klientów w sprawach związanych z patentami, znakami towarowymi i wzorami przemysłowymi na Łotwie?

Ponieważ w pytaniu użyto ogólnego terminu profesjonalny pełnomocnik („attorney”), należy rozróżnić dwa aspekty: a) prawo do reprezentacji przed krajowym Urzędem Patentowym i Komisją Apelacyjną ds. Własności Przemysłowej oraz b) prawo do reprezentacji przed sądami krajowymi. Na Łotwie, podobnie jak w wielu innych obszarach jurysdykcji na świecie, tylko klienci (wnioskodawcy) zagraniczni, czyli mający miejsce zamieszkania poza Łotwą i nieposiadający przedsiębiorstwa na Łotwie, muszą być reprezentowani przed krajowym Urzędem Patentowym i/albo Komisją Apelacyjną ds. Własności Przemysłowej przez profesjonalnego rzecznika patentowego i/albo ds. znaków towarowych. Zasada ta dotyczy jedynie postępowań przed krajowym Urzędem Patentowym i Komisją Apelacyjną ds. Własności Przemysłowej. Jednocześnie wnioskodawcy mieszkający na Łotwie lub mający przedsiębiorstwo na Łotwie mogą być reprezentowani przez dowolną osobę, w tym adwokata, pracownika czy nawet osobę trzecią posiadającą pełnomocnictwo lub w ramach upoważnienia nadanego przez prawo czy statut spółki. To samo dotyczy również reprezentacji przed sądami krajowymi, z wyjątkiem (wyższej) instancji kasacji, w których do reprezentowania klientów niezależnie od ich miejsca zamieszkania i/albo siedziby firmy dopuszczeni są wyłącznie wykwalifikowani adwokaci i zawodowi rzecznicy patentowi (ds. znaków towarowych). Tak więc wnioskodawców w sprawach patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych reprezentować mogą zarówno zawodowi rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych, jak i inne (przypuszczalnie) wykwalifikowane osoby (takie jak np. adwokaci), ale w zależności od miejsca zamieszkania wnioskodawcy i miejsca prowadzenia postępowania (czy to w Urzędzie Patentowym/Komisji Apelacyjnej ds. Własności Przemysłowej, czy w sądzie).

Wymogi zawodowe do zostania profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej na Łotwie

Zgodnie z ustawą o instytucjach i procedurach własności przemysłowej, zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) to osoba wpisana na Listę Zawodowych Rzeczników Patentowych (ds. Znaków Towarowych) prowadzoną przez Urząd Patentowy i świadcząca usługi w dziedzinie ochrony własności przemysłowej. Aby zostać wpisanym na listę, należy spełnić następujące wymogi:

- być obywatelem Łotwy lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- płynnie posługiwać się językiem urzędowym i znać przynajmniej dwa języki obce wystarczające do zawodowej współpracy z łotewskimi i zagranicznymi osobami i instytucjami, przy czym przynajmniej jeden z języków obcych musi być urzędowym językiem roboczym Europejskiego Urzędu Patentowego (jeśli dana osoba ubiega się o zostanie zawodowym rzecznikiem patentowym) bądź urzędowym językiem roboczym Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (jeśli dana osoba ubiega się o specjalizację w dziedzinie znaków towarowych lub wzorów przemysłowych);
- posiadać wykształcenie akademickie bądź wyższe zawodowe drugiego stopnia (dyplomy wydawane przez zagraniczne instytucje szkolnictwa wyższego w danych specjalnościach muszą być uznawane na Łotwie), przy czym jeśli osoba ubiega się o zostanie zawodowym rzecznikiem patentowym specjalizującym się w patentach, to wykształcenie musi być z dziedziny inżynierii lub nauk ścisłych, a jeśli dana osoba posiada wykształcenie akademickie bądź wyższe zawodowe drugiego stopnia z innej dziedziny, to musi zdobyć również przynajmniej wykształcenie wyższe zawodowe pierwszego stopnia w dziedzinie inżynierii lub nauk ścisłych bądź porównywalne kwalifikacje zawodowe;
- posiadać przynajmniej czteroletnie, systematyczne doświadczenie zawodowe w dziedzinie ochrony własności przemysłowej, do którego wlicza się praca w międzynarodowych, regionalnych lub krajowych instytucjach ds. własności przemysłowej; przy czym doświadczenie osoby ubiegającej się o zostanie zawodowym rzecznikiem patentowym w dziedzinie patentów musi być zdobyte przy praktycznej pracy związanej ze zgłoszeniami patentów na wynalazki (ich sporządzaniem, korektą, badaniem), sprawozdaniami o stanie techniki, badaniem czy konsultacjami w sprawach ochrony patentowej bądź innymi porównywalnymi czynnościami zawodowymi;
- zdać egzamin kwalifikacyjny na zawodowego rzecznika patentowego;
- posiadać polisę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
- posiadać adres prowadzenia praktyki na Łotwie do korespondencji z Urzędem Patentowym i klientami.

Kwalifikacje do wykonywania jako pełnomocnik ds. własności intelektualnej

Prawo przewiduje, że rzecznik może się specjalizować w jednej lub kilku z następujących dziedzin: a) w dziedzinie patentów, b) w dziedzinie znaków towarowych, c) w dziedzinie wzorów. Zgodnie z prawem,

rzecznik patentowy posiada również kompetencje do specjalizowania się w dodatkowych świadectwach ochronnych, ochronie odmian roślin oraz topografii układów scalonych.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Prawa

Zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych), w ramach swoich kompetencji zawodowych i procedur określonych prawem i przepisami, ma prawo do:

- świadczenia usług w dziedzinie własności przemysłowej w zakresie specjalizacji, z którą został wpisany na Listę Zawodowych Rzeczników Patentowych;
- reprezentowania osób i udzielania im pomocy związanej z ochroną własności przemysłowej, jeśli złożyli wniosek do Urzędu Patentowego lub Komisji Apelacyjnej, innych instytucji państwowych i samorządowych, sądów lub współpracą z innymi osobami prywatnymi;
- zbierania dowodów, w tym wnioskowania o niezbędne dokumenty od instytucji państwowych i samorządowych oraz od osób prywatnych;
- zapoznawania się z orzeczeniami instytucji państwowych i samorządowych oraz sądów, ustawami i rozporządzeniami, aktami administracyjnymi i innymi informacjami niezbędnymi do udzielenia pomocy, oraz otrzymywania oryginałów tych dokumentów;
- uiszczania płatności w imieniu reprezentowanych osób, związanych z ochroną własności przemysłowej przewidzianych w ustawach i przepisach dotyczących własności przemysłowej w Urzędzie Patentowym i Komisji Apelacyjnej, w sądzie i organizacjach międzynarodowych;
- wykonywania tłumaczeń dokumentów związanych z ochroną własności przemysłowej przewidzianych oraz, zgodnie z procedurami określonymi prawem i przepisami, poświadczania takich tłumaczeń, oryginałów i odpisów dokumentów, jakie należy złożyć w Urzędzie Patentowym, Komisji Apelacyjnej, sądach, organizacjach międzynarodowych czy u innych osób;
- świadczenia innych usług zgodnych z kwalifikacjami zawodowymi;
- swobodnego wyboru środków prawnych i metod przy świadczeniu usług i reprezentowaniu osób.

Obowiązki

Zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) przy świadczeniu usług i reprezentowaniu osób ma obowiązek:

- wybierania środków prawnych i metod, które zapewnią najlepszą ochronę praw i interesów prawnych klientów;
- wykonywania praw i wypełniania obowiązków z zachowaniem honoru i godności zawodu;

- udzielania klientom informacji na temat wszystkich czynności podejmowanych w ich imieniu oraz ich efektów;
- po zakończeniu sprawy, wygaśnięciu upoważnienia lub na życzenie klienta, przekazania klientowi albo – na jego życzenie – innej osobie dokumentów, dowodów posiadanych przez zawodowego rzecznika patentowego do prowadzenia sprawy oraz płatności otrzymanych od klienta w związku z ochroną własności przemysłowej, a jeszcze niewpłaconych do Urzędu Patentowego, Komisji Apelacyjnej, sądu lub organizacji międzynarodowych;
- przestrzegania zasad etyki zawodowej przyjętych przez Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych;
- unikania konfliktu interesów;
- powstrzymywania się od uzyskania dla siebie (również pośrednio) lub w imieniu dowolnej osoby trzeciej prawa, które na ile mu/jej wiadomo należy do osoby, którą reprezentuje bądź na rzecz której świadczy usługi;
- stałego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności zawodowych;
- posiadania ważnego ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej na kwotę nie mniejszą niż wskazana przez prawo.

Zakres terytorialny pomocy prawnej i technicznej

Rzecznicy patentowi (ds. znaków towarowych) mający kwalifikacje na Łotwie są dopuszczeni do reprezentowania klientów na Łotwie oraz przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej.

Formy szkolenia i certyfikacji

Prawo nie określa formy szkolenia. Każdy kandydat szkoli się we własnym zakresie. Zwykle kandydat na rzecznika pracuje pod kontrolą i nadzorem wykwalifikowanego rzecznika patentowego (ds. znaków towarowych), który również udziela mu wskazówek.

Certyfikację przeprowadza komisja egzaminacyjna w formie dwuczęściowego egzaminu (pisemnego i ustnego), w którym kandydat powinien wykonać zadanie praktyczne i odpowiedzieć na losowo wybrane pytania teoretyczne dotyczące wszystkich aspektów nabywania i egzekwowania praw własności przemysłowej stosownie do specjalizacji wybranej przez kandydata (patenty, znaki towarowe, wzory).

Wymagania względem profesjonalnego pełnomocnika ds. własności intelektualnej, zasady szkolenia prawniczego, praktyka i aplikacja (zwolnienie z wymogu odbywania szkolenia, cel szkolenia; rekrutacja na szkolenie; czas trwania i organizacja szkolenia)

Nie ma prawnie ustalonych zasad szkolenia prawniczego. Istnieje, jednakże, ogólnie przyjęta lista tematów i pytań egzaminacyjnych, które kandydat powinien znać.

Kandydat powinien udowodnić wymaganą praktykę (doświadczenie zawodowe) poprzez przedstawienie stosownych dowodów. Zwykle wykwalifikowany rzecznik, pod którego nadzorem kandydat pracował, by udokumentować niezbędne doświadczenie zawodowe, wystawia pisemne potwierdzenie i charakterystykę kandydata.

Przed jakimi instytucjami może występować łotewski rzecznik ds. własności intelektualnej?

Zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych), który zdobył kwalifikacje na Łotwie, ma prawo występowania przed krajowym Urzędem Patentowym, Komisją Apelacyjną ds. Własności Przemysłowej, sądami krajowymi wszystkich szczebli (w tym niespecjalistycznymi) oraz Światową Organizacją Własności Intelektualnej.

Sposoby i formy praktykowania zawodu

Rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) może świadczyć usługi albo w ramach praktyki indywidualnej, albo jako pracownik firmy. Typową formą prawną agencji rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych na Łotwie jest „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” (SIA).

Sposób ustalania opłat za czynności zawodowe

Nie ma żadnych prawnych ani powszechnych zasad ustalania honorariów. Każdy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) czy kancelaria niezależnie ustala honoraria w zależności od swojej strategii handlowej i preferencji.

Członkostwo w organizacji zawodowej

Funkcje organizacji zawodowej łotewskich zawodowych rzeczników patentowych na mocy prawa pełni Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych Łotwy (LPPA). Jednakże członkostwo w branżowej organizacji zawodowej nie jest obowiązkowe i stanowi wolny wybór każdego rzecznika patentowego (ds. znaków towarowych). Jednocześnie kodeks etyki przyjęty przez stowarzyszenie jest wiążący dla wszystkich rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych na Łotwie, a organ dyscyplinarny stowarzyszenia posiada kompetencje do rozpatrywania spraw przeciwko każdemu rzecznikowi patentowemu i ds. znaków towarowych na Łotwie, nawet tym niebędącym członkami stowarzyszenia. Aktualnie do LPPA należą około 60% wszystkich zarejestrowanych rzeczników patentowych (ds. znaków towarowych).

Kodeks postępowania

Zasady etyki zawodowej przyjęte przez Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych Łotwy (LPPA) są wiążące dla wszystkich zawodowych rzeczników patentowych (ds. znaków towarowych).

Zawodowy rzecznik patentowy nie może ujawniać tajemnic klienta, również tajemnic handlowych.

Wymóg ten należy spełniać nie tylko w czasie prowadzenia sprawy, ale także po jej ukończeniu i ustaniu upoważnienia, oraz po zakończeniu działalności zawodowej zawodowego rzecznika patentowego.

Zawodowy rzecznik patentowy ma obowiązek dopilnować również spełniania tych wymogów przez pracowników pracujących pod jego/jej kierownictwem, którzy podczas wykonywania obowiązków pracowniczych poznali tajemnice klienta zawodowego rzecznika patentowego. Prawo przewiduje tajemnicę rzecznikowską dla rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych na Łotwie (art. 128 cz. 1 i 4 ustawy o instytucjach i procedurach własności przemysłowej).

Zawieszenie i skreślenie z listy

Działalność zawodowa zawodowego rzecznika patentowego (ds. znaków towarowych) może zostać zawieszona na polecenie Dyrektora Urzędu Patentowego:

- na czas pełnienia przez rzecznika patentowego (ds. znaków towarowych) obowiązków urzędnika państwowego, wyboru do instytucji państwowych lub samorządowych, partii politycznej, koalicji partii politycznych;
- w dowolnej innej sytuacji, w której możliwy jest konflikt interesów;
- na wniosek zawodowego rzecznika patentowego (ds. znaków towarowych) na czas szkolenia, długotrwałej choroby i w innych przypadkach;
- na czas trwania badania sprawy dyscyplinarnej, jeśli w tym czasie pełnienie obowiązków rzecznika patentowego może zaszkodzić interesom klientów bądź godności i czci zawodowego rzecznika patentowego;
- na czas trwania postępowania przedsądowego i postępowania w sprawie karnej, jeśli zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) jest podejrzany lub oskarżony o popełnienie umyślnego przestępstwa bądź na którego jako środek zabezpieczający nałożono zakaz wykonywania konkretnej pracy.

Zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) na polecenie Dyrektora Urzędu Patentowego zostanie wykreślony z Listy Zawodowych Rzeczników Patentowych:

- jeśli złożył(-a) stosowny pisemny wniosek;
- jeśli nie jest już obywatelem Łotwy lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

- jeśli sąd ustanowił nad nim lub nad nią powiernictwo;
- jeśli nie posiada już adresu korespondencyjnego na Łotwie;
- jeśli na podstawie wyroku sądu zostanie pozbawiony(-a) praw do występowania jako zawodowy rzecznik patentowy lub zostaną nałożone inne ograniczenia uniemożliwiające wykonywanie obowiązków zawodowych;
- na podstawie decyzji komisji ds. dyscyplinarnych;
- jeśli podał(-a) nieprawdziwe informacje co do obywatelstwa, znajomości języka, wykształcenia, doświadczenia zawodowego czy ważnego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
- jeśli zmarł(-a) bądź został(-a) uznany za zaginionego

Zasady reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Zawodowy rzecznik patentowy (ds. znaków towarowych) przy wykonywaniu swojej działalności gospodarczej musi informować o niej i oferować swoje usługi w sposób niewprowadzający w błąd co do charakteru i treści działalności i usług zawodowego rzecznika patentowego. Wymogi te obowiązują również w przypadku wyboru nazwy firmy handlowej, jeśli zawodowy rzecznik patentowy prowadzi działalność handlową. Obowiązują wszystkie pozostałe aktualne wymogi prawne dotyczące reklamy (np. zasady dotyczące reklamy porównawczej itp.).

Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego

Prawo i kodeks postępowania nakazują zawodowym rzecznikom patentowym (ds. znaków towarowych) ustawiczne doskonalenie wiedzy i umiejętności zawodowych przez cały okres aktywności zawodowej. Nie ma przepisów dotyczących mechanizmu kontroli ustawicznego kształcenia zawodowego ani przewidzianych sankcji. Kodeks postępowania stanowi, że preferowana minimalna liczba godzin ustawicznego kształcenia zawodowego w roku wynosi 16. Niemniej wypełnianie tego obowiązku i kontrolowanie go spoczywa na każdym rzeczniku z osobna.

LITWA (Patentinių Patikėtinių Asociacija)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną na Litwie?

Klientów w sprawach patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych na Litwie może reprezentować rzecznik patentowy lub adwokat.

Jak zostać rzecznikiem patentowym na Litwie?

Aby zostać rzecznikiem patentowym, trzeba:

- posiadać tytuł licencjata lub magistra lub kwalifikacje uznawane przez właściwy organ za równoważne w dziedzinie nauk fizycznych, biomedycznych, technologicznych lub społecznych;
- mieć przynajmniej dwuletnie doświadczenie praktyczne w dziedzinie ochrony własności przemysłowej; za okres praktycznego doświadczenia praktycznego w dziedzinie ochrony własności przemysłowej uznaje się pełnienie regularnych funkcji w dziedzinie ochrony własności przemysłowej po zdobyciu przez osobę chcącą zostać rzecznikiem patentowym wykształcenia, o którym mowa powyżej;
- cieszyć się nienaganną reputacją;
- zdać egzamin na rzecznika patentowego.

Po zostaniu rzecznikiem patentowym trzeba stale podnosić swoje kwalifikacje i zdobywać punkty kwalifikacyjne.

Prawa, obowiązki i kompetencje

Rzecznicy patentowi mają prawo doradzania w sprawach ochrony własności przemysłowej oraz reprezentowania osób fizycznych i/albo prawnych przez Państwowym Urzędem Patentowym, oraz w relacjach z innymi osobami fizycznymi i prawnymi, czyli:

- sporządzania i składania wniosków, zgłoszeń, odwołań, sprzeciwów i innych dokumentów w celu rejestracji patentu, znaku towarowego, wzoru, topografii produktów półprzewodnikowych i innych obiektów własności przemysłowej;
- reprezentowania klientów przed Państwowym Urzędem Patentowym przy uzyskiwaniu dokumentów mających na celu ochronę wynalazku, znaku towarowego, wzoru, topografii produktów półprzewodnikowych i innych obiektów własności przemysłowej;

- reprezentowania interesów klientów przy zawieraniu i rejestrowaniu umów licencyjnych, przeniesienia praw własności przemysłowej i innych umów;
- reprezentowania interesów klientów w kwestii ochrony własności przemysłowej przy imporcie i eksporcie towarów;
- reprezentowania interesów klientów w sądzie wraz z osobami, które zgodnie z Kodeksem cywilnym Litwy mogą występować jako pełnomocnik procesowy przed sądem;
- reprezentowania interesów klientów przed międzynarodowymi organami ds. ochrony własności przemysłowej;
- zwracania się do osób fizycznych i prawnych o dokumenty bądź ich kopie niezbędne do świadczenia usług związanych z ochroną prawną własności przemysłowej;
- zbierania i dostarczania dowodów w sposób zgodny z prawem oraz poświadczania kopii dokumentów dotyczących ochrony własności przemysłowej składanych w Państwowym Urzędzie Patentowym, sądach bądź innych instytucjach czy organach;
- wybrania specjalizacji.

Rzecznicy patentowi muszą:

- wykonywać swoje obowiązki zawodowe w dobrej wierze;
- przestrzegać Kodeksu etyki rzeczników patentowych;
- korzystać wyłącznie ze zgodnych z prawem środków i metod ochrony interesów swoich klientów;
- chronić i nie ujawniać tajemnic zawodowych ani informacji poufnych, jakie poznali w trakcie świadczenia usług, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych prawem;
- prowadzić i przechowywać rejestry czynności rzeczników patentowych;
- stale aktualizować swoje kwalifikacje zawodowe zgodnie z procedurami określonymi przez Instytut Rzeczników Patentowych i składać Instytutowi co pięć lat sprawozdanie z tej aktualizacji;
- udzielać Państwowemu Urzędowi Patentowemu i/albo Instytutowi informacji niezbędnych do pełnienia funkcji przewidzianych przez ustawę;
- powiadamiać klientów bezzwłocznie o zawieszeniu bądź zakończeniu swojej działalności rzecznika patentowego;
- opłacać składki na finansowanie działalności Instytutu;
- posiadać polisę ubezpieczenia od zawodowej odpowiedzialności cywilnej.

Zakres terytorialny pomocy prawnej i technicznej

Rzecznicy patentowi mogą reprezentować interesy klientów przed litewskimi i międzynarodowymi organami ds. ochrony własności przemysłowej.

Formy szkolenia i certyfikacji

Rzecznicy patentowi muszą stale aktualizować swoje kwalifikacje zawodowe zgodnie z procedurami określonymi przez Instytut Rzeczników Patentowych i składać Instytutowi co pięć lat sprawozdanie z tej aktualizacji.

Wymagania względem profesjonalnego pełnomocnika ds. własności intelektualnej, zasady szkolenia prawniczego, praktyka i aplikacje (zwolnienie z wymogu odbywania szkolenia, cel szkolenia; rekrutacja na szkolenie; czas trwania i organizacja szkolenia)

Rzecznik patentowy musi uzyskać w jednym roku kalendarzowym przynajmniej 6 punktów kwalifikacyjnych, jeśli praktykuje od mniej niż 5 lat, i 3 punkty kwalifikacyjne, jeśli praktykuje od ponad 5 lat.

Punkty kwalifikacyjne przyznawane są za rozwój zawodowy wyłącznie w zakresie prawa własności intelektualnej oraz za ustawiczny rozwój zawodowy w tematach pozaprawnych, ale istotnych dla działalności zawodowej rzecznika patentowego, takich jak argumentacja prawna, kolegalność, efektywne zarządzanie czasem w pracy rzecznika patentowego itp.

Rzecznicy patentowi nie mają obowiązku zbierania punktów kwalifikacyjnych w roku, w którym zajdzie którakolwiek z następujących okoliczności:

- rzecznik patentowy zaangażowany jest w działalność dydaktyczną z dziedziny prawa własności intelektualnej na uczelni wyższej;
- rzecznik patentowy oddelegowany zostanie przez litewski Instytut Rzeczników Patentowych do udziału w grupie roboczej przygotowującej ustawę;
- rzecznik patentowy jest wpisany na listę praktykujących rzeczników patentowych litewskiego Instytutu Rzeczników Patentowych od 25 lub więcej lat;
- rzecznik patentowy uzyskał stopień doktorski nauk społecznych w dziedzinie prawa i jest zaangażowany w działalność naukową w dziedzinie prawa.

W jakich postępowaniach może występować profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej na Litwie?

Rzecznicy patentowi świadczą usługi (porady, sporządzanie dokumentów, reprezentacja) w dziedzinie ochrony własności przemysłowej. Rzecznicy patentowi mogą reprezentować interesy klientów przed

Państwowy Urzędem Patentowym, międzynarodowymi organami ds. ochrony własności przemysłowej, reprezentować interesy klientów przy zawieraniu i rejestrowaniu umów licencyjnych, przeniesieniu praw własności przemysłowej i innych umów, reprezentować klientów w kwestii ochrony własności przemysłowej przy imporcie i eksporcie towarów, reprezentować interesy klientów w sądzie wraz z osobami, które zgodnie z Kodeksem cywilnym Litwy mogą występować jako pełnomocnik procesowy przed sądem.

Jakie dodatkowe prawa przysługują rzecznikowi patentowemu oprócz reprezentacji w sprawach praw własności przemysłowej?

Rzecznik patentowy ma prawo do:

- zwracania się do osób fizycznych i prawnych o dokumenty bądź ich kopie niezbędne do świadczenia usług związanych z ochroną prawną własności przemysłowej;
- zbierania i dostarczania dowodów w sposób zgodny z prawem oraz poświadczania kopii dokumentów dotyczących ochrony własności przemysłowej składanych w Państwowym Urzędzie Patentowym, sądach bądź innych instytucjach czy organach.

Przed jakimi instytucjami może występować litewski pełnomocnik ds. własności intelektualnej?

Rzecznik patentowy może występować przed Państwowym Urzędem Patentowym, międzynarodowymi organami ds. ochrony własności przemysłowej, w sądzie wraz z osobami, które zgodnie z Kodeksem cywilnym Litwy mogą występować jako pełnomocnik procesowy przed sądem. Rzecznik patentowy może również wnioskować w innych instytucjach o dane i informacje potrzebne do reprezentowania interesów klientów w sprawach własności przemysłowej.

Sposoby i formy praktykowania zawodu

Rzecznicy patentowi mogą działać:

- indywidualnie;
- w formach przewidzianych przez ustawę o adwokaturze Republiki Litwy – rzecznicy będący adwokatami;
- poprzez zawarcie umowy o pracę, w której jest wskazana funkcja zatrudnienia – ochrona własności przemysłowej;
- wybierając inne formy prawne działalności.

Rzecznicy patentowi mogą wybrać jedną lub więcej form działalności, a także zmieniać formę działalności.

Sposób ustalania opłat za czynności zawodowe rzeczników ds. własności intelektualnej

Wysokość opłaty i procedurę płatności za czynności zawodowe rzeczników ds. własności intelektualnej reguluje umowa między rzecznikiem patentowym a jego pracodawcą oraz między klientem a jego przedstawicielem.

Członkostwo w organizacji zawodowej

Wszyscy rzecznicy patentowi są członkami Instytutu Rzeczników Patentowych.

Przepisy etyki zawodowej

Wszystkich rzeczników patentowych obowiązuje Kodeks postępowania zawodowego rzeczników patentowych. Kodeks ten ustanawia podstawowe zasady etyki zawodowej i postępowania rzeczników patentowych, takie jak: zgodność z prawem, poufność, wiarygodność (lojalność względem klienta), bezstronność i unikanie konfliktów interesów, uczciwość, reputacja zawodowa, niezależność rzecznika patentowego, poszanowanie praw człowieka i społeczeństwa, zasady profesjonalizmu i współpracy rzecznika patentowego.

Tajemnica zawodowa

Tajemnicą zawodową objęte są kontakt z rzecznikiem patentowym, warunki umowy z klientem, informacje i dane podane przez klienta, charakter udzielonej porady oraz dane zebrane przez rzecznika patentowego w imieniu klienta, z wyjątkiem informacji i danych ujawnionych przez samego klienta bądź na ujawnienie których klient wyraził pisemną zgodę.

Rzecznicy patentowi mają obowiązek i ponoszą odpowiedzialność za ochronę tajemnicy zawodowej przed osobami trzecimi oraz za ochronę takiej tajemnicy przez inne osoby zaangażowane przez rzeczników patentowych w trakcie świadczenia usług.

Rzecznik patentowy nie może wykorzystywać tajemnic zawodowych rzecznika patentowego, informacji stanowiących zastrzeżone prawa właściciela patentu we własnym interesie czy w interesie innej osoby w sposób niezgodny z prawem.

Rzecznik patentowy ma prawo ujawnić bez zgody klienta informacje zawodowe rzecznika patentowego stanowiące prawniczą tajemnicę zawodową, jeśli jest to absolutnie niezbędne:

- w celu ochrony życia ludzkiego;
- w celu ochrony praw i uzasadnionych interesów klienta, jego spadkobiercy lub następcy;

- w celu ochrony praw rzecznika patentowego w sporze z klientem, ale jedynie w zakresie niezbędnym do sprawiedliwego rozstrzygnięcia sporu.

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu i skreślenie z listy rzeczników ds. własności intelektualnej

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu następuje:

- po złożeniu przez rzecznika patentowego wniosku o zawieszenie w Instytucie;
- po nałożeniu sankcji dyscyplinarnej polegającej na zawieszeniu czynności zawodowych rzecznika patentowego.

Rzecznik patentowy przestaje prowadzić działalność, jeśli:

- rzecznik patentowy złoży w Instytucie oświadczenie o zakończeniu działalności;
- sąd postanowił cofnąć specjalne prawo wykonywania zawodu rzecznika patentowego;
- wydaje się, że osoba taka nie spełnia wymogów zostania rzecznikiem patentowym określonych w aktach prawnych;
- osoba taka nadal występuje jako rzecznik patentowy po zawieszeniu w czynnościach;
- rzecznik patentowy prowadzi swoją działalność bez wykupienia ubezpieczenia od zawodowej odpowiedzialności cywilnej rzeczników patentowych i został z tego powodu upomniany dyscyplinarnie;
- podjęto decyzję o nałożeniu sankcji dyscyplinarnych cofnięcia prawa do świadczenia usług rzecznika patentowego;
- rzecznik patentowy umrze lub zostanie uznany za zmarłego bądź zaginionego.

Zasady reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Nie ma szczególnych zasad ani wymogów.

Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego

Rzecznicy patentowi muszą stale aktualizować swoje kwalifikacje zawodowe zgodnie z procedurami określonymi przez Instytut i składać Instytutowi co pięć lat sprawozdanie z tej aktualizacji.

HOLANDIA (De Orde van Octrooigemachtigden)

Kto może reprezentować klientów w sprawach patentowych w Holandii?

Klientów mogą reprezentować radcy prawni, rzecznicy patentowi z Holandii lub rzecznik patentowy z państwa członkowskiego UE, który złożył wniosek o czasowy stały wpis do rejestru Urzędu Patentowego Holandii.

Jak zostać rzecznikiem patentowym?

Aby zarejestrować się jako rzecznik patentowy, należy:

1. posiadać tytuł magistra na kierunku technicznym lub naukowym,
2. zdać egzamin adwokacki (lub egzamin kwalifikacyjny),
3. odbywać praktykę pod kierunkiem zarejestrowanego rzecznika patentowego co najmniej 3 lata.

Organizowany jest **kurs przygotowujący** do egzaminu na rzecznika patentowego. Za egzamin odpowiada Ministerstwo Gospodarki. Egzamin ustala komisja egzaminacyjna, w której reprezentowani są rzecznicy patentowi, prawnicy, urząd patentowy i ministerstwo gospodarki. Po zdaniu egzaminu Minister Gospodarki wydaje kandydatom, którzy pomyślnie przeszli egzamin, certyfikat.

Aby zarejestrować się w charakterze rzecznika patentowego w urzędzie patentowym, kandydat musi przedstawić zaświadczenie o egzaminie oraz dowód odbycia 3-letniego stażu. Rada nadzorcza weryfikuje złożone materiały, zanim Prezes Urzędu Patentowego podejmie decyzję o rejestracji.

Istnieje **wymóg kontynuacji nauki**. Należy uzyskać minimum 16 punktów rocznie. Punkt jest zazwyczaj równy 1 efektywnej godzinie szkolenia (całodniowy kurs to zazwyczaj 5-6 punktów).

Członkostwo w **Instytucie Rzeczników Patentowych** Holandii jest wymagane przez prawo.

Prawa i obowiązki

Zarejestrowani rzecznicy patentowi mogą występować przed urzędem patentowym, a także prowadzić sprawy dotyczące własności intelektualnej przed sądami.

Kodeks postępowania

Instytut posiada niezależną, wybraną w wyborach Radę Nadzorczą, która zajmuje się odpowiedzialnością dyscyplinarną, tj. egzekwowaniem kodeksu postępowania. Poufność/tajemnica zawodowa uregulowana jest w art. 23b ustawy patentowej i uregulowana jest w kodeksie postępowania.

W sprawie zawieszenia prawa wykonywania zawodu i skreślenia z listy rzeczników patentowych zajmuje się tym Rada Nadzorcza i uregulowane zostało w kodeksie postępowania.

Zasady reklamy usług profesjonalnego pełnomocnika w sprawach własności intelektualnej reguluje kodeks postępowania (art. 2):

1. Musi być zgodne z prawem
2. Musi być prawdziwa i spełniać wymogi integralności, tajemnicy itp.
3. Nie można odnosić się do klientów indywidualnych (bez pozwolenia)
4. Nie można odnosić się do transakcji IP (z wyjątkiem sytuacji, gdy klient wyda takie polecenie)

POLSKA (Polska Izba Rzeczników Patentowych)

Kto może reprezentować klientów w sprawach z zakresu własności intelektualnej w Polsce?

W Polsce uprawnienia do reprezentowania klientów w sprawach z zakresu własności intelektualnej posiada rzecznik patentowy. W sprawach dokonywania zgłoszeń wynalazków, wzorów użytkowych, topografii układów scalonych oraz walidacji patentów europejskich klientów przed Urzędem Patentowym RP może zastępować jedynie rzecznik patentowy. W sprawach zgłoszeń znaków towarowych oraz wzorów przemysłowych profesjonalnym pełnomocnikiem może być rzecznik patentowy, ale także adwokat lub radca prawny. Edukacja i praktyka polskiego rzecznika patentowego skupia się na zagadnieniach prawa własności przemysłowej, technicznych aspektach rozwiązań, które mają podlegać ochronie, a także prawie autorskim oraz zapobieganiu i zwalczaniu czynów nieuczciwej konkurencji.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Polsce?

Prawo wykonywania zawodu rzecznika patentowego ma osoba, która złożyła ślubowanie i została wpisana na **listę rzeczników patentowych**. Na listę rzeczników patentowych, zgodnie z ustawą o rzecznikach patentowych, można wpisać tego, kto:

- jest obywatelem państwa członkowskiego;
- ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
- jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego;
- ukończył magisterskie studia wyższe o kierunku przydatnym do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, w szczególności techniczne lub prawnicze;
- odbył aplikację rzecznikowską i zdał egzamin kwalifikacyjny.

Do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu przyszli rzecznicy patentowi przygotowują się odbywając **aplikację rzecznikowską**. W celu wpisania na listę aplikantów i rozpoczęcia szkolenia należy złożyć wnioski oraz zdać egzamin konkursowy. Aplikację, która trwa trzy lata, organizuje i prowadzi Krajowa Rada Rzeczników Patentowych. W tym czasie aplikant uczęszcza regularnie na zajęcia oraz odbywa praktyki. Aplikant odbywa szkolenie w ramach praktyk pod kierunkiem patrona, który zleca mu prace i zadania praktyczne oraz je kontroluje. Koszt aplikacji pokrywany jest z opłat za aplikację uiszczanych przez aplikantów. Po zakończeniu aplikacji rzecznikowskiej, w celu zdobycia uprawnień do

wykonywania zawodu rzecznika patentowego, należy zdać egzamin kwalifikacyjny. Egzamin ten ma na celu sprawdzenie przygotowania aplikanta do samodzielnego i prawidłowego wykonywania zawodu.

Egzamin kwalifikacyjny polega na sporządzeniu przez zdającego:

- dokumentacji zgłoszenia wynalazku do ochrony;
- pisma procesowego w postępowaniu administracyjnym, sądowno-administracyjnym lub cywilnym;
- opinii na podstawie przedstawionego stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia problemu prawnego na podstawie opisanego przypadku (kazu).

W czasie egzaminu sprawdzana jest wiedza i umiejętności z zakresu:

- prawa własności przemysłowej, w tym prawa europejskiego i międzynarodowego;
- prawa autorskiego;
- prawa cywilnego, gospodarczego i administracyjnego;
- postępowania administracyjnego, postępowania sądowno-administracyjnego oraz postępowania cywilnego;
- postępowania międzynarodowego w sprawach własności przemysłowej;
- metodyki wykonywania zawodu, w szczególności uzyskiwania, utrzymywania, wykonywania oraz dochodzenia praw odnoszących się do przedmiotów własności przemysłowej;
- zasad wykonywania zawodu rzecznika patentowego i zasad etyki rzecznika patentowego.

Zakres uprawnień oraz prawa i obowiązki polskiego rzecznika patentowego

Zawód rzecznika patentowego jest zawodem zaufania publicznego. Zasady i warunki wykonywania zawodu określone zostały w ustawie o rzecznikach patentowych.

Rzecznik patentowy, wykonując czynności zawodowe, ma zagwarantowane korzystanie z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami i rzeczową potrzebą.

W ustawie określono funkcje, jakich nie można sprawować w tym samym czasie, gdy wykonuje się zawód rzecznika patentowego. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu następuje w przypadku:

- zatrudnienia w Urzędzie Patentowym RP, urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki, sądzie administracyjnym, Europejskim Urzędzie Patentowym lub Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej;

- sprawowania urzędu sędziego, asesora sądowego, wykonywania zawodu notariusza, komornika, zajmowania stanowiska prokuratora, asesora prokuratorskiego lub notarialnego, albo odbywania aplikacji ogólnej, sędziowskiej, prokuratorskiej, notarialnej lub komorniczej oraz w razie podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości lub w organach ścigania.

Polski rzecznik patentowy reprezentuje klientów i doradza zarówno w aspektach prawnych, jak i technicznych. Reprezentuje on klientów w postępowaniach przed Urzędem Patentowym RP oraz sądami powszechnymi, w tym przed Sądem Najwyższym, sądami administracyjnymi, w tym przed Naczelnym Sądem Administracyjnym (jednak nie w postępowaniu karnym lub karnoskarbowym). W postępowaniu cywilnym rzecznik patentowy występuje jako pełnomocnik w sprawach własności przemysłowej oraz w postępowaniach w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej, takich jak sprawy z zakresu prawa autorskiego, o ochronę dóbr osobistych w zakresie, w jakim dotyczy ona wykorzystania dobra osobistego w celu indywidualizacji, reklamy lub promocji przedsiębiorcy, towarów lub usług, o ochronę dóbr osobistych w związku z działalnością naukową lub wynalazczą, a także w sprawach z zakresu zapobiegania i zwalczania czynów nieuczciwej konkurencji.

Polski rzecznik patentowy ma uprawnienia do występowania także przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej i Światową Organizacją Własności Intelektualnej.

Rzecznik patentowy doradza, opiniuje, a także dokonuje zgłoszeń w zakresie uzyskiwania praw wyłącznych w celu ochrony wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, topografii układów scalonych, znaków towarowych, nazw handlowych i oznaczeń geograficznych. Może on również reprezentować klientów w sprawach spornych i pomagać dochodzić ochrony uzyskanych praw. Rzecznicy patentowi doradzają również w zakresie strategii ochrony czy komercjalizacji praw własności intelektualnej.

Formy wykonywania zawodu

Rzecznik patentowy może wykonywać zawód w kancelarii patentowej, na rzecz pracodawcy lub na podstawie umów cywilnoprawnych. Rzecznik patentowy, wykonując zawód w ramach stosunku pracy, zajmuje samodzielne stanowisko, które podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej. Jeżeli w danej jednostce pracuje więcej niż jeden rzecznik patentowy, wówczas jeden z rzeczników pełni funkcję koordynatora.

Kancelaria patentowa może być prowadzona:

- indywidualnie przez rzecznika patentowego na własny rachunek w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- jako spółka cywilna, jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółka akcyjna pod określonymi w ustawie o rzecznikach patentowych warunkami.

Sposób określania opłat za czynności rzeczników patentowych

Opłaty za czynności wykonywane przez rzeczników patentowych regulowane są w umowie pomiędzy kancelarią lub rzecznikiem a klientem. Wysokość opłat jest zatem ustalana przez samych rzeczników. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określa wysokość stawek minimalnych opłat za czynności rzeczników patentowych przed organami wymiaru sprawiedliwości oraz przed Urzędem Patentowym RP, działających w trybie postępowania spornego i w sprawie sprzeciwu. Stanowią one podstawę do ustalenia kosztów zastępstwa, które mogą być zasądzone przez sąd lub orzeczone przez Urząd Patentowy, przy uwzględnieniu charakteru i skomplikowania sprawy oraz nakładu pracy.

Struktura samorządu zawodowego rzeczników patentowych

Polska Izba Rzeczników Patentowych ma organy stanowiące, wykonawcze, dyscyplinarne oraz organy reprezentujące rzeczników patentowych na poziomie okręgów, których jest łącznie 12.

Są to następujące organy:

- Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych,
- Krajowa Rada Rzeczników Patentowych,
- Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych,
- Komisja Rewizyjna,
- Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny,
- Sąd Dyscyplinarny,
- Rzecznik Dyscyplinarny,
- okręgowe zgromadzenia rzeczników patentowych,
- okręgowe rady rzeczników patentowych.

Przynależność do samorządu zawodowego

Przynależność do samorządu zawodowego rzeczników patentowych jest obligatoryjna. Polską Izbę Rzeczników Patentowych tworzy ogół polskich rzeczników patentowych oraz aplikantów

rzecznikowskich. Zgodnie z ustawą o rzecznikach patentowych: „Polska Izba Rzeczników Patentowych reprezentuje jej członków i sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodu rzecznika patentowego w granicach interesu publicznego oraz dla jego ochrony”. Samodzielność Polskiej Izby Rzeczników Patentowych podlega ochronie sądowej. Ustawa o rzecznikach patentowych określa, że do zadań Polskiej Izby Rzeczników Patentowych należy w szczególności:

- podejmowanie działań w celu zapewnienia warunków należytego wykonywania zawodu rzecznika patentowego;
- reprezentowanie rzeczników patentowych i aplikantów oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa własności przemysłowej, a także w zakresie organizowania i wykonywania zawodu rzecznika patentowego;
- doskonalenie zawodowe rzeczników patentowych i kształcenie aplikantów;
- sprawowanie nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu przez rzeczników patentowych i aplikantów;
- prowadzenie badań w sprawach własności przemysłowej.

Zgodnie ze Statutem Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, do zadań samorządu rzeczników patentowych należy również:

- podejmowanie działań, przedstawianie postulatów i opinii w sprawach własności przemysłowej oraz w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej;
- współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa własności intelektualnej w zakresie innym niż sprawy własności przemysłowej;
- promowanie zawodu rzecznika patentowego, podejmowanie działań na rzecz wzrostu jego znaczenia i prestiżu, ochrona tytułu zawodowego;
- promowanie spraw własności przemysłowej oraz spraw własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej;
- podejmowanie badań w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej, prowadzenie szkoleń w tym zakresie;
- krzewienie wśród członków samorządu zasad etyki oraz zasad uczciwej konkurencji.

Rzecznik patentowy jest zobowiązany do regularnego uiszczania składki członkowskiej na rzecz samorządu.

Zasady etyki

Rzecznik patentowy zobowiązany jest, aby w swojej pracy postępować z **należyłą starannością oraz zgodnie z przepisami prawa i zasadami etyki**. Zgodnie z obowiązującymi rzeczników patentowych zasadami etyki, rzecznik patentowy powinien:

- działać w charakterze zaufanego i niezależnego doradcy osób zainteresowanych sprawami dotyczącymi własności przemysłowej oraz dbać o dobro klienta w nieskrępowany sposób, niezależnie od swoich własnych odczuć i interesów;
- podjąć odpowiednie środki w celu ochrony interesów klienta, gdyby nie mógł świadczyć swoich usług;
- wykonywać zawód sumiennie oraz w sposób odpowiadający jego godności, w szczególności nie składać świadomie oświadczeń, które są fałszywe lub wprowadzają w błąd;
- dbać o godność zawodu podczas wykonywania czynności zawodowych, a także w swojej działalności publicznej oraz działalności w samorządzie zawodowym;
- przestrzegać zasad lojalności i koleżeństwa wobec wszystkich członków samorządu.

Rzecznik patentowy, który pełni funkcje w samorządzie zawodowym, powinien podczas pracy na rzecz samorządu kierować się interesami zawodowymi rzeczników patentowych, zadaniami samorządu oraz wolą wyborców, a swoje obowiązki wykonywać rzetelnie i z najwyższą starannością.

Rzecznik patentowy jest zobowiązany znać obowiązujące zasady etyki, a w przypadku ich naruszenia nie może powoływać się na nieznanomość zasad etyki, instrukcje otrzymane od klienta czy, o ile przepisy nie stanowią inaczej, oczekiwania klienta, organów administracji, sądów lub osób trzecich. Świadczenie usług przez rzecznika patentowego nie może mieć na celu ułatwienia popełnienia przestępstwa.

Rzecznika patentowego obowiązuje **tajemnica zawodowa**. Jest on zobowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje, które uzyskał w związku z wykonywaniem czynności zawodowych.

Zawieszenie lub odebranie uprawnień do wykonywania zawodu

Rzecznicy patentowi i aplikanci podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu i innych obowiązków, które zostały określone w ustawie o rzecznikach patentowych, w szczególności za czyny sprzeczne ze ślubowaniem lub z zasadami etyki rzecznika patentowego.

Sprawy dyscyplinarne rzeczników patentowych i aplikantów, które zostały wniesione przez Rzecznika Dyscyplinarnego, a także zażalenia na postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego rozpatrywane są przez Sąd Dyscyplinarny. Od jego orzeczeń przysługuje odwołanie do Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego.

Karami dyscyplinarnymi są:

- upomnienie,
- nagana z ostrzeżeniem,
- kara pieniężna,
- zawieszenie prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- pozbawienie prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego, a w przypadku aplikantów – wydalenie z aplikacji.

Zasady reklamy

Rzecznik patentowy może prowadzić reklamę swoich usług zgodnie z ustanowionymi i obowiązującymi rzeczników zasadami reklamy. Przy czym, w myśl ustawy o rzecznikach patentowych, zasady reklamy muszą uwzględniać specyfikę wykonywania zawodu oraz obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. Rzecznik patentowy informuje o swoich usługach i reklamuje je zgodnie z prawem i z dobrymi obyczajami. Reklama rzecznika patentowego powinna być obiektywna i uczciwa oraz powinna zawierać prawdziwe dane.

Obowiązek doskonalenia zawodowego

Rzecznik patentowy zobowiązany jest do doskonalenia zawodowego. Elementem realizacji tego obowiązku i dbałości o swój rozwój zawodowy jest udział w szkoleniach zawodowych organizowanych dla rzeczników patentowych przez Polską Izbę Rzeczników Patentowych.

PORTUGALIA

(Associação Portuguesa dos Consultores em Propriedade Intelectual)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Portugalii?

Zgodnie z dekretem z mocą ustawy nr 15/95 (zmienionym ustawą nr 17/10), urzędowi przedstawiciele (agenci) ds. własności przemysłowej to:

- specjaliści, którzy nabyli lub nabywają tę kwalifikację na warunkach tego dekretu z mocą ustawy;
- specjaliści, którzy zostali za nich uznani;
- obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej uprawnieni zgodnie z prawem do wykonywania działalności urzędowego przedstawiciela ds. własności przemysłowej i spełniający warunki przewidziane tym dekretem z mocą ustawy.

Jak zostać profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Portugalii?

Aby uzyskać status przedstawiciela urzędowego (profesjonalnego pełnomocnika ds. własności intelektualnej), należy spełnić następujące zasadnicze wymogi:

- być pełnoletnim obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, niepozbawionym praw publicznych ani politycznych;
- nie być pozbawionym prawa wykonywania zawodu na mocy wiążącego i prawomocnego postanowienia;
- posiadać siedzibę w Portugalii bądź na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- posiadać wykształcenie o poziomie równoważnym ze szkołą policealną, po przynajmniej trzyletnich studiach;
- zdać egzamin w celu uzyskania kwalifikacji urzędowego przedstawiciela ds. własności przemysłowej, mający na celu sprawdzenie znajomości prawa własności przemysłowej obowiązującego w Portugalii.

Prawa, obowiązki, odpowiedzialność i kompetencje

Nie ma specjalnych przepisów ani opublikowanego rozporządzenia o zawodzie „urzędowego przedstawiciela ds. własności przemysłowej”, więc nie istnieją oficjalne prawa, obowiązki ani odpowiedzialność. Nie ma także innych dostępnych rozporządzeń, a wcześniejsze (czy ustawiczne) kształcenie nie jest wymagane.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność wynikają pośrednio z zasad ustanowionych w Kodeksie cywilnym dla umowy zlecenia (ang. mandate contract). Zlecenie to umowa, w której jedna strona zobowiązuje się do wykonania jednej lub więcej czynności prawnych w imieniu drugiej.

Zakres terytorialny świadczenia usług to terytorium Portugalii oraz, pod warunkiem spełnienia niezbędnych wymagań z każdego obszaru jurysdykcji, Unia Europejska.

Nie istnieją regulacje co do zakresu praw i rodzaju usług, które może świadczyć pełnomocnik ds. własności intelektualnej. Pełnomocnik ds. własności intelektualnej nie ma żadnych dodatkowych uprawnień poza reprezentacją w kwestii praw własności przemysłowej.

Portugalski pełnomocnik ds. własności intelektualnej może występować jedynie przed Krajowym Instytutem Własności Przemysłowej. Przedstawiciele ds. własności przemysłowej nie muszą przedstawiać zlecenia (pełnomocnictwa) przy podejmowaniu działań w imieniu klientów i reprezentowaniu ich przed Krajowym Instytutem Własności Przemysłowej. Inni przedstawiciele, na przykład prawnicy czy radcy prawni, muszą przedstawiać takie umocowanie. Spełnienie przez tych przedstawicieli tego wymogu formalnego jest warunkiem *sine qua non* dla ważności podejmowanych czynności.

Oplaty ustala każdy rzecznik wedle własnego uznania.

Nie ma prawnego wymogu członkostwa w stowarzyszeniu zawodowym.

Nie ma obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

Kodeks postępowania

Nie istnieją żadne przepisy dotyczące etyki zawodowej czy tajemnicy zawodowej. Urzędowi przedstawiciele ds. własności przemysłowej będący członkami Stowarzyszenia Konsultantów ds. Własności Przemysłowej (ACPI) muszą przestrzegać Regulaminu FICPI (ACPI jest portugalskim krajowym stowarzyszeniem FICPI). W każdym razie nie ma obowiązku członkostwa w ACPI, więc ewentualne

naruszenie takiego Kodeksu postępowania nie ma absolutnie żadnego wpływu na ich kwalifikacje i zdolność występowania przed Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych.

Reżim sankcji za naruszenie obowiązków zawodowych jest przewidziany prawem (od 1995 r.), ale nigdy nie było dyskusji na ten temat ani projektu roboczego takiego reżimu.

Zasady reklamy

Nie obowiązują specjalne zasady co do reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej. W każdym przypadku można stosować zasady etyki wynikające z wykonywania zlecenia oraz konkretne przepisy zawarte w Kodeksie reklamy i ustawie o ochronie konsumentów.

RUMUNIA

(Camera Nationala a Consilierilor in Proprietate Industriala din Romania)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Rumunii?

Do reprezentacji przed rumuńskim Urzędem Patentowym (ROPTO) dopuszczeni są wyłącznie zarejestrowani rzecznicy. Aby zostać zarejestrowanym rzecznikiem, kandydat musi zdać egzamin organizowany przez ROPTO odrębnie dla patentów, znaków towarowych i wzorów. Tak więc, aby zostać rzecznikiem patentowym, kandydat musi zdać egzamin w części dotyczącej patentów itd.

Reprezentacja przed wymiarem sprawiedliwości w postępowaniach sądowych odbywa się na zasadach dotyczących zawodu prawnika. A zatem prawnicy upoważnieni są do reprezentowania klientów w sądzie w postępowaniach sądowych dotyczących patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych.

Są dwa rodzaje rzeczników: prowadzący własną praktykę, mogący reprezentować każdego klienta, oraz rzecznicy branżowi, mogący reprezentować jedynie swojego pracodawcę. Wszystkim przysługuje prawo pobierania opłaty za swoje usługi. Wszystkim przysługuje prawo stowarzyszeń. Członkostwo w rumuńskiej izbie jest obowiązkowe, by móc wykonywać ten zawód.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Rumunii?

Aby zostać rzecznikiem patentowym w Rumunii, trzeba spełnić wszystkie wymogi przewidziane przez prawo, a mianowicie:

- kandydat musi być obywatelem Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- kandydat musi mieć ukończone studia wyższe na kierunku technicznym bądź prawniczym;
- kandydat musi mieć przynajmniej trzy lata praktyki jako aplikant pod kierunkiem patrona i przynajmniej trzy lata praktyki w zawodzie podstawowym;
- kandydat nie może być karany za przestępstwa;
- kandydat musi zdać egzamin organizowany przez ROPTO (wyjątek: dawni urzędnicy ROPTO i wykładowcy uniwersyteccy uczący własności intelektualnej, którzy są zwolnieni z egzaminu, jeśli mają przynajmniej pięcioletnią praktykę) oraz
- musi być członkiem Krajowej Izby Doradców Własności Przemysłowej w Rumunii (CNCPIR).

Kandydat musi rozpocząć aplikację pod nadzorem patrona będącego członkiem CNCPIR z ponad pięcioletnią praktyką. Certyfikacji dokonuje ROPTO podczas sesji egzaminacyjnej, która w teorii powinna mieć miejsce co roku, a w praktyce odbywa się od czasu do czasu.

Czas trwania szkolenia wynosi przynajmniej trzy lata przed dniem przystąpienia kandydata do egzaminu. Patron wystawia dokument zaświadcający ukończenie szkolenia przez aplikanta. Nie ma zasad dotyczących aplikacji.

Wyróżnia się trzy działy: patentów, znaków towarowych i wzorów. Kandydat musi zdać egzamin z działu, w jakim chce praktykować.

Kompetencje rumuńskiego rzecznika patentowego

Rumuńscy rzecznicy mogą reprezentować klientów przed rumuńskim Urzędem Patentowym (ROPTO) w dziedzinie patentów, znaków towarowych, wzorów przemysłowych – o ile rzecznik zdał egzamin odrębnie z działu patentów, znaków towarowych, wzorów przemysłowych, by reprezentować klienta w każdym z tych zakresów (zdarzają się na przykład rzecznicy, którzy zdali egzamin jedynie ze znaków towarowych, więc mogą reprezentować klientów wyłącznie w sprawach znaków towarowych).

Rzecznicy reprezentują klientów również w ich kontaktach z rumuńskimi organami celnymi w sprawie procedur związanych z ochroną praw własności intelektualnej. Rzecznicy mogą także reprezentować klientów w postępowaniach przed Międzynarodowym Biurem WIPO, odpowiednio do swojej specjalizacji. Rzecznicy ds. znaków towarowych i/albo wzorów mogą reprezentować klientów w postępowaniach przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej. Rzecznicy patentowi będący europejskimi rzecznikami patentowymi mogą również reprezentować klientów w postępowaniach przed Europejskim Urzędem Patentowym (EPO). Rzecznicy mogą także występować przed sądami w sprawach dotyczących unieważnienia, stwierdzenia wygaśnięcia i działań prawnych w związku z naruszeniem związanym ze znakami towarowymi, patentami i wzorami.

Formy praktyki zawodowej

Rzecznicy **mogą swobodnie wybierać rodzaj spółki handlowej i osobowej**, wedle swojego uznania, w zależności od jej wielkości. Jedynym wymogiem jest to, by wyłącznym przedmiotem działalności spółki była ochrona własności przemysłowej.

Nie ma odrębnego sposobu ustalania **opłat** za czynności zawodowe rzeczników ds. własności intelektualnej. Obowiązują jedynie ceny wolnorynkowe.

Kodeksy postępowania i obowiązki rumuńskiego rzecznika patentowego

Przepisy dotyczące **kodeksu postępowania** zawarte są w różnych aktach legislacyjnych, na przykład w ustawie regulującej ten zawód, statucie Izby (ostatnio zmienionym w 2017 r.) i kodeksie deontologicznym. Ten ostatni został stworzony z wykorzystaniem zasad FICPI (Fédération Internationale des Conseils en Propriété Industrielle) i zatwierdzony w 2015 r.

Rzecznicy **mają obowiązek** wykonywać wszystkie czynności w dobrej wierze i z należytą starannością, przestrzegać umów o zachowaniu poufności, unikać reprezentowania skłóconych stron, unikać bycia jednocześnie urzędnikiem OSIM, unikać prowadzenia działalności handlowej w dziedzinie własności intelektualnej. Przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej można znaleźć w prawie: rzecznik nie może ujawniać informacji uzyskanych od klienta z wyjątkiem sytuacji przewidzianych prawem.

Jak napisano w statucie Izby, rzecznik musi dbać o **ustawiczny rozwój zawodowy**, który obejmuje udział w przynajmniej jednym wydarzeniu branżowym na rok. W praktyce jednak nie ma kar za niespełnianie powyższego wymogu ani możliwości sprawdzenia, czy został on wypełniony.

Zgodnie z kodeksem deontologicznym, rzecznik musi dopilnować, by **materiały reklamowe** zawierały prawidłowe i kompletne informacje o jego/jej osobie, firmie i oferowanych usługach. Wyraźnie zaznaczone jest, że rzecznik musi dopilnować, by jego usługi lub firma nie były mylone z usługami i/albo innymi instytucjami czy firmami.

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu może nastąpić w trzech sytuacjach: i) nieprzestrzegania przepisów (na przykład osoba jest pracownikiem Urzędu Patentowego), ii) nieopłacenia składki rocznej albo
iii) w wyniku postanowienia sądowego.

Skreślenie z listy następuje po zawieszeniu.

SŁOWACJA (Slovenská komora patentových zástupcov)

Kto może być profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Słowacji?

Słowacka ustawa nr 344/2004 o rzecznikach patentowych reguluje warunki wstępne i sposób prowadzenia działalności rzeczników patentowych, obowiązki rzeczników patentowych, powołanie, status i zakres kompetencji Słowackiej Izby Rzeczników Patentowych.

Rzecznikiem patentowym jest osoba fizyczna wpisana na Listę Rzeczników Patentowych.

Słowacka Izba Rzeczników Patentowych (Izba) wpisuje na tę listę osoby, które:

- 1) mają zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie były karane;
- 3) uzyskały wykształcenie wyższe pierwszego stopnia na uniwersytecie w Republice Słowackiej albo legitymują się uznanym dokumentem potwierdzającym wykształcenie wyższe pierwszego stopnia wydanym przez zagraniczną uczelnię;
- 4) posiadają przynajmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe jako aplikant rzecznikowski bądź przynajmniej czteroletnie doświadczenie w dziedzinie praw własności przemysłowej;
- 5) nie podlegają legalnie nałożonemu środkowi dyscyplinarnemu polegającemu na skreśleniu z Listy Rzeczników Patentowych albo są uważane za niepodlegające takiemu środkowi dyscyplinarnemu;
- 6) nie zostały skreślone z Listy Rzeczników Patentowych z powodu postępowania upadłościowego przeciw nim albo podmiotowi prawnemu świadczącemu usługi rzecznika patentowego, w którym dany rzecznik jest udziałowcem lub współnikiem, bądź z powodu odrzucenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na brak aktywów, jeśli nie upłynęło pięć lat od skreślenia;
- 7) zdały egzamin zawodowy na rzecznika patentowego;
- 8) spełniły obowiązki wynikające z § 16 ust. 1 i § 25 ustawy, dotyczące działalności rzecznika patentowego i obowiązków rzecznika patentowego względem Izby w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia;
- 9) złożyły przyrzeczenie na ręce przewodniczącego Izby.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Słowacji?

Aby zostać zawodowym pełnomocnikiem ds. własności intelektualnej w Słowacji, trzeba posiadać wykształcenie wyższe pierwszego stopnia uzyskane na uniwersytecie w Republice Słowackiej albo

legitymować się uznanym dokumentem potwierdzającym wykształcenie wyższe pierwszego stopnia wydanym przez zagraniczną uczelnię. Osoba taka musi posiadać przynajmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe jako aplikant rzecznikowski bądź przynajmniej czteroletnie doświadczenie w dziedzinie praw własności przemysłowej i zdać egzamin zawodowy na rzecznika patentowego.

Szkolenie prawnicze

Forma szkolenia nie jest wyraźnie określona. Przewidziany jest wyjątek dla europejskich rzeczników patentowych, którzy – zamiast określonego przepisami egzaminu na rzecznika patentowego – muszą zaliczyć test kwalifikacyjny w języku urzędowym, uregulowany przez ten sam § 6 ustawy o rzecznikach patentowych, co określony przepisami egzaminu na rzecznika patentowego.

Egzaminy mają na celu ocenę wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnej do wykonywania zadań rzecznika patentowego, słowackiego prawa krajowego oraz traktatów międzynarodowych obowiązujących w Słowacji, i obejmują wszystkie przedmioty zarejestrowanych praw własności przemysłowej. Egzamin odbywa się raz do roku. Kandydat, który zdał egzamin, otrzymuje niezbędne świadectwo potrzebne do wpisu na Listę Rzeczników Patentowych przez Izbę.

Prawa, obowiązki i kompetencje rzecznika patentowego w Słowacji

Przy świadczeniu usług rzecznika patentowego rzecznik patentowy działa niezależnie, **związany powszechnie obowiązującymi przepisami prawa** oraz – w jego granicach – poleceniami klienta. Jeśli polecenia klienta są sprzeczne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa bądź przepisami dotyczącymi statusu, zobowiązany jest poinformować o tym klienta; takie polecenia klienta nie są dla rzecznika patentowego wiążące.

Rzecznik patentowy zobowiązany jest do **ochrony praw** i uzasadnionych interesów klienta. Ma obowiązek działać w sposób uczciwy i sumienny, konsekwentnie stosować wszystkie środki prawne i używać w interesie klienta wszystkiego, co uzna za korzystne w swoim przekonaniu i zgodnie z poleceniami klienta; jednocześnie zwraca się uwagę na wydajność i ekonomiczność usług świadczonych przez rzecznika patentowego.

Rzecznik patentowy zobowiązany jest do zachowania poufności wszystkich faktów, jakie pozna w związku ze świadczeniem usług rzecznika patentowego. Jedynie klient może zwolnić rzecznika patentowego z obowiązku zachowania poufności, a po śmierci klienta bądź zakończeniu jego działalności może to zrobić jedynie jego następca prawny.

Rzecznik patentowy jest zobligowany do odmowy świadczenia usług rzecznika patentowego na warunkach określonych w ustawie nr 344/2004 o rzecznikach patentowych.

Zakres terytorialny pomocy prawnej i technicznej obejmuje Unię Europejską.

Działalność rzecznika patentowego polega na reprezentowaniu osób fizycznych i podmiotów prawnych przez Urzędem Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej we wszelkiego rodzaju postępowaniach (rejestracyjnych, o unieważnienie czy ustalenie). Rzecznik patentowy może również reprezentować swoich klientów przed innymi państwowymi organami administracyjnymi w postępowaniach dotyczących własności przemysłowej. W wykonywaniu swojej działalności rzecznik patentowy udziela również profesjonalnych porad w dziedzinie praw własności przemysłowej, sporządza dokumenty prawne w dziedzinie praw własności przemysłowej i udziela profesjonalnych porad i pomocy w dziedzinie własności przemysłowej w innych formach.

Słowacki rzecznik patentowy może występować przed:

- Urzędem Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej,
- Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), jeśli jest wpisany na listę profesjonalnych przedstawicieli EUIPO,
- Europejskim Urzędem Patentowym (EPO), jeśli jest członkiem EPI – Instytutu Profesjonalnych Przedstawicieli przed Europejskim Urzędem Patentowym (po zdaniu egzaminów EQE albo na podstawie klauzuli praw nabytych),
- Międzynarodowym Biurem WIPO,
- urzędami celnymi – w sprawie wniosków o działanie celem wyegzekwowania praw własności intelektualnej do towarów podlegających nadzorowi celnemu bądź kontroli celnej,
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej i jego agendami,
- Centralnym Instytutem Kontrolno-Badawczym Rolnictwa (ÚKSÚP), służbami hodowlanymi Republiki Słowackiej, państwowym przedsiębiorstwem (Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik) oraz państwowym instytutem kontroli leków (ŠÚKL) – w sprawie nowych odmian roślin, ras zwierząt, ochrony zdrowia roślin i opieki weterynaryjnej.

Rzecznik patentowy **ma prawo głosu** w wyborach Prezesa Słowackiej Izby Rzeczników Patentowych, Wiceprezesa, członków Prezydium i komisji Izby. Rzecznik patentowy ma również prawo bycia wybranym w takich wyborach.

Sposoby praktykowania zawodu pełnomocnika ds. własności intelektualnej

Rzecznik patentowy może wykonywać działalność rzecznika patentowego niezależnie, w stowarzyszeniu z innymi rzecznikami patentowymi albo w spółce rzeczników patentowych.

Spółka rzeczników patentowych jest spółką prawa handlowego:

- w której rzecznik patentowy jest wspólnikiem, udziałowcem lub pracownikiem; jeśli jest to spółka akcyjna, to kapitał zakładowy spółki musi składać się z akcji imiennych, i
- która jest ubezpieczona od odpowiedzialności za szkody, jakie mogłyby powstać podczas świadczenia usług rzecznika patentowego.

Rzecznik patentowy może wykonywać czynności rzecznika patentowego tylko w jeden z wyżej wymienionych sposobów. Rzecznicy patentowi będący członkami stowarzyszenia bądź wspólnikami w spółce rzeczników patentowych mogą ustalić tymczasowe świadczenie usług rzecznika patentowego niezależnie w jednej sprawie bądź kilku uprzednio określonych sprawach, jeśli umowa stowarzyszenia czy umowa spółki rzeczników patentowych nie wskazuje inaczej.

Rzecznik patentowy zobowiązany jest do należytego i terminowego opłacania składki na działalność Izby i dokonywania innych płatności ustalonych uchwałą konferencji rzeczników patentowych.

Członkostwo w stowarzyszeniu

W Słowacji istnieje **Słowacka Izba Rzeczników Patentowych** (Slovenská komora patentových zástupcov), **która zrzesza rzeczników patentowych i aplikantów rzecznikowskich**. Izba została powołana ustawowo w 1993 r. Jej siedziba mieści się w Bratysławie. Słowacka Izba Rzeczników Patentowych jest jedyną izbą właściwą dla zrzeszania rzeczników patentowych i aplikantów rzecznikowskich w Słowacji.

Izba prowadzi listy rzeczników patentowych, aplikantów rzecznikowskich oraz spółek rzeczników patentowych.

Członkostwo w Izbie jest **obowiązkowe**, co oznacza, że każdy rzecznik patentowy chcący wykonywać swój zawód w Słowacji musi zostać członkiem Słowackiej Izby Rzeczników Patentowych. Członkostwo wiąże się z coroczną opłatą. Izba posiada również zbiorową polisę ubezpieczeniową, do której mogą przystąpić zainteresowani członkowie.

Warunki zostania członkiem Słowackiej Izby Rzeczników Patentowych (wpisanie na Listę Rzeczników Patentowych) wskazano wyżej.

Izba wpisuje na Listę Rzeczników Patentowych również osobę, która zdała egzamin kompetencji i spełnia warunki wskazane wyżej w punktach 1), 2), 5), 6), 9) i która została uznana za posiadającą kwalifikacje

zawodowe lub inne kompetencje wystarczające do wykonywania zawodu rzecznika patentowego na podstawie specjalnej regulacji.

Kodeksy postępowania

Kodeks etyki zawodowej zawiera zasady etyki zawodowej świadomie i dobrowolnie przyjmowane jako norma postępowania przez rzeczników patentowych wpisanych na Listę Rzeczników Patentowych. Jest on wiążący dla każdego rzecznika patentowego przy prowadzeniu jego działalności, niezależnie od jego własnych interesów czy interesów innych osób. Naruszenie tych zasad skutkuje działaniami dyscyplinarnymi, chyba że sprawę trzeba załatwić inaczej. Przykładowe zasady to między innymi:

- rzecznik patentowy powinien działać w taki sposób, by społeczeństwo ceniło zawód rzecznika patentowego, szanować swoich kolegów rzeczników i z poszanowaniem faktu, że może reprezentować klientów przed Urzędem Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej i innymi organami;
- rzecznik patentowy powinien być zawsze zobowiązany do działania w taki sposób, by nie podawać bezpośrednio ani pośrednio jakichkolwiek danych ani nie udzielać jakichkolwiek informacji mogących wprowadzić społeczeństwo w błąd;
- rzecznik patentowy zobowiązany jest do ochrony praw i uzasadnionych interesów klienta, działając przy tym w sposób uczciwy, sumienny i odpowiedzialny, starannie wykorzystując wszystkie środki prawne i stosując wszystko, co uzna za korzystne dla klienta i przekona o tym klienta;
- rzecznik patentowy musi ostrzec klienta o niestosowności jego polecenia, zanim przystąpi do jego wykonania i odmówi jego wykonania, jeśli wykonanie takiego polecenia spowodowałoby naruszenie prawa lub przepisów;
- rzecznik patentowy nie może sam bezpośrednio ani pośrednio pobierać żadnych korzyści finansowych czy innych z jakiegokolwiek prawa w przedmiocie praw własności przemysłowej, jeśli okoliczności spowodowałyby konflikt między obowiązkami zawodowymi i interesem osobistym; naruszenie tego postanowienia stanowi podstawę do skreślenia z Listy Rzeczników Patentowych Słowackiej Izby Rzeczników Patentowych.

Ustawa nr 344/2004 o rzecznikach patentowych ustanawia w § 18 następujące zasady dotyczące **tajemnicy zawodowej**:

- 1) Rzecznik patentowy zobowiązany jest do zachowania poufności wszystkich faktów, jakie pozna w związku ze świadczeniem usług rzecznika patentowego. Jedynie klient, a po jego śmierci bądź

- 2) rozwiązaniu, jego następcą prawną może zwolnić rzecznika patentowego z obowiązku zachowania poufności.
- 3) Obowiązek zachowania poufności dotyczy również osoby, która została skreślona z Listy lub została zawieszona w czynnościach rzecznika patentowego.
- 4) Obowiązek zachowania poufności nie ma zastosowania w przypadku ustawowego obowiązku zapobiegania popełnieniu przestępstwa bądź zgłoszenia popełnienia przestępstwa.
- 5) Rzecznik patentowy nie ma obowiązku zachowania poufności wobec osoby, której powierzy wykonanie poszczególnych czynności w ramach usług rzecznika patentowego, jeśli osoba ta sama ma obowiązek zachowania poufności wynikający ze szczególnych przepisów.
- 6) Rzecznik patentowy nie jest związany obowiązkiem zachowania poufności w zakresie, w jakim wymaga tego postępowanie przed sądem bądź innym organem, jeśli przedmiotem postępowania jest spór między nim a jego klientem bądź jego następcą prawnym; rzecznik patentowy nie jest też związany obowiązkiem zachowania poufności w postępowaniu dyscyplinarnym zgodnie z § 40 ani w postępowaniu odwoławczym od postanowienia Zarządu. Na obowiązek zachowania poufności rzecznik patentowy nie może się powoływać w postępowaniu dyscyplinarnym, nawet przed przewodniczącym i członkami komisji rewizyjnej, rozpatrującym przewinienie dyscyplinarne rzecznika patentowego.
- 7) Obowiązek zachowania poufności obowiązuje również:
 - pracowników rzecznika patentowego, pracowników stowarzyszenia rzeczników patentowych,
 - członków organów Izby i jej pracowników, a także osoby uczestniczące w postępowaniach dyscyplinarnych, w tym przewodniczącego i członków komisji rewizyjnej odpowiedzialnych za sporządzenie dokumentacji postępowania dyscyplinarnego i rozpatrzenie, czy doszło do przewinienia dyscyplinarnego; nie dotyczy to jednak postępowań w wyżej wymienionych sprawach przed sądem.

Zawieszenie uregulowane jest w § 9 ustawy nr 344/2004 o rzecznikach patentowych. Izba musi zawiesić prawo do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, jeśli rzecznik zaczął odbywać karę więzienia (o ile dany czyn nie stanowi przyczyny usunięcia rzecznika patentowego z Listy, na przykład przestępstwo związane jest z jego przewinieniem w charakterze rzecznika patentowego) lub otrzymał karę w postaci zakazu wykonywania zawodu rzecznika patentowego, albo po wpisaniu na Listę Rzeczników Patentowych świadczył usługi wykluczające jego zdolność występowania w charakterze rzecznika patentowego, albo jeśli poprosi Izbę o zawieszenie.

Izba może też zawiesić rzecznika patentowego, jeśli: w jego sprawie prowadzone jest śledztwo, aż do czasu prawomocnego orzeczenia, w jego sprawie prowadzone jest postępowanie w kwestii ograniczenia jego zdolności do czynności prawnych, jeśli on sam albo podmiot prawny, w którym pełni rolę rzecznika patentowego, jest przedmiotem postępowania upadłościowego, czy jeśli nie zapłaci składek członkowskich.

Skreślenie z Listy reguluje § 10 wskazanej ustawy i następuje: w przypadku śmierci rzecznika patentowego albo jego oficjalnego ubezwłasnowolnienia prawnego, skazania za przewinienie popełnione w charakterze rzecznika patentowego, otrzymania kary dyscyplinarnej na mocy postanowienia komisji dyscyplinarnej Izby, ogłoszenia upadłości jego samego czy podmiotu prawnego, w którym pełni rolę rzecznika patentowego, wpisania na Listę bez faktycznego spełnienia niezbędnych kryteriów, albo na własne życzenie rzecznika.

Kodeks etyki zawodowej określa zasady reklamy następująco:

Prezentacja działalności rzecznika patentowego i reklama

- 1) Rzecznik patentowy musi pozyskiwać klientów w sposób nieumniejszający godności zawodu i nienarażający na szwank zaufania klientów.
- 2) Rzecznik patentowy może informować społeczeństwo o świadczonych przez siebie usługach w formie reklamy, o ile informacje takie są dokładne, zgodne z prawdą i obiektywne, nie wprowadzają w błąd i są zgodne z fundamentalnymi zasadami uczciwości oraz zachowaniem tajemnicy zawodowej.
- 3) Reklama prowadzona przez rzecznika patentowego w mediach informacyjnych, np. w prasie, radiu, telewizji czy elektronicznych środkach przekazu, jest dozwolona w zakresie warunków określonych w ustępach 1 i 2.
- 4) Jeśli rzecznik patentowy w związku ze świadczeniem usług pojawia się publicznie bądź składa publiczne oświadczenia w mediach, nie może w takim wypadku eksponować swojej osoby, swojej działalności ani działalności stowarzyszenia, którego jest członkiem, ani działalności spółki handlowej, w której prowadzi działalność rzecznika patentowego.
- 5) Rzecznik patentowy nie może obiecywać ani wręczać wynagrodzenia za pozyskanie klientów.

Ustawodawstwo nie przewiduje formalnych obowiązków ustawicznego rozwoju zawodowego.

HISZPANIA (Colegio Oficial de Agentes de la Propiedad Industrial)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Hiszpanii?

Hiszpański Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych jest otwarty na współpracę ze stronami zainteresowanymi posiadającymi zdolność do działania oraz z rzecznikami ds. własności przemysłowej.

Jak zostać profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Hiszpanii?

Wymogi, które należy spełnić, aby zostać rzecznikiem ds. własności przemysłowej w Hiszpanii, są następujące:

- pełnoletność i pełna zdolność do czynności prawnych;
- posiadanie siedziby działalności bądź placówki zawodowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- niekaralność za przestępstwo umyślne, chyba że uzyskana została rehabilitacja;
- oficjalny dyplom wyższej uczelni – licencjacki, magisterski, architekta czy inżyniera bądź inny uznawany oficjalny dyplom wyższej uczelni bądź równoważny z którymś z powyższych;
- pomyślne zaliczenie egzaminu kwalifikacyjnego sprawdzającego wiedzę niezbędną do wykonywania działalności zawodowej rzecznika ds. własności przemysłowej;
- rejestracja w Specjalnym Rejestrze Rzeczników Hiszpańskiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych.

Kompetencje, prawa i obowiązki

Rzecznicy ds. własności przemysłowej to **osoby posiadające kwalifikacje prawnicze**, które jako przedstawiciele wolnego zawodu oferują i zwykle świadczą usługi doradztwa, pomocy i reprezentacji stron trzecich w uzyskaniu różnych form własności przemysłowej i ochronie praw z nich wynikających przed Hiszpańskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych.

Rzecznicy ds. własności przemysłowej zobowiązani są do zachowania **poufności** spraw, w których podejmują interwencję, i mają prawo odmowy ujawnienia korespondencji prowadzonej z klientami bądź stronami trzecimi w sprawie postępowań przed Hiszpańskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych.

Rzecznik ds. własności intelektualnej w Hiszpanii może **doradzać, pomagać i reprezentować strony trzecie** w uzyskiwaniu wszelkich form własności przemysłowej. Hiszpański rzecznik ds. własności przemysłowej może występować przed Hiszpańskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych.

Jeśli chodzi o **sposoby praktykowania zawodu** rzecznika ds. własności intelektualnej, należy zauważyć, że rzecznicy mogą prowadzić swoją działalność indywidualnie bądź poprzez podmioty prawne powołane w sposób ważny zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, których siedziba główna bądź główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się na terytorium Wspólnoty. Zarówno rzecznicy, jak i podmioty prawne, za pośrednictwem których prowadzą działalność, mogą być wpisane do Specjalnego Rejestru Rzeczników Hiszpańskiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych.

Nie ma regulacji dotyczącej formy szkolenia czy certyfikacji.

Nie ma przepisu prawa dotyczącego sposobu ustalania opłat za czynności zawodowe rzeczników ds. własności intelektualnej. Przepisy dotyczące swobody konkurencji przewidują zakaz ustalania opłat orientacyjnych przez Kolegium Rzeczników.

Jeśli chodzi o **członkostwo w organizacji zawodowej**, to aby wstąpić do Oficjalnego Stowarzyszenia Rzeczników ds. Własności Przemysłowej, należy przedstawić dowody:

- wpisu do Specjalnego Rejestru Rzeczników ds. Własności Przemysłowej zgodnie z postanowieniami art. 179 ust. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. nr 24/2015 o patentach;
- wniesienia opłaty rejestracyjnej przewidzianej w Statucie oraz zwyczajnej opłaty za rok bieżący.

Kodeks postępowania

W kwestii **regulacji etyki zawodowej** zasadniczym zadaniem zawodu jest doradzanie, pomoc lub reprezentacja poprzez służenie interesom klientów w sposób niezależny i bezstronny, zgodnie z etyką i godnością zawodową i z zachowaniem niezbędnego zaufania do zawodu.

Każdy członek zobowiązany jest nie ujawniać informacji otrzymanych w charakterze poufnym przy wykonywaniu zawodu. Wszyscy członkowie muszą podjąć odpowiednie działania celem zapewnienia ochrony interesów swoich klientów na wypadek, gdyby nie mogli wykonywać swoich obowiązków.

Rzecznicy ds. własności przemysłowej zobowiązani są do zachowania poufności spraw, w których podejmują interwencję i mają prawo odmowy ujawnienia korespondencji prowadzonej z klientami bądź stronami trzecimi w sprawie postępowań przed Hiszpańskim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych, między innymi wszelkiej komunikacji czy dokumentów dotyczących:

- oceny możliwości opatentowania wynalazku, zarejestrowania wzoru przemysłowego, znaku towarowego czy nazwy handlowej;
- przygotowania czy prowadzenia postępowania wnioskowego w zakresie patentu, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego bądź nazwy handlowej;
- dowolnej opinii dotyczącej ważności, zakresu ochrony bądź naruszenia przedmiotu patentu, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego bądź nazwy handlowej, jak również ich stosowania.

Dla utrzymania prestiżu zawodu konieczne jest utrzymywanie dobrych stosunków koleżeńskich między członkami, niezależnie od ich odczuć osobistych. Konkurencja między członkami musi być uczciwa.

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu bądź skreślenie z listy rzeczników ds. własności intelektualnej

- 1) Bardzo poważne przewinienie – dwuletnie zawieszenie członkostwa, wydalenie ze Stowarzyszenia, gdy nastąpiły:
 - umyślne zatajenie przyczyn wyłączenia się bądź niezdolności wykonywania zawodu rzecznika ds. własności przemysłowej;
 - nieprzestrzeganie obowiązku tajemnicy zawodowej i poufności przewidzianego przez obowiązujące ustawodawstwo;
 - poważne niezachowanie należytej staranności w wykonywaniu obowiązków zawodowych;
 - popełnienie poważnego naruszenia po wcześniejszym ukaraniu za popełnienie dwóch innych naruszeń o tym samym charakterze w ciągu pięciu lat bezpośrednio poprzedzających takie naruszenie;
 - ukrywanie lub ułatwianie zawodowego naruszenia prywatności osób trzecich;
 - świadome i umyślne zaniedbywanie obowiązków podjętych względem jakiegokolwiek klienta.
- 2) Poważne kary – zawieszenie statusu członka na dwa do sześciu miesięcy, gdy miały miejsce:
 - niezgodna z prawem reklama i czyny nieuczciwej konkurencji;

- działanie z naruszeniem etyki lub godności zawodowej bądź z naruszeniem praw osób prywatnych;
- niedopełnienie obowiązku zapłaty pełnych opłat członkowskich za jeden rok kalendarzowy;
- popełnienie jakiegokolwiek rodzaju poważnego przewinienia bądź obrazy przeciwko czci bądź reputacji osobistej czy zawodowej jakiegokolwiek innego członka Stowarzyszenia;
- bezpośrednie lub pośrednie świadczenie usług zawodowych niezgodnych z aktualnym systemem prawnym, powodujących poważne szkody.

Nie istnieją przepisy w zakresie rozwoju zawodowego ani zasad reklamowania usług rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej.

SZWECJA (Sveriges IP-ombuds Samfund)

System szwedzki **różni się dość znacząco od większości**, jeśli nie wszystkich, innych krajów na świecie – **zasadniczo każdy może być pełnomocnikiem w sprawach własności intelektualnej**. Jedyne wymagania, jakie szwedzki Urząd ds. Własności Intelektualnej (PRV) stawia pełnomocnikowi, to miejsce zamieszkania w Szwecji, jeśli reprezentuje właściciela własności intelektualnej niemieszkałego w Szwecji, oraz posiadanie prawa do otrzymywania dokumentów w sprawach dotyczących prawa własności intelektualnej w imieniu jego właściciela. Nawet jeśli to zasadniczo dopuszcza całkowitych dyletantów do występowania w charakterze pełnomocników ds. własności intelektualnej, to – na szczęście – zdarza się to w PRV dość rzadko, a w postępowaniach sądowych właściwie nigdy (prawdopodobnie ze względu na to, że sąd ma prawo odrzucić pełnomocnika z powodu braku wiedzy). Ważnym powodem, dla którego tak się dzieje, niewątpliwie jest fakt, że PRV i inne właściwe instytucje zdecydowanie zalecają korzystanie z zawodowych rzeczników ds. własności intelektualnej.

Wymagania dotyczące występowania jako pełnomocnik w postępowaniu sądowym (każdym, a zatem również dotyczącym własności intelektualnej) są nieco większe, ale nadal bardzo skromne. Jako pełnomocnik występować może jedynie osoba uznana za odpowiednią przez sąd, na podstawie uczciwości, wiedzy i wcześniejszej działalności takiej osoby. Pełnomocnik musi władać językiem szwedzkim, mieszkać w Szwecji lub innym państwie na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jednak inne osoby mogą pełnić funkcję pełnomocnika, jeśli sąd – uwzględniając okoliczności – uzna to za stosowne.

Jako pełnomocnik nie może występować osoba niepełnoletnia, osoba wobec której ogłoszono upadłość bądź został jej przydzielony kurator na podstawie Kodeksu rodzicielskiego, opiekuńczego i dziecięcego. Pełnomocnik w sprawach własności intelektualnej w Szwecji może występować w dowolnych postępowaniach w tym zakresie w Szwecji, czyli przed PRV oraz przed właściwymi sądami na wszystkich szczeblach. Może świadczyć dowolnego rodzaju usługi w sprawach własności intelektualnej, o ile są one zgodne z zasadami etyki, jakim ewentualnie podlega pełnomocnik (całkowity dyletant, jak wyżej, oczywiście może w najgorszym przypadku nie podlegać żadnym tego rodzaju zasadom).

Należy zauważyć, że nie ma żadnych ogólnych zasad co do **szkolenia, praktyki czy aplikacji prawniczych**. Radę Rzeczników Patentowych interesuje tylko to, by kandydaci zdali ich testy (a nie to, jak się do nich przygotowują, więc pod tym względem testy są podobne do egzaminów EQE). Choć Szwedzkie

Stowarzyszenie Pełnomocników ds. Własności Intelektualnej posiada system certyfikacji/autoryzacji pełnomocników ds. własności intelektualnej, to certyfikacja/autoryzacja taka nie ma implikacji prawnych. Jest to właściwie „znak jakości”, jakiego rzecznik może używać w kontaktach z (potencjalnymi) klientami, stanowi więc dla klientów wskazówkę.

Zasadniczo każdy może być **pełnomocnikiem ds. własności intelektualnej** w Szwecji i reprezentować klientów w sprawach patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. Praktykować zawód można w dowolnej formie, na przykład w firmie oraz jako pracownik firmy konsultingowej czy kancelarii prawniczej, czy pracując na własny rachunek. Jednak pełnomocnikiem procesowym nie może być sędzia, funkcjonariusz zatrudniony przez sąd, prokurator ani komornik.

Szwedzkie Stowarzyszenie Pełnomocników ds. Własności Intelektualnej wymaga, by działalność reklamowa i akwizycyjna ich członków były zgodne z prawdą i prawidłowe. Ich forma i treść nie mogą prowadzić do zdyskredytowania innego członka ani jego aktywności. Członek nie może brać udziału ani zgadzać się, by inni prowadzili dla niego działania reklamowe czy akwizycyjne, których on sam nie może prowadzić. Reklama i marketing muszą być zaprojektowane tak, by promować i wspierać zaufanie społeczne do systemu praw własności intelektualnej i społeczności pełnomocników ds. własności intelektualnej.

Szwedzkie Stowarzyszenie Pełnomocników ds. Własności Intelektualnej oraz Szwedzka Rada Rzeczników Patentowych wymagają od swoich członków i autoryzowanych rzeczników patentowych, odpowiednio, 10 godzin **ustawicznego rozwoju zawodowego rocznie**.

SZWAJCARIA (Verband Schweizerischer Patent- und Markenanwälte)

Kto może reprezentować klientów w sprawach związanych z własnością intelektualną w Szwajcarii?

W Szwajcarii nie ma określonych ograniczeń czy wymogów do zostania pełnomocnikiem ds. własności intelektualnej i reprezentowania klientów w sprawach patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych przed szwajcarskim Federalnym Instytutem ds. Własności Intelektualnej.

Jedynym ograniczeniem dotyczy stosowania tytułów zawodowych: „patent attorney”, „Patentanwältin” lub „Patentanwalt”, „conseil en brevets” oraz „consulente in brevetti”, które podlegają określonym wymaganiom i kwalifikacjom. Szwajcarska ustawa o rzecznikach patentowych ma zastosowanie do osób udzielających porad bądź reprezentujących klientów w sprawach patentowych w Szwajcarii, korzystając z któregoś z wymienionych wyżej tytułów zawodowych.

Jak zostać rzecznikiem patentowym w Szwajcarii?

Zgodnie ze szwajcarską ustawą o rzecznikach patentowych, każda osoba używająca tytułu „patent attorney”, „Patentanwältin” lub „Patentanwalt”, „conseil en brevets” czy „consulente in brevetti” musi:

- posiadać uznany dyplom ukończenia studiów wyższych w dziedzinie nauk ścisłych lub inżynierii;
- zdać Szwajcarski Egzamin Federalny na Rzecznika Patentowego bądź uznawany zagraniczny egzamin na rzecznika patentowego;
- ukończyć szkolenie praktyczne;
- posiadać przynajmniej adres do doręczeń w Szwajcarii oraz
- być wpisana do Rejestru Rzeczników Patentowych.

W przypadku rzeczników patentowych szkolenie praktyczne określone w szwajcarskiej ustawie o rzecznikach patentowych należy ukończyć pod nadzorem zarejestrowanego rzecznika patentowego albo osoby posiadającej równoważne kwalifikacje zawodowe. Czas trwania szkolenia praktycznego musi wynosić trzy lata w pełnym wymiarze godzin w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe (tytuł magistra, dyplom lub tytuł licencjata) bądź posiadają uznawane równoważne kwalifikacje, oraz cztery lata w pełnym wymiarze godzin w przypadku osób z tytułem licencjata lub uznawanymi równoważnymi kwalifikacjami. Przynajmniej rok szkolenia praktycznego musi być związany ze Szwajcarią.

Szkolenie praktyczne pozwala kandydatowi uzyskać, pod nadzorem, praktyczne doświadczenie, umożliwiające mu lub jej samodzielną pracę w charakterze rzecznika patentowego.

W ramach uzyskiwania wymaganego szkolenia praktycznego kandydat w szczególności musi:

- zdobyć specjalistyczną wiedzę i stosować ją w praktyce;
- poznać organy właściwe do spraw patentowych w Szwajcarii;
- nauczyć się sporządzania zgłoszeń patentowych na podstawie dokumentacji przedstawionej przez klienta oraz reprezentowania klienta w procedurach udzielania patentu;
- poznać wymogi formalne i terminy w procedurze udzielenia patentu w Szwajcarii.

Szkolenie praktyczne mogą nadzorować następujące osoby:

- każda osoba zarejestrowana jako rzecznik patentowy w Rejestrze Rzeczników Patentowych;
- każda osoba, która pracowała zawodowo jako rzecznik patentowy w Szwajcarii przez przynajmniej dziesięć lat w pełnym wymiarze godzin, nie będąc wpisaną do szwajcarskiego Rejestru Rzeczników Patentowych;
- każda osoba, która pracowała zawodowo jako rzecznik patentowy za granicą przez przynajmniej sześć lat w pełnym wymiarze godzin w ramach zawodu uregulowanego przez prawo kraju pochodzenia, albo
- każda osoba wpisana na listę zawodowych przedstawicieli prowadzoną przez Europejski Urząd Patentowy, która pracowała zawodowo jako rzecznik patentowy w Szwajcarii przez przynajmniej rok w pełnym wymiarze godzin.

Przynajmniej dwanaście miesięcy praktycznego szkolenia należy odbyć w pełnym wymiarze godzin pod nadzorem osoby prowadzącej działalność w Szwajcarii.

Nadzorowana praca zawodowa jako rzecznik patentowy w innym kraju będzie uznana, jeśli odbywała się w pełnym wymiarze godzin przez przynajmniej osiemnaście miesięcy i jeśli w jej rezultacie kandydat:

- zdobył specjalistyczną wiedzę zgodnie z ustawą i stosował ją w praktyce;
- poznał organy właściwe do spraw patentowych w Szwajcarii oraz
- poznał wymogi formalne i terminy w procedurze udzielenia patentu w Szwajcarii.

Po ukończeniu przez kandydata szkolenia praktycznego, patron musi poświadczyć na piśmie:

- czas trwania szkolenia praktycznego,
- poziom zatrudnienia względem ekwiwalentu pełnego czasu pracy,
- miejsce zatrudnienia,
- wykonywane czynności.

Szwajcarska ustawa o rzecznikach patentowych przewiduje również egzamin służący jako kwalifikacja i dowód posiadania wiedzy specjalistycznej wymaganej do uzyskania tytułu zawodowego rzecznika patentowego.

W kwestii Szwajcarskiego Federalnego Egzaminu na Rzecznika Patentowego, rząd Szwajcarii przydziela zrzeczeniu (Komisji Egzaminacyjnej) Stowarzyszenia Szwajcarskich i Europejskich Rzeczników w Praktyce Prywatnej, Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych w Przemśle Szwajcarskim oraz Stowarzyszenia Szwajcarskich Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych następujące obowiązki:

- przeprowadzanie Szwajcarskiego Federalnego Egzaminu na Rzecznika Patentowego;
- wydawanie wytycznych dotyczących egzaminu na rzecznika patentowego;
- nominowanie egzaminatorów;
- decydowanie o zaliczeniu bądź niezaliczeniu egzaminu;
- decydowanie o uznaniu zagranicznych egzaminów na rzecznika patentowego;
- ustalanie regulacji co do opłat i przedstawianie ich Radzie Federacji do akceptacji;
- prowadzenie biura.

Szwajcarski Federalny Egzamin na Rzecznika Patentowego sprawdza specjalistyczną wiedzę w następujących obszarach:

- europejskie i międzynarodowe prawo patentowe, szwajcarskie prawo patentowe;
- szwajcarskie prawo postępowania i organizacji dotyczące praw własności przemysłowej;
- prawo dotyczące znaków towarowych, wzorów, praw autorskich, prawo konkurencji i cywilne w zakresie niezbędnym do pracy zawodowej w charakterze rzecznika patentowego w Szwajcarii.

Szwajcarski Federalny Egzamin na Rzecznika Patentowego składa się z czterech części. Kandydat może dowolnie wybrać kolejność przystępowania do poszczególnych części egzaminu. Części 1 i 2 przeprowadzane są zgodnie z postanowieniami Rady Administracyjnej Europejskiej Organizacji Patentowej w sprawie europejskiego egzaminu kwalifikacyjnego dla zawodowych przedstawicieli przed Europejskim Urzędem Patentowym.

Poszczególne części obejmują:

- 1) część 1: sporządzanie zastrzeżeń patentowych i części wstępnej zgłoszenia patentowego (arkusz egzaminacyjny A);
- 2) część 2: odpowiedź na oficjalną korespondencję, w której wymieniono stan techniki (arkusz egzaminacyjny B);

- 3) część 3 obejmuje:
 - szwajcarskie prawo patentowe, w tym specjalne postanowienia dotyczące procedur międzynarodowych;
 - szwajcarskie przepisy w obszarze postępowania administracyjnego, karnego i cywilnego oraz organizacji organów i sądów właściwych w sprawach patentowych;
- 4) część 4 obejmuje prawo dotyczące znaków towarowych, wzorów, prawo autorskie, prawo konkurencji i cywilne w zakresie niezbędnym do pracy zawodowej w charakterze rzecznika patentowego w Szwajcarii.

Części 1 i 2 należy zaliczyć w ramach europejskiego egzaminu kwalifikacyjnego przeprowadzanego przez Europejski Urząd Patentowy. W wyjątkowych okolicznościach Komisja Egzaminacyjna może zaproponować egzaminy zastępcze, równoważne z arkuszami egzaminacyjnymi A i B europejskiego egzaminu kwalifikacyjnego.

Część 3 i 4 organizowane są przynajmniej raz do roku. Jeśli wpłyną mniej niż cztery zgłoszenia, Komisja Egzaminacyjna może przełożyć egzamin, przy czym między dwoma terminami egzaminów jakiegokolwiek części egzaminu nie może upłynąć więcej niż 25 miesięcy.

Komisja Egzaminacyjna ustala i ogłasza terminy składania zgłoszeń, terminy egzaminów oraz miejsce przeprowadzenia egzaminu. Części 3 ani 4 egzaminu nie można podzielić na więcej niż jeden termin egzaminu.

Część 3 egzaminu przeprowadzana jest w formie pisemnej. Na tej części egzaminu musi być obecny przynajmniej jeden z egzaminatorów, który ją przygotował. Zaznajamia on kandydata ze szczegółami dotyczącymi przeprowadzania egzaminu przed jego rozpoczęciem. Ta część egzaminu trwa sześć godzin. Kandydat udziela odpowiedzi na pytania egzaminacyjne w formie anonimizowanej. Egzaminatorzy, którym powierzono ocenianie egzaminów, wspólnie ustalają swoją ocenę.

Część 4 egzaminu przeprowadzana jest w formie ustnej. Podczas części 4 egzaminu muszą być obecni przynajmniej dwaj z egzaminatorów, którzy ją przygotowali. Ta część egzaminu trwa godzinę. W uzasadnionych przypadkach czas ten może zostać wydłużony do maksymalnie 75 minut. Egzaminatorzy wspólnie ustalają swoją ocenę.

Szwajcarski Federalny Egzamin na Rzecznika Patentowego uznaje się za zdany, jeśli zaliczone zostaną wszystkie cztery części egzaminu. W takim przypadku Komisja Egzaminacyjna wystawia potwierdzenie w formie certyfikatu.

Do Szwajcarskiego Federalnego Egzaminu na Rzecznika Patentowego dopuszcza się:

- każdą osobę, która składając zgłoszenie na egzamin jest w stanie przedstawić dowód ukończenia wymaganych studiów wyższych i wymaganego szkolenia praktycznego, oraz
- wniosła opłatę egzaminacyjną przed upływem terminu zgłoszeń.

Każda osoba zgłaszająca chęć przystąpienia do egzaminu musi przedstawić:

- dokumenty poświadczające ukończenie studiów wyższych;
- świadectwo potwierdzające odbycie szkolenia praktycznego.

Szwajcarski Federalny Instytut ds. Własności Intelektualnej prowadzi Rejestr Rzeczników Patentowych. Po dokonaniu zgłoszenia i wniesieniu opłaty, Szwajcarski Federalny Instytut ds. Własności Intelektualnej wpisuje do Rejestru Rzeczników Patentowych osoby spełniające wymogi szwajcarskiej ustawy o rzecznikach patentowych. Wydaje się certyfikat wpisu do rejestru.

Jeśli chodzi o rzeczników ds. znaków towarowych i rzeczników ds. wzorów przemysłowych, to nie ma żadnych wymogów ani ochrony tych tytułów zawodowych. Wymienione wyżej wymogi co do szkolenia, egzaminu i rejestru nie dotyczą rzeczników zajmujących się sprawami znaków towarowych i wzorów przemysłowych.

Kompetencje szwajcarskiego rzecznika patentowego

W postępowaniach dotyczących ważności patentu rzecznicy patentowi, o których mowa w szwajcarskiej ustawie o rzecznikach patentowych, mogą również reprezentować strony przed Federalnym Sądem Patentowym, pod warunkiem że prowadzą niezależną (prywatną) praktykę. We wszystkich postępowaniach przed Federalnym Sądem Patentowym rzecznicy patentowi mają możliwość przedstawienia argumentów technicznych dotyczących okoliczności sprawy.

Pełnomocnik ds. własności intelektualnej w Szwajcarii może reprezentować strony w postępowaniach przed Szwajcarskim Federalnym Instytutem ds. Własności Intelektualnej.

Pełnomocnicy ds. znaków towarowych i pełnomocnicy ds. wzorów przemysłowych nie mają określonych praw, obowiązków ani odpowiedzialności. Jeśli jednakże dany pełnomocnik ds. znaków towarowych/wzorów przemysłowych jest również adwokatem, to posiada prawa, obowiązki i odpowiedzialność obowiązujące adwokatów w Szwajcarii.

Nie ma ograniczenia zakresu terytorialnego pomocy prawnej i technicznej.

Formy praktyki zawodowej

Profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej w Szwajcarii może wykonywać zawód albo w kancelarii prawniczej (niezależnej/prywatnej praktyce), albo w przemyśle (jako pełnomocnik firmowy ang. in-house attorney).

Członkostwo w szwajcarskich organizacjach zawodowych nie jest obowiązkowe. W Szwajcarii dostępne są następujące organizacje zawodowe:

- Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych (szwajcarski oddział FICPI),
- Stowarzyszenie Europejskich i Szwajcarskich Rzeczników Patentowych w Praktyce Prywatnej,
- Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych w Szwajcarskim Przemysle (rzecznicy firmowi),
- AROPI (francuskojęzyczne stowarzyszenie ds. własności intelektualnej).

Nie istnieją szczególne regulacje dotyczące sposobów ustalania **opłat** za czynności zawodowe profesjonalnych pełnomocników ds. własności intelektualnej.

Kodeks postępowania i obowiązki szwajcarskiego rzecznika patentowego

Nie ma oficjalnej ustawy ani przepisów dotyczących **kodeksu postępowania** czy etyki zawodowej. Natomiast Stowarzyszenie Szwajcarskich Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych posiada taki kodeks postępowania, zgodny z kodeksem postępowania FICPI.

Ponadto europejskich rzeczników patentowych pracujących w Szwajcarii obowiązuje Kodeks postępowania europejskich rzeczników patentowych, stworzony przez Instytut Zawodowych Przedstawicieli przed Europejskim Urzędem Patentowym.

Szwajcarska ustawa o rzecznikach patentowych stanowi, że rzecznicy patentowi mają obowiązek zachowania **poufności** wszystkich tajemnic powierzonych im w ramach czynności zawodowych bądź poznanych w trakcie czynności zawodowych, a obowiązek ten nie jest ograniczony czasowo. Muszą dopilnować zachowania poufności zawodowej przez osoby im pomagające.

Nie ma obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego.

Nie ma oficjalnej ustawy ani rozporządzenia co do **reklamowania** usług pełnomocnika ds. własności intelektualnej. Stowarzyszenie Szwajcarskich Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych wydało pewne wskazówki dotyczące reklam, zgodne z Kodeksem postępowania FICPI.

Jeśli postępowanie zawodowe rzecznika patentowego daje powód do skarg, Szwajcarskie Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Policji (FDJP) może, po wysłuchaniu danej osoby:

- udzielić jej **upomnienia**;
- upoważnić Szwajcarski Federalny Instytut ds. Własności Intelektualnej do **zakazania** jej używania tytułu zawodowego tymczasowo lub na stałe.

Przy ocenie postępowania zawodowego uwzględnia się całość działalności gospodarczej rzecznika patentowego w Szwajcarii i za granicą.

Szwajcarskie Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Policji może nakazać publikację upomnienia bądź zakazu oraz informacji o wykreśleniu z Rejestru Rzeczników Patentowych.

TURCJA (Patent ve Marka Vekilleri Derneği)

Rzecznik patentowy i ds. znaków towarowych to zawód z sektora usług, często praktykowany przez ekspertów upoważnionych do przeprowadzania stosownych transakcji (w przedmiocie wynalazków, patentów, wzorów użytkowych, wzorów, znaków towarowych i usługowych, oznaczeń geograficznych, tradycyjnych nazw produktów, topografii układów scalonych) w imieniu wnioskodawców przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych, działających w charakterze konsultantów i adwokatów w sprawie ochrony tych praw.

Jak zostać profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Turcji?

Wymogi, aby zostać rzecznikiem patentowym i ds. znaków towarowych w Turcji są następujące:

- uzyskanie tytułu licencjata na dowolnej uczelni/universytecie oferującym czteroletnie studia wyższe;
- zdanie egzaminów kwalifikacyjnych na rzecznika patentowego i ds. znaków towarowych w Tureckim Urzędzie Patentowym i ds. Znaków Towarowych, które odbywają się co dwa lata, oraz
- wpisanie do Rejestru Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych prowadzonego przez Turecki Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych.

Egzaminy kwalifikacyjne Tureckiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych dla rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych przeprowadzane są osobno dla rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych.

Szkolenia dla kandydatów, którzy chcieliby przystąpić do egzaminów kwalifikacyjnych, prowadzi Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych. Takie szkolenia przedegzaminacyjne dla kandydatów oferują również inne stowarzyszenia i Izba Adwokacka. Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych, którzy zdali egzaminy kwalifikacyjne, szkoleni są również przez Turecki Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych oraz stowarzyszenia na różne sposoby, na przykład podczas seminariów, sympozjów i konferencji.

Nie ma specjalnych przepisów (wskazujących jako obowiązkowe) dotyczących szkolenia prawniczego, praktyki i aplikacji rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych. Aby móc przystąpić do egzaminu kwalifikacyjnego na rzecznika patentowego i ds. znaków towarowych, kandydaci muszą spełnić następujące warunki:

- być obywatelem Republiki Turcji (obowiązkowo, by móc przystąpić do egzaminu);

- posiadać zdolność do czynności prawnych (obowiązkowo, by móc przystąpić do egzaminu);
- skończyć studia w instytucji szkolnictwa wyższego oferującej przynajmniej czteroletnie studia licencjackie bądź w jednej z zagranicznych instytucji szkolnictwa wyższego uznanych przez właściwe organy (obowiązkowo, by móc przystąpić do egzaminu);
- nie być skazanym za przestępstwa (obowiązkowo, by móc przystąpić do egzaminu);
- mieć miejsce zamieszkania w Turcji (obowiązkowe do rejestracji);
- zdać egzaminy kwalifikacyjne na rzecznika organizowane przez Turecki Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych (obowiązkowe do rejestracji);
- zarejestrować się w Rejestrze Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych Tureckiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych (obowiązkowe do rejestracji oraz pracy jako rzecznik patentowy i ds. znaków towarowych).

Egzaminy kwalifikacyjne na rzecznika patentowego i ds. znaków towarowych odbywają się jednoetapowo raz na dwa lata (w latach nieparzystych).

Prawa, obowiązki i kompetencje

Choć wnioskodawcy, którzy chcą uzyskać patent czy prawa ochronne do wzorów użytkowych, znaków towarowych, wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych, tradycyjnych nazw produktów oraz topografii układów scalonych, mogą składać zgłoszenia samodzielnie przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych, mogą również wyznaczyć i upoważnić rzecznika patentowego i/albo ds. znaków towarowych.

Rzecznicy patentowi to osoby posiadające należyte umocowanie do reprezentowania wnioskodawców przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych w transakcjach dotyczących patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych, świadczenia usług konsultingowych wnioskodawcom w tych tematach, podejmowania niezbędnych kroków i wykonywania niezbędnych czynności, by chronić prawa własności przemysłowej wnioskodawców.

Rzecznicy ds. znaków towarowych z kolei to osoby posiadające należyte umocowanie do reprezentowania wnioskodawców przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych w transakcjach dotyczących znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, tradycyjnych nazw produktów oraz wzorów przemysłowych, świadczenia usług konsultingowych wnioskodawcom w tych tematach, podejmowania niezbędnych kroków i wykonywania niezbędnych czynności, by chronić prawa własności przemysłowej wnioskodawców.

Ponadto rzecznicy odpowiadają za ustanowienie i ochronę praw danych osób przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych oraz za zapewnienie i utrzymanie wszelkiego rodzaju stosunków z kierownictwem w kwestii ustanawiania i ochrony tych praw.

Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych w Turcji upoważnieni są do reprezentowania swoich klientów przed **Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych**. Reprezentują swoich klientów również w innych krajach (jeśli dopuszcza to ustawodawstwo danego kraju) bezpośrednio bądź poprzez reprezentację rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych w tym kraju.

W kwestii określenia **zakresu praw i rodzaju usług**, jakie mogą świadczyć rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych w sprawach własności intelektualnej w Turcji, stosuje się przepisy ustawy – Prawo własności przemysłowej numer 6769 oraz ustawy o rzecznikach patentowych i ds. znaków przemysłowych numer 5000.

Oprócz **reprezentowania** w sprawach praw własności przemysłowej, rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych upoważnieni są do wykonywania:

- wstępnych kwerend dla znaków towarowych, wzorów przemysłowych, patentów, wzorów użytkowych itp. przed dokonaniem zgłoszenia;
- oceny dokumentów zgłoszeniowych odnośnie dobrze znanych znaków towarowych;
- oceny dokumentów będących dowodem używania znaków towarowych;
- analizy przesłanek nieważności w odniesieniu do znaków towarowych, wzorów przemysłowych, patentów, wzorów użytkowych;
- analizy naruszeń dla znaków towarowych, wzorów przemysłowych, patentów, wzorów użytkowych;
- analizy Freedom to Operate (FTO) dla znaków towarowych, wzorów, patentów, wzorów użytkowych itp.

Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych w Turcji mogą występować przed Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych. Mogą też być powołani przez sędziów w sądach jako biegli do sporządzania ekspertyz na temat sprawy sądowej.

Rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych w Turcji **odpowiadają za zapewnianie i utrzymanie wszelkiego rodzaju stosunków** z Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków Towarowych w celu ustanawiania i ochrony praw wnioskodawców i ich oponentów. Zobowiązani są do prowadzenia regularnej korespondencji między wnioskodawcami a Tureckim Urzędem Patentowym i ds. Znaków

Towarowych, w przeciwnym razie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności za ewentualną utratę praw z tego wynikającą. Są także zobowiązani do powiadamiania swoich klientów o wszelkich decyzjach, powiadomieniach wydawanych przez Turecki Urząd Patentowy i ds. Znaków Towarowych, późniejszej kolejności procedur, potencjalnych sytuacjach oraz kosztach. Ponadto rzecznicy patentowi i ds. znaków towarowych mają obowiązek ochrony korzyści swoich klientów i działania zgodnie z Kodeksem etyki zawodowej.

W Turcji nie ma minimalnego ani zalecanego cennika opłat za czynności rzecznika. W związku z tym opłaty za czynności zawodowe rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych w sprawach własności intelektualnej ustalane są odrębnie przez rzeczników.

Członkostwo w organizacji zawodowej

W Turcji nie istnieje organizacja zawodowa rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych. Działają jedynie stowarzyszenia zakładane przez rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych, takie jak nasze stowarzyszenie – Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych i ds. Znaków Towarowych. Inne stowarzyszenia to FICPI Turcja i AIPPI Turcja.

Kodeks postępowania

W Turcji obowiązują następujące regulacje w zakresie etyki – Regulamin egzaminu kwalifikacyjnego, rejestracji i zasad dyscyplinarnych dla rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych, który określa zasady zawodowe oraz kary dyscyplinarne. Omawia także procedury rozpatrywania skarg dyscyplinarnych. Regulamin ten zawiera również postanowienia dotyczące **tajemnicy zawodowej**.

Regulamin egzaminu kwalifikacyjnego, rejestracji i zasad dyscyplinarnych dla rzeczników patentowych i ds. znaków towarowych w Turcji przewiduje dwie opisane poniżej kary.

Tymczasowe zawieszenie w czynnościach rzecznika oznacza zakaz wykonywania zawodu rzecznika przez przynajmniej trzy miesiące i nie dłużej niż przez rok. Tymczasowe zawieszenie w czynnościach rzecznika stosuje się w przypadku rzeczników, którzy otrzymają karę nagany, ale dopuszczają się tego samego przewinienia w ciągu pięciu lat, albo wykorzystujących prawa i upoważnienia wynikające z wykonywania zawodu rzecznika sprzecznie z pierwotnym pełnomocnictwem, albo wykorzystujących tytuł, nazwę domeny internetowej bądź inne środki promocji należące do Tureckiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych w sposób powodujący nieporozumienia.

Wykreślenie z rejestru rzeczników jest to zakaz wykonywania zawodu rzecznika na czas nieokreślony. Karę usunięcia z zawodu rzecznika stosuje się do osób tymczasowo zawieszonych w czynnościach

rzecznika, które w ciągu pięciu lat dopuszczają się czynów wymagających tej samej kary. Osoby usunięte z zawodu rzecznika patentowego lub ds. znaków towarowych w wyniku prawomocnej decyzji dyscyplinarnej nie mogą ponownie zostać rzecznikiem patentowym lub ds. znaków towarowych.

Bez szkody dla postanowień szczegółowych ustaw, rzecznik patentowy lub ds. znaków towarowych ma ogólnie **prawo reklamowania się**, pod warunkiem że reklama będzie zgodna z prawdą i bezstronna, zgodna z podstawowymi zasadami, takimi jak uczciwość i zachowanie tajemnicy zawodowej. Jednakże bez wyraźnej zgody klienta nie stosuje się środków reklamy takich, jak: przekierowywanie internautów do ich lub innej strony internetowej, ujawnianie ich tożsamości, wykorzystywanie ich nazwy czy logo instytucji i organizacji w sposób wprowadzający w błąd, obrót czy negocjowanie praw własności przemysłowej bez polecenia klienta i doprowadzenie do nieuczciwej konkurencji ze swoimi kolegami.

Kontynuowanie działalności zawodowej wiąże się z obowiązkiem odnawiania ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej oraz wpisu w rejestrze Tureckiego Urzędu Patentowego i ds. Znaków Towarowych co roku.

UKRAINA (National Association of Patent Attorneys of Ukraine)

Kto może być rzecznikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Ukrainie i reprezentować klientów w sprawach związanych z patentami, znakami towarowymi i wzorami przemysłowymi?

Klientów krajowych w dziedzinie patentów, znaków towarowych i wzorów przemysłowych może reprezentować dowolna osoba posiadająca pełnomocnictwo czy inne umocowanie do działania w imieniu klientów. Osoby niemieszkające w Ukrainie, z małymi wyjątkami, mogą być reprezentowane tylko przez rzecznika ds. własności intelektualnej dopuszczonego do praktykowania w Ukrainie i wpisanego do Państwowego Rejestru pełnomocników ds. własności intelektualnej Ukrainy.

Wymogi zawodowe do zostania profesjonalnym pełnomocnikiem w sprawach dotyczących własności intelektualnej w Ukrainie

Aby być dopuszczonym do praktykowania jako rzecznik, trzeba mieć wyższe wykształcenie oraz wyższe wykształcenie w dziedzinie własności intelektualnej, pięć lat praktyki w dziedzinie własności intelektualnej, a także zdać egzaminy zawodowe: sprawdzające z zakresu wszystkich przedmiotów własności intelektualnej oraz egzaminy z każdego przedmiotu, w zakresie którego rzecznik chciałby praktykować.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność rzecznika w sprawach dotyczących własności intelektualnej

Rzecznik ds. własności intelektualnej może świadczyć dowolne usługi z dziedziny własności intelektualnej, takie jak przygotowywanie i składanie zgłoszeń, ściganie, sprzeciwy, przeniesienie praw, z pełnym zakresem praw przysługujących wnioskodawcy: do składania, podpisywania, wnoszenia opłat, sprzeciwu, uczestniczenia w postępowaniach odwoławczych itp. Rzecznik ds. własności intelektualnej ma obowiązek zachowania profesjonalizmu i działania w jak najlepszy sposób na rzecz interesów klienta, zachowując poufność i unikając wszelkich konfliktów interesów. Rzecznik ds. własności intelektualnej zobowiązany jest do świadczenia usług wysokiej jakości zgodnie z krajowym prawem.

Zakres terytorialny pomocy prawnej i technicznej

Pomoc prawną i techniczną można świadczyć na całym terytorium Ukrainy.

Formy szkolenia i certyfikacji

Aby być dopuszczonym do praktykowania jako rzecznik, trzeba mieć wyższe wykształcenie oraz wyższe wykształcenie w dziedzinie własności intelektualnej, a także zdać egzaminy zawodowe: sprawdzające z zakresu wszystkich przedmiotów własności intelektualnej oraz egzaminy z każdego przedmiotu, w zakresie którego rzecznik chciałby praktykować. Po dopuszczeniu do praktykowania rzecznik musi odbywać szkolenia celem doskonalenia umiejętności zawodowych, jednak charakter, czas trwania i inne wymogi dotyczące takich szkoleń zależą od uznania rzecznika. Przed dopuszczeniem do praktykowania jako profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej, kandydat musi mieć pięć lat praktyki w dziedzinie własności intelektualnej. Nie przewidziano obowiązkowej aplikacji.

W jakich postępowaniach może występować rzecznik ds. własności intelektualnej w Ukrainie?

Ukraiński rzecznik ds. własności intelektualnej może występować przed Krajowym Urzędem ds. Własności Intelektualnej, jego Komisją Apelacyjną oraz innymi instytucjami (jeśli są dostępne) mającymi właściwość w dziedzinie własności intelektualnej. Ukraiński rzecznik ds. własności intelektualnej nie może reprezentować klientów przed sądami, chyba że rzecznik jest również adwokatem. Rzecznik ds. własności intelektualnej może świadczyć dowolne usługi z dziedziny własności intelektualnej, takie jak przygotowywanie i składanie zgłoszeń, ściganie, sprzeciwy, przeniesienie praw, z pełnym zakresem praw przysługujących wnioskodawcy: do składania, podpisywania, wnoszenia opłat, sprzeciwu, uczestniczenia w postępowaniach odwoławczych itp. Ma prawo wysłania wezwania do zaprzestania naruszenia do właściciela strony internetowej/dostawcy usług hostingowych, wzywającego do natychmiastowego zaprzestania naruszenia prawa autorskiego w internecie, dotyczącego treści cyfrowych. Takie prawo umożliwia powstrzymanie naruszenia prawa autorskiego w ciągu 48 godzin.

Sposoby i formy praktykowania zawodu rzecznika do spraw własności intelektualnej

Zawód można praktykować indywidualnie bądź jako kancelaria patentowa. Ustalanie opłat za czynności zawodowe rzeczników ds. własności intelektualnej zależy od wyłącznego uznania rzecznika. Zwykle rzecznicy stosują stałe opłaty za zgłoszenia własności intelektualnej i ściganie naruszeń oraz stawki godzinowe w przypadku sprzeciwów, postępowania w Komisji Apelacyjnej itp.

Członkostwo w organizacji zawodowej

Członkostwo w organizacji zawodowej jest dobrowolne.

Kodeksy postępowania

Ukraińskie organizacje rzeczników ds. własności intelektualnej mogą opracowywać kodeksy postępowania zarówno dla etyki zawodowej, jak i tajemnicy zawodowej. Aktualnie nie ma informacji co do istniejących kodeksów postępowania, ale Krajowe Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych Ukrainy jest w trakcie procesu akceptacji takich kodeksów postępowania, który miał się zakończyć do 1 września 2023 r.

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu i skreślenie z listy rzeczników ds. własności intelektualnej

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu i skreślenie z listy rzeczników ds. własności intelektualnej może nastąpić dobrowolnie na życzenie rzecznika albo jeśli rzecznik został urzędnikiem państwowym, albo w przypadku naruszenia prawa. Jednakże ustawa o późniejszym obowiązkowym zawieszeniu i skreśleniu z listy została właśnie zmieniona i zostanie przyjęta w ciągu najbliższych kilku miesięcy.

Reklama powinna być zgodna z ogólnymi zasadami uczciwej reklamy.

Istnieje obowiązek **ustawicznego rozwoju zawodowego**, ale jego zasady i metody pozostawiono do uznania rzecznika.

WIELKA BRYTANIA (The Chartered Institute of Patent Attorneys and The Chartered Institute of Trade Mark Attorneys)

Rada Regulacyjna ds. Własności Intelektualnej (IPReg) została powołana w 2010 r. przez Licencjonowany Instytut Rzeczników Patentowych (CIPA) oraz Licencjonowany Instytut Rzeczników ds. Znaków Towarowych (CITMA) jako niezależny organ regulacyjny dla zawodów rzecznika patentowego i rzecznika ds. znaków towarowych.

„Prawnik” („lawyer”) to ogólne określenie osoby świadczącej porady prawne. W obrębie zawodu prawniczego występuje wiele różnych rodzajów wykwalifikowanych prawników.

„Rzecznik patentowy” („Patent Attorney”) bądź „pełnomocnik patentowy” („Patent Agent”) oraz „rzecznik ds. znaków towarowych” („Registered Trade Mark Attorney”) bądź „pełnomocnik ds. znaków towarowych” („Registered Trade Mark Agent”) to prawnik wyspecjalizowany w doradztwie z zakresu prawa własności intelektualnej, którego działalność podlega uregulowaniu przez IPReg. Firmy lub osoby fizyczne stosujące tytuły takie, jak „konsultant patentowy” („patent consultant”) czy „doradca patentowy” („patent advisor”) i „konsultant ds. znaków towarowych” („trade mark consultant”) itp. co do zasady nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych.

Rzecznicy patentowi zwykle mają ukończone studia na kierunku z nauk ścisłych bądź inżynieryjnym oraz posiadają kwalifikacje prawnicze z zakresu własności intelektualnej. Rzecznicy patentowi sporządzają szczegółowe opisy wynalazków dla klientów i zgłaszają wnioski o ich rejestrację z wykorzystaniem krajowych i międzynarodowych systemów ochrony. Zajmują się także sporami i naruszeniami praw patentowych swoich klientów. Wielu rzeczników patentowych praktykuje również w dziedzinie wzorów przemysłowych. Korzystanie z tytułu „Patent Attorney” bądź „Patent Agent”, jeśli nie jest się wpisanym do rejestru rzeczników patentowych, jest przestępstwem.

Rzecznicy ds. znaków towarowych mogą mieć ukończone studia humanistyczne bądź ogólne prawnicze i dopiero potem wyspecjalizować się w doradztwie w sprawach znaków towarowych. Współpracują ze specjalistami z dziedziny marketingu, by pomóc klientom w wyborze nazw nowych marek, a następnie zgłoszeniu ich do rejestru. Coraz częściej w swojej praktyce zajmują się kwestiami sporów co do nazw domen (adresów stron internetowych). Znaki towarowe mogą również pokrywać się ze sprawami dotyczącymi wzorów przemysłowych i praw autorskich. Zajmują się także sporami i naruszeniami praw

swoich klientów ze znaków towarowych. Wielu rzeczników ds. znaków towarowych praktykuje również w dziedzinie wzorów przemysłowych.

Korzystanie z tytułu „Registered Trade Mark Attorney” bądź „Registered Trade Mark Agent”, jeśli nie jest się wpisanym do rejestru rzeczników ds. znaków towarowych, jest przestępstwem. Jednakże określenia „trade mark attorney” czy „trade mark agent” nie są chronione prawem i każdy może ich używać.

Aby zostać rzecznikiem patentowym bądź rzecznikiem ds. znaków towarowych, trzeba ukończyć odpowiednie studia licencjackie bądź magisterskie oraz zdać wiele egzaminów w ramach szerszego programu szkoleniowego opartego na strategii uczenia się w miejscu pracy. Aby odbyć szkolenie na rzecznika patentowego, trzeba mieć zaplecze naukowe bądź techniczne, co zwykle oznacza ukończone studia z dziedziny nauk ścisłych lub inżynieryjne na uniwersytecie bądź w podobnej instytucji. Wynika to z faktu, że trzeba rozumieć na dość specjalistycznym poziomie techniczne detale pomysłu klienta.

Osoby chcące kształcić się w zawodzie rzecznika muszą być w stanie nauczyć się i lubić wykorzystywać umiejętności prawnicze związane ze sporządzaniem pism, analizą i logicznym myśleniem oraz dobrze znać język angielski. Wiele z tych umiejętności nabywa się w trakcie egzaminów i szkolenia praktycznego. Zdobywanie umiejętności prawniczych niezbędnych do wykonywania zawodu rzecznika następuje zwykle podczas pracy w kancelarii bądź wewnętrznym dziale prawnym firmy, uzupełnianej innymi studiami. Wpis do któregośkolwiek rejestru wymaga zdania egzaminów i ukończenia nadzorowanego szkolenia. Jeśli dana osoba posiada ponad czteroletnią, pełnoetatową praktykę w zakresie własności intelektualnej, może złożyć wniosek o wpis do rejestru na podstawie swojego nienadzorowanego doświadczenia, ale wnioskodawcy powinni być przygotowani do przedłożenia znaczącej ilości dowodów swoich kompetencji. Zdobywanie kwalifikacji osobie wchodzącej do zawodu zajmuje zwykle cztery lub pięć lat.

Aby zostać wpisanym do rejestru rzeczników patentowych lub rzeczników ds. znaków towarowych, wnioskodawcy muszą:

- zdać egzaminy kwalifikacyjne,
- spełnić wymagania dotyczące doświadczenia zawodowego oraz
- spełnić wymogi IPReg dotyczące nieskazitelnego charakteru.

Rzecznicy muszą posiadać przynajmniej dwa lata nadzorowanej praktyki w pełnym wymiarze czasu pracy lub cztery lata nienadzorowanej praktyki w pełnym wymiarze w dziedzinie własności intelektualnej oraz znaczne doświadczenie w danym obszarze pracy (rzecznika patentowego lub rzecznika ds. znaków towarowych). Doświadczenie w pracy musi być aktualne, czyli ukończone nie dawniej niż 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o rejestrację. Jeśli praca jest nadzorowana, nadzorcą musi być zarejestrowany

rzecznik lub radca prawny, lub adwokat posiadający znaczne doświadczenie w pracy odpowiednio rzecznika patentowego lub rzecznika ds. znaków towarowych. Przełożony musi mieć świadomość nadzorowania wnioskodawcy w celu uzyskania przez niego kwalifikacji jako zarejestrowanego rzecznika. Nadzór podczas pracy jako asystent prawny bądź pracownik pomocniczy w zespole ds. własności intelektualnej zwykle nie jest uznawany za praktykę nadzorowaną, jak określają przepisy.

Komisja Regulacyjna ds. Patentów (PRB) i Komisja Regulacyjna ds. Znaków Towarowych (TRB) z osobna lub łącznie jako IPReg, po konsultacji z CIPA i CITMA, okresowo wydają Regulamin dotyczący kwalifikacji akademickich umożliwiających wpis odpowiednio do rejestru rzeczników patentowych lub rejestru rzeczników ds. znaków towarowych oraz zarządzania i przeprowadzania okresowych egzaminów kwalifikacyjnych.

Do Rejestru Rzeczników Patentowych może zostać wpisana osoba, która jest w stanie wykazać Sekretarzowi Rejestru Rzeczników Patentowych w sposób zadowalający, że:

- 1) posiada niezbędne kwalifikacje akademickie wymagane przez PRB;
- 2) zdała egzaminy kwalifikacyjne wymagane przez PRB oraz
- 3) pomyślnie ukończyła przynajmniej dwuletnią, pełnoetatową praktykę w dziedzinie własności intelektualnej, w tym posiada znaczne doświadczenie w pracy rzecznika patentowego, pod nadzorem:
 - zarejestrowanego rzecznika patentowego albo
 - adwokata lub radcy prawnego, który wykonuje pracę rzecznika patentowego w Wielkiej Brytanii bądź ma znaczne doświadczenie w takiej pracy, albo pomyślnie ukończyła przynajmniej czteroletnią, pełnoetatową praktykę w dziedzinie własności intelektualnej, w tym posiada znaczne doświadczenie w pracy rzecznika patentowego w Wielkiej Brytanii, oraz
 - jest w stanie przestrzegać innych zasad lub przepisów wydanych przez PRB, dotyczących wykształcenia i szkolenia wymaganego od osób zarejestrowanych, oraz przez IPReg, w tym spełnić wymagania w zakresie nieskazitelnego charakteru osób zarejestrowanych.

Do Rejestru Rzeczników ds. Znaków Towarowych może zostać wpisana osoba, która jest w stanie wykazać Sekretarzowi Rejestru Rzeczników ds. Znaków Towarowych w sposób zadowalający, że:

- 1) posiada niezbędne kwalifikacje akademickie wymagane przez TRB;
- 2) zdała egzaminy kwalifikacyjne wymagane przez TRB oraz

- 3) pomyślnie ukończyła przynajmniej dwuletnią, pełnoetatową praktykę w dziedzinie własności intelektualnej, w tym posiada znaczne doświadczenie w pracy rzecznika ds. znaków towarowych, pod nadzorem:
- zarejestrowanego rzecznika ds. znaków towarowych albo
 - adwokata lub radcy prawnego, który wykonuje pracę rzecznika ds. znaków towarowych w Wielkiej Brytanii bądź ma znaczne doświadczenie w takiej pracy, albo pomyślnie ukończyła przynajmniej czteroletnią, pełnoetatową praktykę w dziedzinie własności intelektualnej, w tym posiada znaczne doświadczenie w pracy rzecznika ds. znaków towarowych w Wielkiej Brytanii, oraz
 - jest w stanie przestrzegać innych zasad lub przepisów wydanych przez TRB, dotyczących wykształcenia i szkolenia wymaganego od osób zarejestrowanych, oraz przez IPReg, w tym spełnić wymagania w zakresie nieskazitelnego charakteru osób zarejestrowanych.

Szkolenie ma różny przebieg dla rzeczników patentowych i rzeczników ds. znaków towarowych. Rzecznicy patentowi wchodzi do zawodu zwykle po ukończeniu studiów licencjackich na kierunku z nauk ścisłych, inżynieryjnym lub innym kierunku technicznym. Praktykanci do zawodu rzecznika patentowego szkolą się w trakcie pracy, z pomocą swoich kancelarii i CIPA, i pracują do momentu przystąpienia do egzaminów Patentowej Komisji Egzaminacyjnej (PEB). Aktualnie zdarzają się wyjątki dotyczące elementów europejskiego egzaminu kwalifikacyjnego EQE. Zdobycie kwalifikacji zwykle zajmuje 3–5 lat.

Prawa, obowiązki i odpowiedzialność rzecznika

„Prawa do prowadzenia postępowań sądowych i reprezentowania stron przed sądem oraz inne zasady certyfikacji zastrzeżonych czynności prawnych” z 2021 r. określają trzy poziomy kwalifikacji do prowadzenia spraw i reprezentowania stron dostępne dla rzeczników.

Wszyscy zarejestrowani rzecznicy muszą posiadać przynajmniej Intellectual Property Litigation Certificate (certyfikat do postępowań sądowych ws. własności intelektualnej), zwany czasem „certyfikatem umiejętności prowadzenia postępowań sądowych” albo „certyfikatem podstawowym”.

Rzecznicy ds. znaków towarowych zwykle uzyskują ten certyfikat w ramach kwalifikacji przedrejestracyjnych (jeśli zdobyli kwalifikacje po 1 stycznia 2013 r. w formie Professional Certificate in Trade Mark Practice – zawodowego certyfikatu w praktyce dotyczącej znaków towarowych; osoby, które zdobyły kwalifikacje przed tym dniem, muszą przejść kurs podstawowych umiejętności prowadzenia postępowań sądowych).

Rzecznicy patentowi – jeśli nie byli zarejestrowani jako rzecznicy na dzień 31 grudnia 2012 r. – muszą uzyskać Intellectual Property Litigation Certificate w ciągu trzech lat od końca pierwszego roku po rejestracji; na przykład rzecznik patentowy wpisany do rejestru patentowego dnia 1 kwietnia 2022 r. musi uzyskać certyfikat do 31 grudnia 2025 r.

Rzecznicy ds. znaków towarowych posiadający Advocacy Certificate (certyfikat pozwalający występować przed sądami Anglii i Walii) zgodny z „Regulaminem ITMA (aktualnie CITMA) w sprawie certyfikatów dla pełnomocników procesowych ds. znaków towarowych i adwokatów ds. znaków towarowych” zostali dopuszczeni do tytułu „Higher Courts Litigator” (pełnomocnika procesowego sądów wyższej instancji), a nie tytułu „Higher Courts Advocate” (adwokata sądów wyższej instancji).

Przed jakimi instytucjami może występować brytyjski profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej?

Brytyjski profesjonalny pełnomocnik ds. własności intelektualnej może działać przed brytyjskim Urzędem ds. Własności Intelektualnej (IPO) (nie ma ograniczeń co do reprezentacji przed IPO), brytyjskim Sądem Gospodarczym ds. Własności Intelektualnej (IPEC) oraz innymi sądami pierwszej instancji. Wielu rzeczników patentowych posiada uprawnienia do reprezentacji w wyższych instancjach, zdobyte dzięki dodatkowym kwalifikacjom.

Sposoby i formy praktykowania zawodu rzecznika do spraw własności intelektualnej

Rzecznicy pracują w ramach prywatnej praktyki bądź w działach prawnych zajmujących się własnością intelektualną firm.

Członkostwo w organizacji zawodowej

Rzecznicy patentowi będą członkami CIPA, a rzecznicy ds. znaków towarowych członkami CITMA. Niewielka liczba rzeczników posiada podwójne kwalifikacje. Działalność wszystkich rzeczników podlega uregulowaniu przez IPReg.

Wszyscy praktykujący rzecznicy patentowi i rzecznicy ds. znaków towarowych są zawodowo zobowiązani do utrzymywania swoich umiejętności i wiedzy na poziomie niezbędnym, by być w stanie świadczyć kompetentne usługi obecnym i potencjalnym klientom. Zasada ustawicznego rozwoju zawodowego czy stałych kompetencji jest dobrze utrwalona, a jej wartość jej oczywista.

Obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego

Od 1 lipca 2023 r. zmienił się sposób, w jaki IPReg wymaga od rzeczników wskazywania i zapisywania działań związanych z utrzymywaniem kompetencji. Dotąd było tak, że IPReg oczekiwała od rzeczników

podejmowania działań odpowiadających potrzebom praktyki indywidualnej rzecznika oraz wartościowych dla klientów rzecznika. Jednak teraz, zamiast wymagać od rzeczników odbycia przynajmniej 16 godzin działań związanych z utrzymaniem kompetencji, IPReg oczekuje od rzeczników oceny podjętych działań i należytego rozważenia, czy spełniają one potrzeby rozwojowe danego rzecznika.

DLACZEGO ZOSTAŁEM RZECZNIKIEM PATENTOWYM?

Zapytaliśmy naszych kolegów o to, dlaczego wybrali zawód rzecznika patentowego. Oto ich odpowiedzi:

Aneta Balwierz-Michalska

Jestem rzecznikiem patentowym z 25-letnim stażem z kilku głównych powodów, które ukierunkowały mnie na tę fascynującą ścieżkę zawodową: 1. Pasja do innowacji: Od najmłodszych lat byłam zafascynowana nowymi technologiami i innowacjami. Praca jako rzecznik patentowy pozwala mi być blisko źródeł tych innowacji, wspierając twórców w procesie ochrony ich wynalazków i przyczyniania się do rozwoju technologicznego. 2. Wspieranie kreatywności: Jako rzecznik patentowy mam zaszczyt wspierać twórców, naukowców i przedsiębiorców w przekształcaniu ich koncepcji w praktyczne i zabezpieczone prawnie rozwiązania. To niesamowicie satysfakcjonujące widzieć, jak abstrakcyjne pomysły stają się rzeczywistością. 3. Ochrona wartości intelektualnej: W dzisiejszym dynamicznym środowisku gospodarczym, ochrona własności intelektualnej jest kluczowa dla konkurencyjności i sukcesu przedsiębiorstw. Jako rzecznik patentowy mogę pomóc moim klientom w skutecznym zabezpieczeniu ich innowacji, umożliwiając im wykorzystywanie ich potencjału na rynku. 4. Wyzwania intelektualne: Praca jako rzecznik patentowy przynosi ze sobą wiele wyzwań intelektualnych. Analiza różnorodnych technologii, opracowywanie argumentów prawnych i prowadzenie sporów przed urzędami patentowymi wymaga ciągłego myślenia analitycznego i kreatywnego podejścia. 5. Długoletnia satysfakcja: Patenty i prawa własności intelektualnej mają długotrwały wpływ na innowacje i postęp społeczny. Praca jako rzecznik patentowy umożliwia mi pozostawienie trwałego śladu, wspomagając twórców w osiąganiu sukcesu i przyczyniając się do długoterminowego rozwoju technologicznego. 6. Współpraca międzynarodowa: Świat patentów to globalna wspólnota, a jako rzecznik patentowy mam okazję współpracować z klientami i specjalistami z różnych krajów. To umożliwia mi poszerzanie horyzontów i uczenie się na międzynarodowej arenie. 7. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych: Praca jako rzecznik patentowy wymaga skutecznej komunikacji z klientami, urzędami patentowymi oraz często zespołami technicznymi. Wzmacniam w ten sposób swoje umiejętności interpersonalne i zdolność do pracy w zespołach. Podsumowując, jestem rzecznikiem patentowym ze względu na moją pasję do innowacji, chęć wspierania twórców, umiejętność ochrony wartości intelektualnej, przyciągające wyzwania intelektualne, możliwość pozostawienia trwałego wpływu, współpracę międzynarodową oraz rozwijanie umiejętności interpersonalnych. To wspaniałe i satysfakcjonujące doświadczenie, które trwa już od ponad dwóch dekad.

Rafał Danowski

Rzecznik patentowy to ciekawy zawód, wymagający ciągłego uczenia się, pozwalający na rozwój w wielu płaszczyznach/dziedzinach wiedzy.

Konrad Futera

Przez 10 lat byłem konstruktorem, jednak praca kreatywna ma jedną wadę. Firmy zazwyczaj produkują jakiś produkt, konkretny. Co jakiś czas jest nowy model, ale jak zaczniesz konstruować roboty, to każdy projekt będzie kolejnym robotem. Praca rzecznika jest jak pudełko czekoladek, nigdy nie wiem co się trafi.

Krzysztof Górak

Nihil sine labore

Mariusz Grzesiczak

Jest to zawód bardzo interesujący, wymagający wszechstronnej wiedzy zarówno technicznej, jak i prawniczej. Nie znam rzeczników, którzy uznaliby swoją pracę za monotonną, nudną. Wręcz przeciwnie, cały czas mamy do czynienia z nowymi "problemami do rozwiązania", spotykamy się z ciekawymi ludźmi (twórcami projektów wynalazczych, naukowcami, przedsiębiorcami), którym zależy na objęciu prawną ochroną ich pomysłów lub oznaczeń. Ponadto wykonywanie zawodu "wolnego" ma też wiele zalet, zapewnia to swojego rodzaju swobodę działania, choć oczywiście wiąże się też z wysoką odpowiedzialnością i wymaga od rzeczników nieprzejętej rzetelności, sumienności i etyki.

Magdalena Heyck

Bo to ciekawy zawód dający możliwość nieustannego poszerzania swojej wiedzy w wielu dziedzinach; stawiający ciągle nowe wyzwania; dający możliwość poznawania ciekawych ludzi/twórców/wizjonerów, czasami również ludzi szalonych ;) Moja Mama, która jest rzecznikiem patentowym i zaszczerpiła we mnie radość z wykonywania tego zawodu, mówi w żartach, że "ma wolny zawód, więc wolno pracuje" - bo jest to zawód dający wolność nieujęty w sztywne ramy.

Anna Kawalec

To niesamowity zawód, w którym mamy wiele możliwości rozwijania swoich umiejętności i pracy z ciekawymi ludźmi. Nowe technologie, ochrona programów komputerowych, ochrona marki w świecie wirtualnym to tylko niektóre z wielu ciekawych zagadnień, nad którymi możemy pracować jako rzecznicy patentowi.

Marek Kułacz

Firma produkcyjna, gdzie pracuję, zatrudniała na etacie rzecznika patentowego. Ponieważ odchodził na emeryturę, otrzymałem propozycję od pracodawcy na podjęcie odpowiedzialności za sprawy wynalazczości w firmie. Wiązało się to z uzyskaniem uprawnień rzecznika patentowego. Pracuję już więcej niż 20 lat w tym zawodzie na rzecz tego samego pracodawcy. Firma przeszła w tym czasie liczne i szeroko zakresowe przekształcenia organizacyjne, w których uczestniczyłem w ramach moich kompetencji i odpowiedzialności za sprawy wynalazczości. Taka nietypowa na dzisiejsze czasy droga zawodowa.

Ireneusz Nosiadek

Jest to bardzo ciekawy zawód, gdyż obejmuje cały zakres techniki i pozytywnie zmusza do poszerzania swojej wiedzy w zakresie innym, niż wyuczony, utrwala znajomość języka obcego, a niejednokrotnie stanowi doping do nauki kolejnego. Opracowywanie zastrzeżeń ochronnych, przynajmniej dla mnie, to przyjemność jak przy rozwiązywaniu krzyżówek. Ponadto czynne wykonywanie zawodu w sprawach procesowych znacząco rozszerza naszą wiedzę prawną, przydatną także w innych, życiowych problemach. Z tych skrótowo wymienionych względów wykonywanie zawodu rzecznika patentowego daje ogromną satysfakcję i prestiż.

Dorota Rzążewska

Bo to zawód interdyscyplinarny, który daje wiele satysfakcji zarówno osobom z wykształceniem technicznym, jak i prawniczym. To zawód dla osób kreatywnych, z otwartą głową, myślących o tym jak zmienia się otaczająca nas rzeczywistość. Poprzez swa wielowymiarowość pozwala poczuć, że dokładamy naszą cegiełkę do rozwoju świata. Zawód dla pasjonatów.

Jakub Sielewiesiuk

To wspaniały zawód - aktywnie wykorzystujący wiedzę techniczną, znajomość języków, kontakty z klientem (przemysł, wynalazcy), koleżankami i kolegami z całego świata (w tym: na międzynarodowych konferencjach), renomowanymi organizacjami, instytucjami i organami (np. EPO). Dający ogromną satysfakcję z pracy (m.in. przez poczucie wpływu, zaufanie klientów, sprawczość) i ponadprzeciętne źródło utrzymania, w zasadzie gwarantowane do emerytury lub dłużej.

Stanisław Smreczyński

Moja pierwsza istotna praca zaczęła się od stanowiska technika ds. wynalazczości i dalej się rozwijała, aż postanowiłem wykorzystać nabytą wiedzę i podjąć się uzyskania tytułu rzecznika patentowego (były to początki lat 70-tych).

Jan Szuta

To przypadek. Po studiach zaczynałem pracę w biurze konstrukcyjnym jako konstruktor. I nie wiem co we mnie ujrzał Główny Konstruktor, który zaproponował mi pracę w komórce wynalazczości z obietnicą, że mnie zakład skieruje na kurs rzecznikowski. Zgodziłem się i tak zostałem kierownikiem komórki wynalazczości, a potem rzecznikiem patentowym. I jestem za to dożgonnie wdzięczny temu Głównemu Konstruktorowi. Od 1978 roku.

Paweł Ziencik

Zawód rzecznika patentowego okazał się, w kluczowym momencie, odpowiedzią na moje poszukiwania na ścieżce kariery łącząc w sobie charakter techniczny z humanistycznym w szczególności z aspektami zarządzania.

RZECZNICY
PATENTOWI

